DÖNEM : 18 CİLT : 32 YASAMA YILI : 3

T. B. M. M.
TUTANAK DERGİSİ

17 nci Birleşim

17 . 10 . 1989 Salı

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	467
II. — GELEN KÂĞITLAR	468
III. — YOKLAMA	470
IV. — BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	470,485
A) ÇEŞİTLİ İŞLER	*470*
1. — TBMM Başkanvekili Aytekin Kotil'in, Başkanvekilliği görevine başlaması dolayısıyla yaptığı konuşma	470
B) GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	*470*
1. — Tekirdağ Milletvekili Enis Tütüncü'nün, ayçiçeği ürün bedellerinin ödenmesinde meydana gelen gecikmeler ve üreticilerin sıkıntılarına ilişkin gündem dışı konuşması ve Devlet Bakanı Mehmet Yazar'ın cevabı	470:474
2. — Niğde Milletvekili Mahmut Öztürk'ün, yeni açıklanan memur maaş artış oranlarının enflasyon karşısında kifayetsizliği ve memurların sıkıntılarına ilişkin gündem dışı konuşması ve Devlet Bakanı Güneş Taner'in cevabı	474:477

Sayfa

3. — Erzincan Milletvekili Mustafa Kul'un, ülkemizde yaşanan kuraklık ile bu kuraklıktan zarar gören çiftçilerimizin sorunları ve dağıtılacak tohumluklara ilişkin gündem dışı konuşması ve Tarım Orman ve Köyişleri Bakanı Lutfullah Kayalar'ın cevabı 477:485

C) TEZKERELER VE ÖNERGELER *485*

1. — Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliğine gidecek olan Maliye ve Gümrük Bakanı Ekrem Pakdemirli'nin dönüşüne kadar; Maliye ve Gümrük Bakanlığına, Devlet Bakanı Güneş Taner'in vekillik etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/996) 485:486

2. — Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliğine gidecek olan Sanayi ve Ticaret Bakanı Şükrü Yürür'ün dönüşüne kadar Sanayi ve Ticaret Bakanlığına, Devlet Bakanı İsmet Özarslan'ın vekillik etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/997) 486

3. — Amerika Birleşik Devletlerine giden Kültür Bakanı Namık Kemal Zeybek'in dönüşüne kadar; Kültür Bakanlığına, Devlet Bakanı Mehmet Yazar'ın vekillik etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/998) 486

4. — Van Milletvekili Muhlis Görentaş'ın, Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonundan çekildiğine ilişkin önergesi (4/90) 486:487

5. — İzmir Milletvekili M. Turan Bayazıt'ın, Anayasa Komisyonundan çekildiğine ilişkin önergesi (4/98) 487

6. — Ölüm cezasına mahkûm İsmet Durdu hakkındaki dava dosyasının geri verilmesine ilişkin Başbakanlık tezkeresi (3/999) 487

V. — GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTARMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI **488**

A) ÖNGÖRÜŞMELER *488*

1. — Zonguldak Milletvekili Şinasi Altıner ve 15 arkadaşının, madencilik sektörünün içinde bulunduğu sorunları ve bu sorunların nedenlerini tespit etmek amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/52) 488:508

VI. — SORULAR VE CEVAPLAR **509**

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI *509*

1. — Kars Milletvekili Mahmut Alınak'ın, televizyon yayınlarının Posof İlçesinde ne zaman izlenebileceğine ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Mehmet Yazar'ın yazılı cevabı (7/748) 509:510

2. — Muğla Milletvekili Tufan Doğu'nun, Yasadışı görüşleri benimsedikleri gerekçesiyle bazı subay, astsubay ve askerî öğrencilerin Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarıldıkları iddialarına ilişkin sorusu ve Millî Savunma Bakanı İsmail Safa Giray'ın yazılı cevabı (7/773) 510:513

3. — Artvin Milletvekili Ayhan Arifağaoğlu'nun, Sosyal Sigortalar Kurumu Ankara Hastanesi göz kliniğindeki yanlış tedavi ve ihmal sonucu vatandaşlardan bazılarının gözlerini kaybettikleri iddiasına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren Aykut'un yazılı cevabı (7/797) 513:514

I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açıldı.

Ankara Milletvekili Erol Ağagil'in, (6/506) numaralı söz sorusunu geri aldığına ilişkin önergesi okundu; sözlü sorunun geri verildiği bildirildi.

Bazı milletvekillerinin, belirtilen sebep ve sürelerle izinli sayılmalarına ilişkin Başkanlık tezkeresi kabul edildi.

Tunceli Milletvekili Kamer Genç ve 48 arkadaşının, hükümetlerindeki Bakanlık görevlerinden ayrılan milletvekillerine resmî araç tahsis ettirdiği, bu araçların kullanılmasından doğan ve Devletçe karşılanan masraflar nedeniyle Hazineyi zarara uğratarak görevini kötüye kullandığı ve bu eylemlerinin Taşıt Kanununun 16 ncı ve Türk Ceza Kanununun 240 ıncı maddelerine uyduğu iddiasıyla Başbakan Turgut Özal hakkında Meclis soruşturması (9/2) ve

Denizli Milletvekili Adnan Keskin ve 34 arkadaşının, siyasî tercih ve takdirleri doğrultusunda hazırlattığı kararnamelerle bazı kamu iktisadî kuruluşlarını yabancılara sattığı satışlardan elde edilen kaynakları Meclis denetiminden uzak olan fon idaresine kullandırdığı, satışlarda izlenen yöntemler ile satış koşullarının ilgililer hakkında cezaî sorumluluğu gerektirecek karıtları ve yolsuzlukları içerdiği iddialarıyla Başbakan Turgut Özal hakkında gensoru (11/11)

Açılmasına ilişkin önergelerinin, yapılan öngörüşmelerden sonra kabul edilmediği açıklandı.

Komisyonlara, siyasî parti gruplarınca gösterilen adaylar seçildiler.

Başkan, İçtüzüğün 25 inci maddesine göre, üyeleri belirlenmiş olan komisyonların başkan, başkanvekili, sözcü ve kâtip seçimini yapmak üzere hangi saatte ve yerde toplanacaklarına ilişkin açıklamada bulundu.

17 Ekim 1989 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşime saat 19.16'da son verildi.

Başkan
Başkanvekili
Yılmaz Hocaoğlu

Kâtip Üye
Bursa
Mustafa Ertuğrul Ünlü

Kâtip Üye
Çanakkale
Mümin Kahraman

II. — GELEN KÂĞITLAR

16 . 10 . 1989 Pazartesi

Sözlü Soru Önergeleri

1. — Samsun Milletvekili Ali Eser'in, 16 ncı "Avrupa Konseyi Eğitim Bakanları Konferansında KKTC'nin temsil edilmediği iddiasına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/529) (Başkanlığa geliş tarihi : 12.10.1989)

2. — Tekirdağ Milletvekili Enis Tütüncü'nün, Başak Şirketler Grubunca hayali ihracat yapıldığı iddiaları üzerine Gümrük Başmüfettişi, tarafından toplanan belgelerle ilgili olarak ne gibi işlem yapıldığına ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/530) (Başkanlığa geliş tarihi : 12.10.1989)

3. — Tekirdağ Milletvekili Enis Tütüncü'nün, İzmir - Buca Cezaevine hükümlü ve tutuklularca telefon sokulduğu iddiasına ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/531) (Başkanlığa geliş tarihi : 12.10.1989)

Yazılı Soru Önergeleri

1. — Ankara Milletvekili Tevfik Koçak'ın, Hacettepe Üniversitesi ders yılı açılış toplantısına katılan ve gözaltına alınan bir kız öğrencinin maruz kaldığı iddia edilen olaya ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/899) (Başkanlığa geliş tarihi : 12.10.1989)

2. — Ankara Milletvekili Tevfik Koçak'ın, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinde harçlarla ilgili olarak yapılan toplantı nedeniyle bazı öğrencilerin gözaltına alındıkları iddiasına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/900) (Başkanlığa geliş tarihi : 12.10.1989)

Tasarılar

1. — 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu, 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu, 5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu, 492 Sayılı Harçlar Kanunu, 827 Sayılı Ulaştırma Altyapıları Resmî Kanunu, 828 Sayılı İthalde Alınacak Damga Resmî Kanunu, 3568 Sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Malî Müşavirlik ve Yeminli Malî Müşavirlik Kanunu, 1318 Sayılı Finansman Kanunu, 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu ile 2982 Sayılı Konut İnşaatında ve Kalkınmada Öncelikli Yörelerde Yapılacak Yatırımlarda Vergi, Resim ve Harç İstisna ve Muaflıkları tanınması Hakkında Kanunda Değişiklikler Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/617) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi : 13.10.1989)

2. — 1990 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı (1/618) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi : 16.10.1989)

3. — Katma Bütçeli Kuruluşların 1990 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı (1/619) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi : 16.10.1989)

4. — Cumhurbaşkanı ile Bu Görevde Bulunanlara Bazı Haklar Tanınması ve Bazı Kanunlar ile Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/620) (Millî Eğitim ve Plan ve Bütçe komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi : 16.10.1989)

Teklif

1. — İstanbul Milletvekili Turgut Özal ve 155 Arkadaşının; Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 87 nci Maddesinin Değiştirilmesi, 138 inci Maddesine Bir Fıkra ile Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi (2/220) (Anayasa Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi : 16.10.1989)

Tezkereler

1. — Genel Bütçeli Dairelerin 1988 Bütçe Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/993) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi : 13.10.1989)

2. — Katma Bütçeli İdarelerin 1988 Bütçe Yılı Kesinhesap Kanunu Tasarısına Ait Genel Uygunluk Bildiriminin Sunulduğuna İlişkin Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/994) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi : 13.10.1989)

3. — Şeref Ünal Hakkındaki Ölüm Cezasının Yerine Getirilmesine Dair Başbakanlık Tezkeresi (3/995) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi : 13.10.1989)

Rapor

1. — 26 İlçe Kurulması Hakkında Kanun Tasarısı ile Balıkesir Milletvekili Necat Tunçsiper'in, Balıkesir İlinde Gömeç Adı ile Bir İlçe Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçişleri ve Plan ve Bütçe komisyonları raporları (1/550, 2/157) (S. Sayısı : 275) (Dağıtma tarihi : 17.10.1989) (GÜNDEME)

Sözlü Soru Önergesi

1. — İzmir Milletvekili Ahmet Ersin'in, Buca Cezaevindeki bir hayalî ihracat sanığına ayrıcalık tanındığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/532) (Başkanlığa geliş tarihi : 13.10.1989)

Yazılı Soru Önergeleri

1. — Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay'ın, güvenlik gerekçesiyle eğitime açılamayan okul sayısına ve Diyarbakır İli Kulp İlçesi Üçkuyu Köyündeki vatandaşların konut dokunulmazlıklarının ihlal edildiği iddiasına ilişkin Başbakandan yazılı soru önergesi (7/901) (Başkanlığa geliş tarihi : 13.10.1989)

2. — Ankara Milletvekili Ömer Çiftçi'nin, Türk Kadınını Güçlendirme Vakfının yurt dışındaki şubelerine ve Vakfın teftişine ilişkin Başbakandan yazılı soru önergesi (7/902) (Başkanlığa geliş tarihi : 13.10.1989)

3. — Ankara Milletvekili Tevfik Koçak'ın, 12.10.1989 tarihinde Hukuk Fakültesi yakınlarında meydana geldiği iddia edilen olaya ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/903) (Başkanlığa geliş tarihi : 13.10.1989)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 15.00

BAŞKAN : Başkanvekili Aytekin Kotil

KÂTİP ÜYELER : Mustafa Ertuğrul Ünlü (Bursa), Mümin Kahraman (Çanakkale)

BAŞKAN — Türkiye Büyük Millet Meclisinin 17 nci Birleşimini açıyorum.

III. — YOKLAMA

BAŞKAN — Ad okunmak suretiyle yoklama yapılacaktır. Sayın milletvekillerinin, salonda bulunduklarını yüksek sesle belirtmelerini rica ederim.

(Erzurum Milletvekili Togay Gemalmaz'a kadar yoklama yapıldı)

BAŞKAN — Toplantı yetersayısı vardır.

IV. — BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) ÇEŞİTLİ İŞLER

1. — TBMM Başkanvekili Aytekin Kotil'in, Başkanvekilliği görevine başlaması dolayısıyla yaptığı konuşma

BAŞKAN — Sayın milletvekilleri, görüşmelere geçmeden önce, izin verirseniz, Yüce Meclise karşı bir görevimi yerine getirmek istiyorum.

Beni, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanvekilliğine seçmekle gösterdiğiniz güvene teşekkür ve şükranlarımı sunuyorum.

Görevim sırasında, Anayasa, yasa ve İçtüzük hükümlerine özenle sadık kalacağıma, tam bir tarafsızlık içinde hareket edeceğime güvenmenizi özellikle istirham ediyorum. (Alkışlar)

Desteğinizin ve katkılarınızın devamını diliyorum ve Yüce Meclisin değerli milletvekillerine saygılarımı sunuyorum. (Alkışlar)

Sayın milletvekilleri, görüşmelere başlıyoruz.

B) GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

1. — Tekirdağ Milletvekili Enis Tütüncü'nün, ayçiçeği ürün bedellerinin ödenmesinde meydana gelen gecikmeler ve üreticilerin sıkıntılarına ilişkin gündem dışı konuşması ve Devlet Bakanı Mehmet Yazar'ın cevabı

BAŞKAN — Üç arkadaşımız, gündem dışı söz istemiş bulunmaktadır; kendilerine sırasıyla söz vereceğim.

Ayçiçeği ürün bedellerinin ödenmesinde meydana gelen gecikmeler hakkında, Tekirdağ Milletvekili Sayın Enis Tütüncü, gündem dışı söz istemişlerdir.

Buyurun Sayın Tütüncü. (SHP sıralarından alkışlar)

Sayın Tütüncü, süreniz 5 dakikadır.

ENİS TÜTÜNCÜ (Tekirdağ) — Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri, sözlerime başlarken, hepinizi en derin saygıyla selamlıyorum.

Bilindiği gibi, Hükümet, ayçiçeği bedellerinin peşin ödeneceğini açıklamıştı. Bu konuda televizyonda Sayın Başbakanı da dinledik, ilgilileri de dinledik. Trakya Yağlı Tohumlar Kooperatifi alım merkezlerinde yapmış olduğum incelemeler sonucunda, peşin ödemenin yapılmadığı ortaya çıkmıştır. Konuyu, 14.9.1989 tarihinde bir soru önergesiyle Türkiye Büyük Millet Meclisine getirmiştim. Ne var ki, o günden bu yana, süregelen uygulamada, durum, düzeleceği yerde daha da kötüleşmiştir. Soru önergesinin verildiği tarihte ödemeler, 20-22 günlük gecikmeler ile yapılabiliyordu, şu anda ise ödemelerin gecikme süresi bir ayı aşmıştır.

Az önce, Tekirdağ'ın Muratlı İlçesinden gelen habere göre, ödemelerin gecikme süresi 44 günü bulmuştur. Bu durum, ayçiçeği peşin ödemelerinde meydana gelen gecikmelerin, kabul edilebilir sınırları çoktan aştığını göstermektedir. Çiftçi, masraf programını, borç ödeme planını, peşin para alacağı hesabına göre yapmıştır. Bu nedenle, malını Yağlı Tohumlar Kooperatifine teslim edip, parasını peşin alacağı hayali içinde olan ayçiçeği üreticisi, neyle karşılaşmıştır? "Bugün git yarın gel" politikasıyla karşılaşmıştır.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım, yaptığım incelemelerde, parasını tahsil etmek ümidiyle, dört-beş, hatta altı kez ilçe merkezine inmiş üreticilerle karşılaştım. Tabiî ki bu durum, çiftçimizin, işgünü kaybı yanında, hesapta olmayan yeni masraflara girmesine yol açmıştır. Gidiş-geliş masrafları, ilçede öğle yemeği vesaire gibi, birtakım katlanmak zorunda olduğu masraflar, ayçiçeği ödemesi için haftada verilen 4 liralık ek ödemeyi silip götürmüştür. Aslında, ayçiçeği ödemelerinde haftada 4, ayda 16 liralık fark ne anlama geliyor; bu konuda da Yüce Meclisi bilgilendirmek istiyorum :

2 Eylül tarihinden itibaren haftada 4, ayda 16 lira fark verilecek ve bu farkların verilme işlemi, ocak ayına kadar sürecek, ocak ayında da 726 lirayı bulacak. Buna göre, çiftçi, parasının geç ödenmesi sebebiyle, aylık ortalama yüzde 2,5-3 gibi bir fark, yani bir çeşit gecikme faizi almış olacak.

Öte yandan, peşin ödemenin ne anlama geldiğinin de yorumunu yapmak istiyorum. Aslında, peşin ödememenin ne anlama geldiğinin de yorumunu yapmak istiyorum. Peşin ödememe, çiftçinin parasının verilmemesi, parasının tutulması ve çiftçinin rızası dışında borç para alınması anlamına geliyor. Kim alıyor bu borcu?.. Yağlı Tohumlar Kooperatifi alıyor. Çiftçinin en yakın dostu, onları en fazla desteklemesi gereken kuruluş, çiftçiden zorla borç para alıyor. Bu borç parayı nasıl alıyor?.. Önceden haber vermeden alıyor. Çiftçiye, "Malını bana ver; gel peşin ödeme yapacağım" diyor, o da, bu vaat nedeniyle malını Yağlı Tohumlar Kooperatifine veriyor; ama sonra bir bakıyor, çiftçi dostu, parasının üstüne yatmış, vermiyor... Bunu kabul etmek kesinlikle mümkün değildir.

Geçen sene bir uygulama yapıldı; onu hepimiz biliyoruz. Ofis alımları yüzde 50'si peşin, yüzde 50'si iki ay gecikmeli yapılmıştı. Ancak, bu uygulama önceden ilan edildiği için çiftçi de durumunu buna göre ayarlamıştı. Bu sene ne ilan edildi?.. "Ürün bedelleri peşin ödenecektir" denildi; çiftçi de hesabını kitabını buna göre yaptı; ama sonra, "Ayçiçeğinde peşin ödeme yok" şeklinde acı gerçek, birdenbire ortaya çıktı.

Şimdi, sormak istiyorum; sanıyorum devletin yetkilileri bu soruma şu anda yanıt vereceklerdir; çiftçimize verilen sözler niçin tutulmuyor? Çiftçimiz, devletine güvenmeyecek de kime güvenecek? Devleti, çiftçinin gözünde, verdiği sözü tutmayan, güvenilemeyen bir kurum haline dönüştürmeye kimin hakkı vardır? Ayrıca, Devlet Yağlı Tohumlar eliyle çiftçiden zorla alınan bu borca karşılık, yüzde 2,5-3 faiz verilirken, çiftçinin kullandığı krediden aylık yüzde 5, 6, 7, kimi zaman yüzde 8'e kadar faiz alınmaktadır. Sosyal adalet, hak hukuk bunun neresinde?

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım, Yağlı Tohumlar Kooperatifi ödeme sıkıntısı içindeyken, Hükümet, ham yağ ithalatında da yanlış bir uygulamaya girmiştir. Aslında, Yağlı Tohumlar Kooperatifinin bu büyük sorunla, yani peşin ödememe sorunuyla karşılaşmış olmasının altında da, Hükümetin yanlış ham yağ ithalat politikası yatmaktadır. Alınan bu ithalat kararıyla, litresi 1 080 - 1 100 liradan ithal edilmiş olan ham yağ, piyasada bol miktarda bulunmaktadır. Oysa, yerli ayçiçek kullanılarak elde edilen ham yağın litresinin maliyeti 1 400 - 1 500 lira olarak hesap edilmektedir. Bu durumda, ayçiçeği fabrikatörleri, doğal olarak, ithal ham yağa yöneldiler; tüccarlar ve fabrikatörler ayçiçeği piyasasına girmediler. Sonuçta, üreticiler Yağlı Tohumlar Kooperatifine yönelmek zorunda kaldılar. Trakya Yağlı Tohumlar Kooperatifleri, tarihinde görülmedik miktarda ayçiçeği alımı yaptı.

Yetkililere şunu da sormak ve yanıtını burada almak istiyorum : Ham yağ ithalatının altında ne yatıyor? Yerli üretimi korumak için, ham yağ ithalatına neden yeterli fon uygulanmadı? Evet, şu anda ham yağ ithalatı izne bağlandı; ama 20-22 günden bu yana izne bağlandı. Ayçiçeği ürünü piyasaya çıktığında, ithal yağı daha cazip hale getirici politikayı Anavatan İktidarı niçin uygulamıştır? Türk çiftçisinden esirgediğinizi, diğer ülke çiftçilerine niçin veriyoruz? Bu politikayı anlamak ve onaylamak kesinlikle mümkün değildir.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; sözlerime son vermeden önce bir konunun daha altını çizmek istiyorum. Anlamanın ve onaylamanın mümkün olmadığı bir diğer konu da şudur : Halkın gözünde devletin yıpratılmasında, devlet kavramına gölge düşürülmesinde baş sorumlu olan Başbakan Sayın Özal, şimdi, sanki hakkıymış gibi Devlet Başkanlığına soyunuyor. Başbakan Özal, Türk halkına, esas o'arak, hangi konuda söz verdi. "Enflasyonu ve hayat pahalılığını düşüreceğim" diye söz verdi. 1987 seçimlerinde Sayın Özal, halkın önüne çıkıp eğer, "Ey Yüce Türk Milleti, ben Cumhurbaşkanı seçilmek istiyorum, oyunuzu buna göre kullanın" deseydi, Türk halkı yüzde 36 oy verir miydi? O zaman Sayın Özal'ın, yapılması gereken şeyi yapması gerekiyor.

KÂMRAN KARAMAN (Hatay) — Onun, ayçiçeğiyle ne alakası var?

ALİ SAMİ AKKAŞ (Balıkesir) — Cumhurbaşkanı seçimiyle ayçiçeğinin ne alakası var?

ENİS TÜTÜNCÜ (Devamla) — Saygıdeğer arkadaşlarım, Anavatan Partili milletvekillerine saygım sonsuzdur. Bu konuşmamla Anavatan Partili milletvekili arkadaşlarımı en ufak bir şekilde rencide etmek istemiyorum; ama, Türkiye'de eğer demokrasi yaşayacaksa, Türkiye'de eğer rejim yaşayacaksa, halka inanç ön planda gelecekse, halka saygının da ön planda tutulması gerekmektedir. Bugün eğer, kamuoyu yoklamalarına göre, halk desteği yüzde 13'e kadar düşmüş olan bir siyasî iktidarın başı Çankaya'ya çıkmak istiyorsa, bu, tek başına, halka saygısızlıktır, demokrasiye saygısızlıktır.

Teşekkür eder, saygılar sunarım. (SHP sıralarından alkışlar, ANAP sıralarından gürültüler)

MEHMET ALİ DOĞUŞLU (Bingöl) — Reisicumhur seçimiyle, ayçiçeğinin ne ilgisi var?

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Tütüncü.

Devlet Bakanı Sayın Mehmet Yazar cevap verecekler.

Buyurun Sayın Yazar. (ANAP sıralarından alkışlar)

DEVLET BAKANI MEHMET YAZAR (Kayseri) — Sayın Başkan, Değerli milletvekili arkadaşlarım, aslında, Sayın Tütüncü, bugünkü gündem dışı konuşmasında, ana tema olarak ayçiçeği bedellerinin ödenmesiyle ilgili hususlara değinecekti; ancak, konuşmasının sonunda değişik bir şekilde, Cumhurbaşkanlığı meselesine temas etti.

1987 seçimleri yapıldığı zaman, herkes biliyordu ki, o seçimlerle ortaya çıkan Türkiye Büyük Millet Meclisi, Anayasamıza göre, aynı zamanda bu memleketin Cumhurbaşkanını seçecekti. (ANAP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Bunun dışında, kanunlarda ve Anayasada herhangi bir madde olduğunu hatırlamıyorum.

KÖKSAL TOPTAN (Zonguldak) — Oyunuz düştü, oy kalmadı.

DEVLET BAKANI MEHMET YAZAR (Devamla) — Diğer taraftan, Meclis, yüce milletin önünde açık ve her değerli arkadaşımız, bu Mecliste kendi hür iradesiyle aday olmaya layıktır. O yüzden, herhangi bir endişeye mahal olduğunu zannetmiyorum, isteyen adaylığını koyabilir. (ANAP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, şimdi, esas konu olan, Tekirdağ Milletvekili Sayın Enis Tütüncü'nün, ayçiçeği bedellerinin ödenmesiyle ilgili gündem dışı konuşmasını cevaplamak istiyorum.

GÜRCAN ERSİN (Kırklareli) — Bakan nerede efendim; Bakan?..

DEVLET BAKANI MEHMET YAZAR (Devamla) — İlgili sayın Bakan olmadıkları için, izniniz olursa, onun adına cevaplama çabası içinde olacağım.

Değerli arkadaşlarım, birliklerce, pamuk, fındık, çekirdeksiz kuru üzüm, yağlık ayçiçeği, kuru incir, soya ve antep fıstığı gibi, geniş bir üretici kesimini ilgilendiren ürünlerin mubayaa faaliyetleri yoğun şekilde devam etmektedir.

16 Ekim 1989 tarihi itibariyle, birliklerce üreticiden satın alınan ürün değeri, 1 trilyon 398 milyar lirayı, miktarı da, 1 milyon 34 bin tonu bulmuştur.

Birliklerce mubayaa edilen ürünlerin gerek miktar, gerekse değeri, son on yılın en düşük düzeyine ulaşmış; buna rağmen, gereken her türlü tedbir zamanında alınmış olduğundan, alımlarda ve ürün bedellerinin ödenmesinde ciddî bir aksaklık ortaya çıkmamıştır. Bazı ödemelerde, çok sınırlı, ufak aksaklıklar varsa, bunlar, hemen, alınacak tedbirlerle telafi edilecektir.

Mubayaa edilen ürün miktarındaki artışta, öncelikle, tespit edilen alım fiyatlarının ve peşin ödemelerin etkili olduğu gözlenmekte, bu durum, alım fiyatlarının üretici lehine tespit edildiğini kanıtlamaktadır. Nitekim, geçen kampanya döneminde ayçiçeği alım fiyatı 370 TL/Kilogram iken, bu dönemdeki başlangıç fiyatı kilogram başına 650 lira olarak tespit edilmiştir. Ayrıca, haftalık 4 TL/Kilogram ilavesiyle, nihai fiyatın 726 liraya çıkarılacağı açıklanmıştır.

Fiyat tespiti sırasında, tahmini üretici maliyeti 462 lira ve yüzde 40 randımana göre, 1 kilogram ayçiçeği tohumunun dış piyasa fiyatına göre değeri 573,20 Türk Lirası olarak hesap edilmesine rağmen, üretici yararı gözetilerek, -yukarıda belirtildiği gibi- 650 lira fiyatla alımlara başlanmıştır.

Bunun bir sonucu olarak, geçen kampanya döneminde, Trakya Birlik ve Karadeniz Birlik'in gerçekleştirdikleri ayçiçeği alımlarının toplam değeri 92 milyar lira tutarında (249 425 ton) olduğu halde, bu kampanya döneminde, daha şimdiden, 337 milyar lira tutarında 513 500 ton ayçiçeği alımı yapılmıştır.

Bu alımlarda, Trakya Birlik'in ağırlıklı olduğunu görmekteyiz. Nitekim, bu birlik tarafından 16 Ekim 1989 tarihi itibariyle 293 milyar lira değerinde 446 bin ton yağlık ayçiçeği tohumu üreticilerden satın alınmış ve bunun karşılığı olarak da 202 milyar lira ödeme yapılmıştır.

Bu birliğin son on yıl itibariyle satın aldığı ürün miktarlarıyla, bu yıl yapılan mubayaa oranlarında, daha bu tarihte, 1980 yılına göre yüzde 150; 1981 yılına göre yüzde 154; 1982 yılına göre yüzde 165; 1983 yılına göre yüzde 217; 1984 yılına göre yüzde 356; 1985 yılına göre yüzde 187; 1986 yılına göre yüzde 129; 1987 yılına göre yüzde 270 ve 1988 yılına göre yüzde 210 oranında bir fazlalık ortaya çıkmıştır.

Yukarıda belirtildiği gibi, piyasa fiyatlarının üzerinde olan birlik fiyatları sebebiyle, ağır bir yük altında bulunan birliğin, kuruluşundan bu yana gerçekleştirdiği rekor düzeydeki alıma rağmen hissedilir bir rahatsızlık doğmamasını kabul etmek gerekir.

Ayçiçeği üreticimizin korunması ve uzun bir süredir statik seyir izleyen dış piyasa fiyatlarının getirdiği olumsuzluklardan etkilenmemesi amacıyla, Hükümetimizin desteğinde birliklerce sürdürülen alımlara aynı hızla devam edilecektir.

Yüce Meclise saygıyla arz ederim. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Yazar.

2. — Niğde Milletvekili Mahmut Öztürk'ün, yeni açıklanan memur maaş artış oranlarının karşısında kifayetsizliği ve memurların sıkıntılarına ilişkin gündem dışı konuşması ve Devlet Bakanı Güneş Taner'in cevabı

BAŞKAN — Sayın milletvekilleri, şimdi de, yeni açıklanan memur maaşlarıyla ilgili olarak Niğde Milletvekili Sayın Mahmut Öztürk konuşacaklardır.

Buyurun Sayın Öztürk. (DYP sıralarından alkışlar)

MAHMUT ÖZTÜRK (Niğde) — Sayın Başkan, sayın üyeler, Sayın Özal etiketli 1990 yılı bütçesinde, yaklaşık 1,5 milyon memurumuzu yakinen ilgilendiren gülünç ücret artışıyla ilgili görüşlerimi belirtmek için söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlarım.

Sayın Başkan, Sayın Özal'ın dolaylı ve doğrudan iktidarda bulunduğu 1980 yılından bugüne dek, özellikle ekonomik alanda, çalışanların aleyhine büyük gelişmeler olmuştur. Şöyle ki : Millî gelir içindeki ücret ve maaşların oranı 1977 yılında yüzde 52 iken, bu oran, 1988 yılında yüzde 16'ya düşmüştür. Gene ortalama memur maaşları, yapılan araştırmalara göre, 1970 yılı endeksi 100 kabul edildiğinde 1981 yılında yüzde 33,5'e ve 1988 yılında da yüzde 22,3'e düşmüştür.

Sayın üyeler, ANAP'ın en belirli özelliklerinden birisi de, rakamları çarpıtması ve milletin zihnini bulandırmasıdır. Sayın Özal'ın 1980'den bugüne kadar memur ücretlerinde yaptığı artışa bakılırsa, memurlarımız âdeta cennette yaşıyor; fakat, gerçekler hiç öyle göstermiyor. Şöyle ki : Yıllar itibariyle ücret ve enflasyon artışlarına bakarsak, şu tabloyu görürüz : 1980 yılında ücret artışı yüzde 28, enflasyon yüzde 107,2. 1981 yılında ücret artışı yüzde 45, enflasyon yüzde 36,8. 1982 yılında ücret artışı yüzde 37, enflasyon yüzde 27. 1983 yılında ücret artışı yüzde 21, enflasyon yüzde 31,4. 1984 yılında ücret artışı, ANAP'a göre yüzde 47,6; fakat gerçekteki ücret artışı yüzde 24,6; enflasyon yüzde 50,3. 1985 yılında ücret artışı, ANAP'a göre yüzde 50,1; gerçek ücret artışı yüzde 28,3; enflasyon yüzde 43,2. 1986 yılında ücret artışı, ANAP'a göre yüzde 36,3; gerçek ücret artışı yüzde 29,3; enflasyon yüzde 29,6. 1987 yılında ücret artışı, ANAP'a göre yüzde 47,9; gerçek ücret artışı yüzde 44,8; enflasyon yüzde 32. 1988 yılında ücret artışı, ANAP'a göre yüzde 65,9; gerçek ücret artışı yüzde 53,68; enflasyon yüzde 68,3. 1989 yılında -ki, övündüğü yıldır- ücret artışı, ANAP'a göre yüzde 93,3; -gerçek ücret artışı da budur- enflasyon yüzde 80.

Sayın üyeler, bu rakamlar da gösteriyor ki, son 10 yılda memur ücretleri 6 kez enflasyonun altında, 4 kez de enflasyonun üstünde tespit edilmiştir. Bir başka deyimle, on yılda enflasyon toplamı yüzde 505,8, ANAP'ın verdiğini iddia ettiği toplam ücret artışı yüzde 472,1; fakat on yıldaki gerçek ücret artışı yüzde 404,9 fark 100,9 puandır. Bir başka deyimle, memur ücretleri son on yılda yaklaşık yüzde 20 geri gitmiştir.

Sayın üyeler, memurlarımızın genel durumunu yansıtan madalyonun bir diğer yüzüne bakalım : 1989'un birinci yarı rakamlarına göre ülkemizdeki memur sayısı 1,5 milyon, kamu işçisi yaklaşık 900 bin civarındadır. Bunların, 1989'un birinci yarısında ortalamaya esas ücreti 90 709 TL./ay, ücret maliyeti 248 461 TL/ay, net ele geçen 184 307 TL/ay; net ücret, vergi iadesiyle birlikte 203 022 TL/ay olmaktaydı.

Sayın üyeler, 15 Temmuzda, ortalama yüzde 58'lik ücret artışıyla, bugün, Türk memurlarının eline ortalama olarak 321 090 lira geçmektedir. Bu rakam da, 330 000 lira olan yoksulluk sınırının altındadır. Hal böyleyken, Sayın Özal, 1990 bütçesinde, ilk yarı için yüzde 15 oranında ücret artışı öngörüyor. Her ay ortalama yüzde 3,5'ten, altı ayda yüzde 21 enflasyon tahmin ederek, 15 Temmuz 1990'a kadar yüzde 21 enflasyonu öngörüyor; yine 6 ayda, memuru, ücretini yüzde 6 geride bırakarak, yeni bir yoksulluk pençesine itiyor.

Sayın Başkan, sayın üyeler; Sayın Özal ve ekibi de iyi biliyor ki, hiçbir enflasyon tahmini tutmadı, çünkü, Özal, enflasyonu değil, enflasyon Özal'ı kontrol ediyor; fakat, ücret artışları iki dudağının arasında olduğu için, yaklaşık 2,5 milyon memuru çoluğuyla çocuğuyla perişan ediyor, sonunda da "Benim memurum işini bilir" diyerek, işin içinden çıkıyor. Bu çarpık mantıktan ne Başbakan olur, ne de Cumhurbaşkanı olur.

Sayın Özal'ın 1987'deki esas başarısı, yüzde 36,5 oyla 292 milletvekili çıkarmak değil, o 292 milletvekilinin, bugün, düşünmeden parmak kaldırmasıdır.

DYP olarak, memurlarımızın, emeklilerimizin, dul ve yetimlerimizin hakkını koruyacağımızı belirtir, Yüce Meclise saygılarımı sunarım. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Buyurun Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI GÜNEŞ TANER (İstanbul) — Sayın Başkan, sayın üyeler; burada, her zaman olduğu gibi, seçim meydanlarına benzeyen fakir-fukara edebiyatı dinlediniz. Bunu söyleyenlere ben bir tek şey söyleyeyim.

İBRAHİM GÜRDAL (Isparta) — Sen hiçbir şey diyemezsin.

DEVLET BAKANI GÜNEŞ TANER (Devamla) — Rakamları söylerim, rakamları da mı inkâr edeceksiniz?.. Rakamlar burada. (SHP ve DYP sıralarından "Bağırmadan konuş" sesleri)

TUFAN DOĞU (Muğla) — Yahu sen Bakansın, biraz usturuplu ol!

DEVLET BAKANI GÜNEŞ TANER (Devamla) — Müsaade buyurun okuyayım. (SHP ve DYP sıralarından "Bağırma, bağırma!.." sesleri)

1970-1980 döneminden bahsedeyim size: Memur maaşları 4 kat, enflasyon 16 kat artmış; böyle mi desteklediniz memuru?.. Memura 4 kat maaş vermişsiniz, enflasyonu 16 kat artırmışsınız; böyle mi desteklemişsiniz?.. (SHP ve DYP sıralarından gürültüler)

Buraya gelip fakir-fukara edebiyatı yapıyorsunuz...

KÖKSAL TOPTAN (Zonguldak) — Bakan gibi konuş!

İBRAHİM TEZ (Ankara) — Petkim'i anlat, ERDEMİR'i anlat.

DEVLET BAKANI GÜNEŞ TANER (Devamla) — Ben size bir rakam daha söyleyeyim; 1983-1989 dönemi, sayın üyeler...

K. KEMAL ANADOL (İzmir) — O zaman neredeydin?.. Amerika'da, Amerika'da.

DEVLET BAKANI GÜNEŞ TANER (Devamla) — Memur maaşı 14,68 kat artmış, buna mukabil enflasyon 9,8 kat artmış. (SHP ve DYP sıralarından gürültüler) İşte bizim dönemimiz, işte memur, işte 1989 senesi... (SHP ve DYP sıralarından "Bağırma, bağırma!" sesleri)

BAŞKAN — Bir saniye, Sayın Bakan...

Değerli milletvekilleri, konuşmacıya lütfen müdahale etmeyelim.

Sayın Bakan, siz de, tansiyonu yükseltecek tarzda konuşmayın lütfen.

DEVLET BAKANI GÜNEŞ TANER (Devamla) — Sayın Başkan, bu kürsüden daha evvel hitap eden arkadaşlar tansiyonu düşürür şekilde mi konuştular?

BAŞKAN — Siz, Bakan olarak, tansiyonu yükseltmemelisiniz.

DEVLET BAKANI GÜNEŞ TANER (Devamla) — Buraya çıkan milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti Başbakanının nasıl Başbakanlık yaptığı, nasıl Cumhurbaşkanlığı yapacağı hakkında fikir söylerken, bunu tansiyon düşürücü olarak mı söylediler?.. (SHP ve DYP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN — Sayın Bakan, fikirlerinizi daha yumuşak bir üslup içinde söyleyebilirsiniz. Lütfen...

İBRAHİM TEZ (Ankara) — Memur, pazarda çürük domates topluyor...

GÜRCAN ERSİN (Kırklareli) — Bakansın, Bakan gibi konuş!

MEHMET FUAT ERÇETİN (Edirne) — Kavga etmek için mi çıktın oraya?.

DEVLET BAKANI GÜNEŞ TANER (Devamla) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, İktidarımız döneminde, 1989 senesinde memura verilen maaş miktarı hepinizin hafızalarındadır. 1989 senesi içerisinde -doğrudan doğruya bütçe rakamlarıyla ifade ediyorum- memura ayrılan ve fiilî olarak ödenen miktar yüzde 132,5 artış ifade etmektedir; bunlar varittir, bunlar müspet rakamlardır.

1990 bütçesi konuşuluyor... 1990 bütçesine yapacağımız ilaveler henüz bütçe gelmediği için konuşulmamıştır, ifade buyurulmamıştır; bununla beraber, konulan ödeneklere baktığınız zaman; 1989 bütçesine, memurlar için 11 trilyon 750 milyar liralık bir rakam konulmasına rağmen, bu sene 20 trilyon liralık bir rakam konulmuştur. Buradan da, eğer matematiği biliyorsanız, bunları oranlarsanız, yüzde 70'lik bir artış olacağını göreceksiniz. (SHP ve DYP sıralarından gürültüler)

GÜRCAN ERSİN (Kırklareli) — Her şeyi sen biliyorsun!..

BAŞKAN — Sayın Bakan, "Matematiği biliyorsanız" biçiminde, milletvekillerini tahkîr edecek şekilde konuşmayın lütfen.

DEVLET BAKANI GÜNEŞ TANER (Devamla) — Bu rakamlarla sizlere yeteri kadar açıklık getirdiğimi düşünerek hepinize sevgiler, saygılar sunarım. (ANAP sıralarından alkışlar, SHP sıralarından gürültüler)

YAŞAR YILMAZ (Ankara) — 12 Eylülün gözü kör olsun; seni getirdi buraya.

3. — Erzincan Milletvekili Mustafa Kul'un, ülkemizde yaşanan kuraklık ile bu kuraklıktan zarar gören çiftçilerimizin sorunları ve dağıtılacak tohumluklara ilişkin gündem dışı konuşması ve Tarım Orman ve Köyişleri Bakanı Lutfullah Kayalar'ın cevabı

BAŞKAN — Sayın milletvekilleri, "Ülkemizde yaşanan kuraklık ve bu kuraklıktan zarar gören çiftçilerimizin sorunları" hakkında, Erzincan Milletvekilimiz Sayın Mustafa Kul gündem dışı konuşacaktır.

Buyurun Sayın Kul.

MUSTAFA KUL (Erzincan) — Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım; ülkemizde yaşanan kuraklık ve bu kuraklıktan zarar gören çiftçilerimizin sorunları konusunda gündem dışı söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Asıl konuma geçmeden önce, biraz önce Sayın Tütüncü'nün konuşmasına cevap veren Devlet Bakanı Sayın Yazar'ın sözlerine bir iki cümleyle cevap vermek istiyorum.

Tabiî ki, cumhurbaşkanını seçmek bu Meclisin görevi...

ONURAL ŞEREF BOZKURT (Ankara) — Sayın Başkan, bu, gündem dışı konuşma konusu değil.

BAŞKAN — Sayın Kul, siz gündem dışı konunuz üzerinde konuşunuz lütfen.

ONURAL ŞEREF BOZKURT (Ankara) — Bu, gündem dışı konuşma değil.

MUSTAFA KUL (Devamla) — Bu, gündem dışı konuşma; ama, Sayın Bakan da bu konuda gerçekten, bizim partimizle hiç ilgisi olmayan konuları dile getirdi. Cumhurbaşkanını seçme, tabiî ki bu Meclisin görevidir. Biz baştan beri bunu, SHP olarak hep söyledik, Meclisten seçilmesi gerektiğini söyledik; ancak, bizim karşı olduğumuz durum, kendi beceriksizliğiyle, bugüne kadar kendi partisini ve ülkeyi bitiren bir insanın...

DEVLET BAKANI KÂMRAN İNAN (Bitlis) — Usul dışı konuşma yapıyor efendim.

BAŞKAN — Sayın Kul, gündem dışı konunuzla ilgili görüşme yapınız efendim.

MUSTAFA KUL (Devamla) — Türkiye'nin gelmiş geçmiş en beceriksiz Başbakanının, Cumhurbaşkanlığı koltuğuna çıkmasına karşıyız. (ANAP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN — Sayın Kul, lütfen konunuzla ilgili görüşme yapınız.

DEVLET BAKANI KÂMRAN İNAN (Bitlis) — Yok böyle bir usul Sayın Başkan.

MUSTAFA KUL (Devamla) — Ve bu insanın, tüm ANAP milletvekillerini kullanarak, cumhurbaşkanlığı koltuğunun arkasına kaçmasına, oraya saklanmasına karşıyız biz. (ANAP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN — Sayın Kul... Sayın Kul...

MUSTAFA KUL (Devamla) — Bu insanın tarafsızlığından şüphemiz var bizim.

BAŞKAN — Sayın Kul... Sayın Kul...

MUSTAFA KUL (Devamla) — Kendi partisi içerisinde bile taraf olan bir insanın, Türkiye'yi tarafsız bir şekilde yöneteceğine... (ANAP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN — Sayın Mustafa Kul, bir dakika dinler misiniz?..

MUSTAFA KUL (Devamla) — Buyurun Sayın Başkanım.

BAŞKAN — Sayın Kul, lütfen, gündem dışı konunuzla ilgili konuşunuz...

NECCAR TÜRKCAN (İzmir) — Sayın Başkan, aşağıdan müdahale ederek konuyu değiştiriyorlar.

MUSTAFA KUL (Devamla) — Sayın Başkan, bırakmıyorlar ki konuşalım.

BAŞKAN — Siz, lütfen, konunuz üzerinde konuşunuz.

İHSAN NURİ TOPKAYA (Ordu) — Sen, kuraklık üzerine konuş.

MUSTAFA KUL (Devamla) — Olur kuraklıktan bahsedelim.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri, tarım kesiminin içerisinde bulunduğu sıkıntıları hepimiz biliyoruz. Özellikle son beş altı yıldır, köylümüzün alım gücünün her geçen gün azaldığını, köylümüzün her geçen gün biraz daha fakirleştiğini, yoksullaştığını görüyoruz ve yaşıyoruz.

Tarım ürünlerinin fiyatlarıyla sanayi mallarının fiyatları arasındaki uçurumun giderek genişlemesi; tarım ürünlerine verilen taban fiyatlarının bir önceki yılla kıyaslandığı zaman, artış oranının her yıl enflasyona yenik düşmesi, köylümüzün her geçen gün yoksullaşmasının açık bir delilidir.

1980 Yılından bu yana, üreticilerin aldığı mal ve hizmetlerin fiyatı, tarım ürünlerinin fiyatlarından daha fazla arttığı için, tarım kesiminden, diğer sektörlere, gücünün çok çok üstünde kaynak aktarımı sağlanmıştır.

24 Ocak 1980'den bu yana uygulanmakta olan ekonomik politikanın faturasını, işçi ve memurlarla birlikte, üreticilerimiz de, en ağır biçimde ödemektedirler.

12 Eylülden sonra, köylüyü yoksullaştırma yönünde politika izleyen siyasal iktidar, kırsal alanda yaygın bir mülksüzleştirmenin gerçekleşmesi için yoğun çaba sarf etmektedir.

Son beş altı yıl içerisinde, tarım sektörünün ihmal edilişini, tarımın sabit sermaye yatırımları içerisindeki payının düşüşünden açıkça görmekteyiz. Beşinci Beş Yıllık Planda, tarım sektörü yatırımlarının, sabit sermaye yatırımları içerisindeki payı yüzde 11,4 olarak hedeflenmişken, bu oranın yüzde 7,24 olarak gerçekleşmesi, tarımın ne kadar ihmal edildiğinin açık göstergesidir.

Altıncı Beş Yıllık Plan döneminde de, tarımın, sabit sermaye yatırımlarından yüzde 7,93'lük bir pay alması hedeflenmiştir. Geçtiğimiz dönemde yüzde 11,4 olarak hedeflenirken, bu rakamın çok çok altında gerçekleşen yatırımların, bu plan döneminde de böylesine düşük hedeflenmesinin, tarım sektöründe önemli ölçüde altyapı eksikliklerine sebep olacağı bugünden bellidir.

Bu durum, toprak ve su kaynaklarının yeterince kullanılamamasını, üretimin miktar ve kalite olarak artırılamamasını getirecek, haliyle, çiftçimiz, önümüzdeki yıllarda, bugünlerini dahi arar duruma düşecektir.

Ülkemizde uygulanmakta olan rekabete dayalı serbest pazar ekonomisi, yetersiz sermaye ile çalışan tarım kesimini çok büyük zararlara sokmuştur.

Çiftçiler borç batağına batmış, çaresizlik içinde, seçtikleri insanlardan, kendilerini kurtarmaları için medet ummaya başlamışlardır.

Geçen yıl, bir kez biz, bir kez de Doğru Yol Partisi olmak üzere, iki kez, çiftçilerimizin, Tarım Kredi Kooperatiflerine 2 milyon liraya kadar olan kredi borçlarının affedilmesi konusunda yasa teklifi verdik; ama, her iki seferinde de ANAP'lı milletvekillerinin oylarıyla, bu teklifler, komisyonda, havadan sudan gerekçelerle reddedilmiştir.

Sayın milletvekilleri, gerekçesiz ne olursa olsun, sanayileşmenin neresinde olursak olalım, tarımımızı bu şekilde ihmal edemeyiz. Bugüne kadar, hiçbir ülke, bizde olduğu gibi, tarımını feda etme lüksüne sahip olmamıştır.

Köylümüz, bugün içinde bulunduğu durumun, yani, sürekli yoksullaşmasının, sürekli kıt kanaat geçinmek zorunda kalışının, hiç de kendisinin tembel oluşundan, az çalışmasından veya beceriksiz oluşundan kaynaklanmadığını iyi bilmektedir. Çiftçimiz, bugün içinde bulunduğu sıkıntının, uygulanmakta olan ekonomik modelin bir neticesi olarak kendisine yansıdığını tam anlamıyla biliyor.

Çiftçilerimizin, Hükümetten çektiği yetmezmiş gibi, bir de bu seneki kuraklık, onları hepten perişan etmiştir. Yurdumuzun büyük bir bölümünde, tarım alanlarında etkili olan kuraklık, ürün rekoltelerinde önemli düşüşlere sebep olmuş, kuraklığın sebep olduğu ürün kaybı trilyonlarla ifade edilirken, Hükümetin bu konuda aldığı önlemler yetersiz kalmıştır.

Hükümet, sözde, kuraklıktan zarar gören çiftçilerimizin zararlarının önlenmesi için bazı tedbirler almış; 5254 sayılı Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanuna göre, hasar tespitine çalışılmış; yine, 2090 sayılı Yasayla, çiftçilerimizin Ziraat Bankasına ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçlarının faizsiz olarak ertelenmesi konusunda tedbirler alınmıştır. Ancak, bu tedbirler sözde kalmıştır; çünkü, bu olaya da, her alanda olduğu gibi, gösteriş için ve partizanca yaklaşıldığından, çiftçilerimizi biraz olsun rahatlatmak, az da olsa, onları memnun etmek kesinlikle mümkün olamamıştır.

Kuraklıktan dolayı yapılan tohumluk yardımlarında, ihtiyaçlar hiç dikkate alınmamış, âdeta üreticilerle alay edercesine, 25 kilogram tohum giden tarlalar için, 5 kilogram tohumluk tahsis edilmiştir. Yine, tohum ithalinin özel sektör eliyle yapılması, büyük sakıncaları da birlikte getirmiş, Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü ve bazı kamu kuruluşlarının yanı sıra, 40'ın üzerinde özel firma tarafından ithal edilen tohumluklar, hiçbir adaptasyon testine tabi tutulmadığından, çiftçilerimizi büyük zararlara sokmuştur. Özellikle, kuraklık nedeniyle tahsis edilen arpa ve buğday tohumlukları çiftçilerimize yeni bir darbe daha indirmiştir. Yurt dışından, 1 300 - 1.350 liraya ithal edilen tohumluklardan, Saraybosna, Partizanka, Atilla-12, Ziterka, Rotsa ve Havaks tohumları, çiftçiye 800 - 850 liraya tahsis edilmiştir. Ancak, Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı yetkilileri ve üniversitelerin dahi, ithal edilen bu tohumlukların özelliklerini tam olarak bilmediklerini, hepimiz biliyoruz.

Trakya'da sonuç alınacağı tahmin edilen bu tohumluklar, Güneydoğu ve Orta Anadolu'ya tahsis edilmiştir. İklim şartları nedeniyle, o bölgeler için hiç de uygun olmadığını düşündüğümüz bu tohumlukların, hangi amaçla ithal edildiğini, bu fikrin kimlerden çıktığını, bu ithalattan kimlerin çıkar sağladığını yetkililerin derhal açıklamasını istiyorum.

Neredeyse ekim dönemi geçmek üzeredir. Yetkililer bu duruma acil olarak çözüm bulmalıdır. Daha önceden, nitelikleri ve menşei bilinen tohumluklar, faizsiz ve kredili olarak, çiftçilerimizin ihtiyacı oranında, çok acil bir şekilde dağıtılmalıdır. Adam kayırma, birtakım insanlara çıkar sağlama, birtakım insanları çok kısa sürede milyarder etme alışkanlığını, hiç değilse, perişan olan çiftçimizi heder ederek devam ettirmeyin.

Buğdayı dışarıya ucuza satıp pahalıya almak marifet değildir. 1988'de buğday üretimimiz, ihtiyacımızdan daha fazla olduğu halde, 542 000 ton buğday ithal edilmesinin, hem de ihraç fiyatının çok çok üstünde bir fiyatla alınmasının kimlere yarar sağladığını, kimleri zarara soktuğunu hepimiz biliyoruz.

Yine, pirinç ithalindeki 100 dolar olan fonu 50 dolara düşürmekle kimlerin vurgun vurduğunu, bu olaydan çiftçimizin ne kadar zarar gördüğünü hep beraber gördük ve yaşadık.

Yazıktır, günahtır... Birkaç kişi için, milyonlarca çiftçimizin aşıyla, ekmeğiyle oynamanın kabul edilebilir bir yanı yoktur. Bu alışkanlıklarınızdan bir an önce vazgeçmelisiniz.

Sayın milletvekilleri, kuraklıktan dolayı, çiftçilerimizin, Ziraat Bankasına ve Tarım Kredi Kooperatiflerine 5 milyon liraya kadar olan borçlarının faizsiz olarak ertelenmesi konusuna gelince : Bu, diğer konudan çok daha berbat bir durumdadır.

Bu olay, az da olsa çiftçimizi rahatlatacak diye hepimizi sevince boğmuştu. ANAP'tan fazla bir beklentisi olmayan çiftçilerimiz, bu kadarını bile kabul edip, bu kararı sevinçle ve coşkuyla karşılamışlardı. Onlarla birlikte biz de sevinmiş, o sevinci onlarla birlikte paylaşmıştık. Bunu, gerçekten iyi niyetle yapılmış, gerçekten üreticiyi koruma amacıyla alınmış bir karar olarak değerlendirmiştik. Olayın, şeytanca hazırlanmış, partizan amaçlarla kullanılabilecek bir oyun, bir tezgâh olduğunu kesinlikle aklımıza getirmemiştik. Ama, zaman içerisinde gördük ki, alınan bu karar, tamamen partizan amaçlar için kullanılabilecek bir oyunmuş. Bunun, ANAP'a oy veren köylülerin ağzına bir parmak bal çalmak, ANAP'a oy vermeyen köylüleri de cezalandırmak için tezgâhlanmış ve çok sinsice hazırlanmış bir oyun olduğunu yine hep beraber gördük.

Bakanlar Kurulunun, kuraklıktan en az yüzde 40 oranında zarar gören üreticilerin 5 milyon liraya kadar olan borçlarının bir yıl faizsiz olarak ertelenmesiyle ilgili kararı, önce çiftçilerimizi sevindirmişken, uygulamaya geçtikten sonra, bırakın çiftçilerimizi ekonomik yönden rahatlatmayı, bu olay çiftçilerimizin büyük bir bölümünde psikolojik rahatsızlıklara, devlete karşı güvensizliğe ve mevcut düzene karşı tepkilere sebep olmuştur.

Kuraklıktan zarar gören çiftçinin zarar tespiti, tarım il müdürleri ve tarım ilçe müdürlerinin oluşturduğu zarar tespit komisyonlarınca yapılmaya başlandı.

ANAP'ın partizanca davranışlarından dolayı, diğer müdürlüklerde olduğu gibi, tarım il ve ilçe müdürlüklerine de, tamamen kendi yandaşları, kendi partilerinin il başkanı gibi çalışan il müdürleri, ilçe başkanı gibi çalışan ilçe müdürleri zaten atanmış durumdaydı. Bu müdürlerin oluşturacakları tespit komisyonlarında yer alacak diğer kişilerin de, haliyle en az kendileri kadar güvenilir insanlar, en az kendileri kadar ANAP'lı olması gerekmekteydi.

Böylelikle oluşturulan tespit komisyonları, köyleri, üç dört gün gibi kısa bir sürede gezip, tarafsız bir gözle zarar tespiti yapmaya başladılar ve bunların verdikleri raporlar doğrultusunda, köylülerimiz, bu borç ertelenmesinden yararlanacak veya yararlanmayacaklardı.

Bu komisyon üyeleri, köy köy gezerek tespit yapıyor; ama bir köye "yüzde 40'ın üzerinde zarar vardır" diye rapor verirken, hemen o köyün bitişiğindeki diğer bir köye "hiç zarar yoktur" diye rapor verebiliyorlar.

Her ne hikmetse, kuraklıktan zarar gören köylerin hemen hemen hepsi ANAP'a oy veren köylerdir; yani, kredi borçlarının ertelenmesinden ANAP'lılar yararlanırken, ANAP'a oy vermeyen köyler, cezalandırılarak, bu haktan yararlandırılmamıştır.

Eğer bunun yanlış olduğunu iddia ederseniz; yani bu işe partizanca yaklaşmadığınızı iddia ederseniz, bu konuda bir Meclis araştırması isteriz, sizler de kabul edersiniz, bu olaydan hangi köylerin yararlandığını, hangilerinin yararlanmadığını açığa çıkarırız. Eğer, gerçekten bu raporların tam bir tarafsızlıkla tanzim edildiğini iddia ediyorsanız, eğer raporlar doğru tutulmuşsa, o zaman bende başka düşünceler oluşuyor ve diyorum ki; Allah, ANAP'a oy veren köyleri cezalandırmış, oralara yağmur yağdırmamış; ANAP'a oy vermeyen köylere de, ANAP'ın gazabından korumak için yağmur yağdırmış. Bunların ikisinden biri doğru; yani ya partizanca yaklaşım ya da Allah'ın cezalandırması doğru. Belki Sayın Bakan bu konuşmamıza şimdi cevap verecektir; kendisinden, bunların hangisinin doğru olduğunu açıklamasını rica ediyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlarım. (SHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Kul.

Şimdi, Sayın Kul'un konuşmasına, Tarım Orman ve Köyişleri Bakanı Sayın Lutfullah Kayalar cevap vereceklerdir.

Buyurun Sayın Kayalar.

TARIM ORMAN VE KÖYİŞLERİ BAKANI LUTFULLAH KAYALAR (Yozgat) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Erzincan Milletvekili Sayın Mustafa Kul'un, kuraklıkla ilgili olarak gündem dışı konuşmalarıyla dile getirdikleri görüşleri üzerine, hükümetimizin ve Bakanlığımızın çalışmaları hakkında Yüce Meclise bilgi arz etmek üzere huzurlarınızdayım. Bu vesileyle, hepinize saygılar sunuyorum.

Değerli milletvekilleri, daha önce de bu yüce kürsüden çeşitli vesilelerle ifade ettiğimiz gibi, Türkiye olarak, gerçekten, son 52 senenin en kurak yılını bu sene yaşamış bulunmaktayız. Bu sene, özellikle, Konya ve Adana'nın bir kısmı, Güneydoğu Anadolu, Doğu Anadolu ve Eskişehir civarında tek ürüne bağlı olarak geçimini sağlama durumunda olan çiftçilerimiz başta olmak üzere, topyekûn Türkiye olarak, bolluk senelerinde gördüğümüz rahatlık içerisinde bulunmadığımız da ayrı bir vakıadır.

Sayın Kul, Hükümetimizin aldığı kararlarla ilgili görüşlerini burada dile getirirlerken - Ben, kendilerinin herhangi bir kasıtla değil; ama sanıyorum bilgi eksikliğinden dolayı- aldığımız kararları yanlış anladıklarını tahmin ediyorum.

Bu meyanda, Bakanlığımızın aldığı kararlar doğrultusunda, özellikle kuraklıktan etkilenmiş olan çiftçilerimizin tohumluk ihtiyaçlarının giderilmesi için, Türkiye'nin herhangi bir yöresinde dekara 5 kilogram şeklinde bir tohumluk uygulaması yoktur.

Bir defa daha arz etmek istiyorum ki; bugünkü mevzuatımıza göre, hasar tespit komisyonunca yüzde 40 hasar tespit edilmesi halinde rapor tutulurken, talep ettikleri tohumlukların yarısı aynî olarak -talepleri herhangi bir incelemeye de tabi tutulmadan- çiftçilerimize verilmektedir. Geriye kalan yarı talepleri için ise, -özellikle daha alışkın oldukları tohumlukları kendi yörelerinden tedarik edebilme imkânlarını sağlamak ve nakliye kolaylıklarını getirmek açısından- piyasadan tedarik edecekleri tohumluk buğdayları, Bakanlık teşkilatlarımıza getirecekler, ilaçlanıp, selektörlerden geçirildikten sonra, kullanacaklardır. Buğdayda kilograma 400 lira, arpada ise kilograma 300 lira şeklinde, faizsiz bir kredi uygulaması da getirilmiştir. Şu anda yurt çapında bu kredi uygulanmakta olup, değerli çiftçilerimiz tarafından bu krediler kullanılmaktadır. Buna rağmen, tohumluk tedarikinde çok mevzîî olarak herhangi bir şekilde sıkıntısı olan bölgelerimizle, ilgili Bakanlık olarak, Toprak Mahsulleri Ofisi olarak, Tarım Kredi Kooperatifleri olarak, anında müdahale için bütün birimlerimizle, günlük olarak haberleşmekte ve yine günlük olarak raporlar da almaktayız.

Bu meyanda, değerli milletvekili arkadaşlarımızdan da rica ediyorum, kendi bölgelerinin herhangi bir yöresinde, bu belirttiğimiz şartlar dahilinde herhangi bir sıkıntıları varsa, onlara da anında yardımcı olmaya hazırız ve esasen de bu, bizim görevimizdir.

Değerli milletvekilleri, özellikle, yurt dışından ithal edilen tohumluklar -ki, bu tohumlukların tamamı 50 bin ton civarındadır- dağıttığımız tonumluklar içerisinde çok fazla bir yekûn teşkil etmemektedir ve Türkiye'de belli bölgelerde kullanılmaktadır. Yurt dışından getirilen bu tohumlukların, araştırma enstitülerimiz ve Bakanlık teşkilatlarımız tarafından denenmeden ve Türkiye'ye adaptasyonları sağlanmadan, belli bir yıl denenme süresi geçmeden çiftçilerimize verilmesi söz konusu değildir. Dolayısıyla, Sayın Kul'un bu kürsüden, bu şekilde ifade ettikleri görüşlere katılmadığımızı, bunların adaptasyonlarının ilgili kuruluşlarımızca yakinen ve inceden inceye tetkik edilerek, değerli çiftçilerimize bu tohumlukların aktarıldığını bir kez daha açıklamak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, beş buçuk - altı senedir birçok konulardaki icraatlarda, birtakım yolsuzluk söylentileri dile getirilmiştir. Özellikle, geçtiğimiz dönemde, bu kürsüden ve basından, biraz önce Sayın Kul'un da belirttiği gibi, muhalefet partilerimizin sayın sözcüleri tarafından partimize mensup olan belediyelerle ilgili olarak da birtakım yolsuzluk söylentileri dile getirilmiş bulunmaktadır. Bu Mecliste, şu veya bu parti ayrımı yapmaksızın, hiçbir değerli millet-

vekilinin, hiçbir değerli siyasî partinin veya gruplarının herhangi bir yolsuzluğu koruyacaklarına, arka çıkacaklarına veya göz yumacaklarına, İktidar Partisi olarak inanmıyoruz ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir üyesi olarak şahsen ben de inanmıyorum ve inanmam da. Biraz önce Sayın Kul'un da dile getirdiği gibi, bu şekildeki söylentiler hakkında, ellerinde gerçekten bir belge varsa -kendilerini davet ediyorum- bana verirlerse, kendileriyle birlikte bu konuların takipçisi olmak, önce bu Yüce Mecliste ettiğim yemine sadık olarak ve sonra da bu Hükümetin bir Bakanı olarak en başta gelen vazifemdir. O sebeple diyorum ki, elinizde, bizim bilemediğimiz, muttali olamadığımız bir belge varsa, lütfen bize yardımcı olunuz, hep birlikte, bu şekilde olan konuları tetkik edelim ve eğer suçlular varsa, cezalarını da gene mevzuatlar çerçevesinde verelim.

Değerli milletvekilleri, Sayın Kul'un da belirttikleri gibi, Ziraat Bankası kanalıyla, bu sene, özellikle kuraklıktan etkilenmiş olan çiftçilerimizin borçlarının ertelenmesi veya taksitlendirilmesi noktasında, 5 milyon liraya kadar olan borçların faizsiz ertelenmesi ve taksitlendirilmede de 50 milyon liraya kadar olan azamî hadlerin belirlenmesi şeklindeki kararlarımız, yurt çapında bugüne kadar uygulanmıştır ve uygulanmaktadır. Bu kararlarla ilgili olarak dört aylık bir süre de verilmiştir; bu süre henüz tekemmül etmemiştir. Ancak, almış olduğumuz bu erteleme kararları, çiftçimizin sıkıntılarını ve topyekûn ülkemizin bu yıl yaşamakta olduğu sıkıntılı ortamı en aza indirmeye matuf çalışmalar olup, yurt çapında yapmış olduğumuz incelemelerden edindiğimiz bilgiye göre, çiftçimiz tarafından da büyük bir kabul görmüştür.

Ayrıca, özellikle üzerinde durulan yüzde 40 hasar tespit komisyonu raporlarının tutulması esnasında birtakım yanlış işlerin yapıldığı veya sizlerin tabiriyle "Partizanlık yapıldı" şeklindeki iddiaları kabul etmemiz mümkün değildir. Bu kürsüden, başka bir önerge vasıtasıyla da Yüce Meclise arz etmeye çalışmıştım; yüzde 40 hasar tespit komisyonu raporlarıyla ilgili olarak yapılan çalışmalarımız, on milyonlarla ifade edilen çiftçimizi ilgilendirmektedir. Binlerle ifade edilen değerli görevlilerimiz de bu çalışmaları yapmaktadır. Bu binlerle ifade edilen görevliler, belirtildiği gibi, sadece bakanlık il müdürleri veya ilçe tarım müdürleri değildir. Bu komisyon, mülkî idare amiri (vali veya kaymakam), mal müdürlükleri, ilçe veya il müdürlükleri ve ziraat odası temsilcileri ile Ziraat Bankası temsilcilerinden teşekkül etmekte, ayrıca bu komisyonlarda fiilî olarak 40 bin civarında muhtarımız da görev almış bulunmaktadır. Sizin ifade ettiğiniz ve bizim kesinlikle kabul etmediğimiz "Partizanlık yapıldı" şeklindeki iddiayı, görüşü, eğer beşli ve muhtarların katılmasıyla altılı olan komisyonlarda ve binlerle ifade edilen değerli kamu görevlilerinde hâkim kılabiliyorsak, bugün en azından sizin belirttiğiniz mahallî seçimlerdeki oranımızın olmaması gerekirdi; ama, ben ona da değinmiyorum.

Değerli milletvekilleri, bakınız, 1983 senesinden itibaren özellikle üzerinde durduğumuz konu, kesinlikle, Türkiye'nin 1980 öncesinde topyekûn en fazla zararını gördüğü, partizanlık yapılmaması noktasındadır. Bu sebeple, yine bu Meclis kürsüsünden de belgeleriyle açıkladığım gibi, herhangi bir yerde bir partizanlık yapılmasına müsaade etmemişizdir, esasen böyle bir konu da yoktur. Biraz önce ifade ettiğim gibi, bizim partimizin bir oy dahi almadığı yerlerde hasar tespit komisyonlarının yüzlerle ifade edilen köylerde topyekûn yüzde 40 hasar tespit kararı aldıklarını ve bu yolda rapor tuttuklarını daha önce bu Meclis kürsüsünden Yüce Meclise arz etmiştik; ama buna rağmen aynı konuları aynı şekilde dile getirmek, eski taş plak şeklinde, aynı konuları belli periyotlar içerisinde söylemekten başka bir şey de ifade etmemektedir.

Şunu kabul ediyoruz : Bir partizanlık söz konusu değildir, biz buna asla müsaade etmeyiz; fakat milyonlarla ifade edilen çiftçimizi ilgilendiren, binlerce kamu görevlisinin görevli olduğu bu tespitler sırasında, özellikle daha önce de uygulaması ve tecrübesi olmaması açısını da göz önüne alarak, bazı hataların olduğu, bizim elemanlarımız tarafından ve değerli milletvekilleri tarafından da ifade edilmiştir. Bu hataların da telafisi maksadıyla, Bakanlık olarak yaptığımız çalışmalar neticesinde, birkaç güne kadar Bakanlar Kuruluna yapacağımız teklifle, bu şekilde bir köyde tespit yapılmış, ancak tespit yapılan o köyde şu veya bu nedenden dolayı yüzde 40 hasar tespit komisyonu raporunu tutturamamış olan çiftçilerimize de Bakanlar Kurulu kararı ile birkaç gün içerisinde bu imkânı getirmek için çalışmamızı tamamladık, Bakanlar Kurulu kararından sonra bu uygulama başlayacaktır; bunu da Yüce Meclise arz ediyorum.

Değerli milletvekilleri, burada Meclisimize ve bu kürsüye özellikle yakışmayacak bazı sözler sarf edilmektedir. İnanınız, bu şekildeki tabirler, öncelikle bu Meclisi yaralamaktadır, bu Mecliste yer alan siz değerli ve sayın milletvekillerine Meclisimizin dışında nakîsa getirmektedir. Şu tabirleri kullanmamak herhalde daha doğrudur: Sayın Kul burada -tahmin ediyorum bir dil sürçmesi olarak kullanmışlardır, o şekilde yorumluyoruz- özellikle bu hasar tespit komisyonu raporlarının tutulmasında "tezgâh" tabirini kullandılar.

Değerli milletvekilleri, buradaki siz değerli milletvekilleri, her biriniz, yörenizden, Türk Milletinin anasının ak sütü gibi helal ettiği oylarla buraya geldiniz; tahmin etmiyorum ki, hiçbiriniz, bölgelerinizde bu şekilde tezgâhçı olarak tanınasınız, tezgâhçı olarak bilinesiniz ve bu şekilde de tabirleri kullanasınız; ben bunu böyle addedilmemiş ve bu Yüce Mecliste sarf edilmemiş olarak, bir dil sürçmesi olarak alıyorum müsaadelerinizle.

Tekrar ifade ediyorum : Özellikle Hükümetimizin bu sene aldığı, sadece üretici olan çiftçimizle ilgili kararlar değil, bunun yanında tüketici olan vatandaşımızı da korumak bakımından, Türkiye Cumhuriyeti tarihinin belki de bir açıdan övünülecek değil, ama bir başka açıdan da övünülecek olan karar, 5 milyon 200 bin ton civarındaki hububat ithalatı kararıdır.

Değerli milletvekilleri, bakınız, bu sebeple elliiki yılın en kurak ve üretiminin en düşük senesini yaşamakta olmamıza rağmen, şu andaki hububat fiyatları gayet iyi bir şekilde, belli bir seviyede devam etmektedir ve ülkemizde şu anda bir yokluk, kıtlık, darlık olmadığı gibi, bu şekilde spekülatif amaçlarla para kazanmak isteyenler de hüsrana uğramışlardır. Bugünkü Hükümetin takip ettiği, sizin tenkit ettiğiniz serbest piyasa ekonomisi kuralları gereği, şu anda 5 milyar dolardan daha fazla olan döviz rezervleri sayesinde, 1 milyar dolara varan, bir diğer ifade ile 2 trilyondan fazla paraya mal olan bu ithalatlar da hiçbir sıkıntı duyulmadan yapılmış ve bu en yok senemizde, en bol senenin yaşanması sağlanmış bulunmaktadır. Geliniz buna da, yapılan işlere de "Doğrudur" diyebilecek erdemliliği gösterelim ve buna da iktidar olarak, Türkiye Cumhuriyetinin en azından, asgarisinden bir vatandaşı olarak teşekkür edebilelim. Ancak bu noktada Türkiye'yi biraz daha ileriye hep birlikte götürebiliriz.

Değerli milletvekilleri, özellikle bu konuların dışında bugün, gerçekten, Türkiye'nin gündeminde olan ve önemli de bir konu olan Cumhurbaşkanlığı ile ilgili olarak Yüce Meclisimizde ve Türk kamuoyuna ilk defa, bir aday, adaylığını açıklamıştır. Kendisine şimdiden hayırlı ve uğurlu olsun diyoruz.

Mutlaka ki bu seçim, Anayasa kuralları çerçevesinde, hukuk kuralları çerçevesinde ve her zaman, nasıl ki bütün partiler olarak, bütün gruplar olarak "Hukukun üstünlüğünü koruyacağımıza" yeminimizde de söz verdiğimize göre, hukuk üstünlüğü çerçevesi içerisinde düşünülerek yapılacaktır. Ama, dileriz ki, bu seçimde başka partiler de, Anavatan Partili değerli milletvekillerinin yaptıkları gibi, genel başkanlarını aday gösterebilsinler ve gerçekten güzel ve bu Mecliste, XVIII. Döneme yakışacak bir seçimi de yapalım ve Türkiye Cumhuriyetinin ilk defa sivil Cumhurbaşkanını seçebilelim. Bu şeref de bize nasip olsun.

Yüce Meclise saygılar sunuyorum. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Sayın milletvekilleri, gündem dışı konuşmalar sona ermiş bulunmaktadır.

Evvelce, Başkanlıkça, bugün saat 16.00'da komisyon başkanlık divanlarının seçimi kararlaştırılmıştı; bu seçimlerin yapılabilmesi için saat 17.00'de toplanmak üzere Birleşime ara veriyorum.

Teşekkür ederim.

Kapanma Saati : 16.13

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 17.00

BAŞKAN : Başkanvekili Aytekin Kotil

KÂTİP ÜYELER : Mustafa Ertuğrul Ünlü (Bursa), Mümin Kahraman (Çanakkale)

BAŞKAN — Sayın milletvekilleri, 17 nci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Gündeme geçiyoruz.

IV. — BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

C) TEZKERELER VE ÖNERGELER

1. — Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliğine gidecek olan Maliye ve Gümrük Bakanı Ekrem Pakdemirli'nin dönüşüne kadar; Maliye ve Gümrük Bakanlığına, Devlet Bakanı Güneş Taner'in vekillik etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/996)

BAŞKAN — Gündemin, "Başkanlığın Genel Kurula Sunuşları" kısmında Cumhurbaşkanlığının 3 tezkeresi vardır; okutup, bilgilerinize sunacağım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Karma Ekonomik Komisyon Toplantısına katılmak üzere, 15 Ekim 1989 tarihinde Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliğine gidecek olan Maliye ve Gümrük Bakanı Ekrem Pakdemirli'nin dönüşüne kadar; Maliye ve Gümrük Bakanlığına, Devlet Bakanı Güneş Taner'in vekillik etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu bilgilerinize sunarım.

Kenan Evren
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur.

2. — Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliğine gidecek olan Sanayi ve Ticaret Bakanı Şükrü Yürür'ün dönüşüne kadar; Sanayi ve Ticaret Bakanlığına, Devlet Bakanı İsmet Özarslan'ın vekillik etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/997)

BAŞKAN — Diğer tezkereyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Karma Ekonomik Komisyon Toplantısına katılmak üzere, 15 Ekim 1989 tarihinde Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliğine gidecek olan Sanayi ve Ticaret Bakanı Şükrü Yürür'ün dönüşüne kadar; Sanayi ve Ticaret Bakanlığına, Devlet Bakanı İsmet Özarslan'ın vekillik etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu bilgilerinize sunarım.

Kenan Evren
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur.

3. — Amerika Birleşik Devletlerine giden Kültür Bakanı Namık Kemal Zeybek'in dönüşüne kadar; Kültür Bakanlığına, Devlet Bakanı Mehmet Yazar'ın vekillik etmesinin uygun görüldüğüne ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/998)

BAŞKAN — Diğer tezkereyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşmelerde bulunmak üzere 11 Ekim 1989 tarihinde Amerika Birleşik Devletlerine giden, Kültür Bakanı Namık Kemal Zeybek'in dönüşüne kadar; Kültür Bakanlığına, Devlet Bakanı Mehmet Yazar'ın vekillik etmesinin, Başbakanın teklifi üzerine, uygun görülmüş olduğunu bilgilerinize sunarım.

Kenan Evren
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur.

4. — Van Milletvekili Muslih Görentaş'ın, Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret Komisyonundan çekildiğine ilişkin önergesi (4/90)

BAŞKAN — Sayın milletvekilleri, 2 adet, komisyonlardan istifa önergesi vardır; okutup, bilgilerinize sunacağım :

Sayın Başkanlığa

Sanayi ve Teknoloji Komisyonundan istifa ediyorum.

İsmimin listeden silinmesini emirlerinize saygıyla arz ederim.

Muslih Görentaş
Van

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur.

5. — İzmir Milletvekili M. Turan Bayazıt'ın, Anayasa Komisyonundan çekildiğine ilişkin önergesi (4/89)

BAŞKAN — Diğer önergeyi okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Anayasa Komisyonu üyeliğinden istifa ettiğimi arz ederim.

Saygılarımla.

M. Turan Bayazıt
İzmir

BAŞKAN — Bilgilerinize sunulmuştur.

6. — Ölüm cezasına mahkûm İsmet Durdu hakkındaki dava dosyasının geri verilmesine ilişkin Başbakanlık tezkeresi (3/999)

BAŞKAN — Başbakanlığın, İçtüzüğün 76 ncı maddesine göre verilmiş bir tezkeresi vardır, okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi : a) 25.7.1989 gün ve 08-3-301-12584 sayılı yazımız.

b) Adalet Bakanlığının 4.10.1989 gün ve Ceza İşleri Genel Müdürlüğünün 1-134.7.1989/50234 sayılı yazısı.

Birden fazla adam öldürmek suçundan ölüm cezasına mahkûm edilen İsmet Durdu hakkındaki dava dosyası ilgi (a) yazımız ekinde gereği yapılmak üzere sunulmuştu.

Hükümlü İsmet Durdu'ya ait mahkûmiyet dosyası "Tashihi Karar İncelemesi" için Yargıtay Başsavcılığının 18.9.1989 gün ve 1-1653 sayılı yazıları ile istenildiğinden adı geçenin söz konusu dava dosyasını Adalet Bakanlığına tevdi edilmek üzere Başbakanlığa iade edilmesini arz ederim.

Turgut Özal
Başbakan

BAŞKAN — Adalet Komisyonunda bulunan dosya Hükümete geri verilmiştir.

Sayın milletvekilleri, gündemin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmına geçiyoruz.

V. — GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI

A) ÖNGÖRÜŞMELER

1. — Zonguldak Milletvekili Şinasi Altıner ve 15 arkadaşının, madencilik sektörünün içinde bulunduğu sorunları ve bu sorunların nedenlerini tespit etmek amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/52)

BAŞKAN — Zonguldak Milletvekili Şinasi Altıner ve 15 arkadaşının, madencilik sektörünün içinde bulunduğu sorunları ve bu sorunların nedenlerini tespit etmek amacıyla, Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesinin öngörüşmesine başlıyoruz.

Hükümet burada.

Önergeyi tekrar okutuyorum :

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Madencilik sektörü, sanayi sektörü grubu içinde, sektörel pay itibariyle en düşük paya sahiptir. Madencilik sektörü; üretimin sektörel dağılımı itibariyle en küçük paya sahip olmakla kalmayıp, GSYİH payı olarak da yıllar itibariyle payı azalan bir seyir izlemektedir.

1989 yılı programında da açıkça görüldüğü üzere, sanayi sektörü içinde, madencilik sektörünün üretim payı 1987 yılında sektör içi dağılımı itibariyle yüzde 4,1 iken, 1988 yılı yüzde 3,7 tahmin edilmekte ve 1989 yılı programı ise gene yüzde 3,7 olarak verilmektedir.

Diğer taraftan, 1988 yılı yatırım programına göre KİT yatırımlarına ayrılan toplam 4,2 trilyonluk paydan, madencilik sektörüne ayrılan pay 453 milyar lira olarak, toplam KİT yatırımlarının ancak yüzde 10'unu teşkil etmektedir.

1984, 1985, 1986, 1987 yıllarında programlanan kamu yatırımları içinde madencilik sektörünün payı sırasıyla, 1984'de yüzde 9,7 iken, azalarak gitmekte ve 1988 yılında yüzde 6,2 olmaktadır.

1989 yılında, sektörler itibariyle sabit sermaye yatırımları içinde madencilik sektörünün payı yüzde 2,6'dır. Bu pay, yüzde 1,4 olarak, sağlık sektörüne ayrılmış, en düşük paydan hemen sonra bir üst sırada yer almış olan en küçük paydır.

Madencilik sektöründeki gerek yatırım, gerekse üretimin millî gelir payı içinde giderek küçülmesi, sadece küçülme ekonomisiyle, sadece hammadde ithalatının ucuzluğu ile izah edilemez. Hatta, Hüktümetin bu sektörü gözden çıkarırcasına, sektörü ihmal ettiğini düşünmenin ötesinde, bu dalda yapılan bazı kârlı ithalat kalemlerine göz atmak yeterlidir. Çünkü, müşteri durumunda olan devlet veya KİT kuruluşu; satıcı durumunda olan ithalatçı şahıslar olunca, işin önemi çok daha iyi anlaşılmaktadır. Zonguldak Taşkömüründe olduğu gibi yılda 30 milyar liralık yatırımı realize edemezken; her yıl, bir evvelki yıla nazaran daha az kömür üretirken, tam tersine, her yıl artan bir tempo ile sadece taşkömürü kaleminde 300 milyar liralık ithalat yapılabiliyorsa ve bu ithalat belli üç-beş firma tekelinde müşteri durumunda olan kamu müesseselerine satılıyorsa; bu daldaki üç-beş ithalatçının tekelinde olan bu konu birtakım söylenti ve şaibeleri bünyesinde taşıyorsa; konunun üzerinde ciddî olarak durmak gerekir kanaatindeyiz. Üstelik MTA Enstitüsü sondajlarına göre;

Taşkömürü rezervi 1,3 milyar ton iken, linyit rezervi 7,9 milyar ton iken demir cevheri 1 milyar ton iken daha birçok metal ve metal dışı maden rezervlerimiz itibariyle dünya ölçülerinde önemli bir yere sahip iken, gerek arama ve sondaj projeleri itibariyle, gerekse fiilen yapılan yenileme idame ve sabit sermaye yatırımları itibariyle, son derece yetersiz olan madenciliğimiz, rezerv itibariyle fevkalade bir durumda olmamıza rağmen, yukarıda bahsetmeye çalıştığımız bu ağır ihmalden dolayı, petrol ithalatını, bu guruptan çıkardığımız zaman dahi, bugün bu sektörde yapılan ihracat, ithalatı karşılamamaktadır.

Bu itibarla, Anayasanın 98 ve İçtüzüğün 102 nci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

Şinasi Altıner
(Zonguldak) ve arkadaşları

BAŞKAN — İçtüzüğümüze göre, Meclis araştırması açılıp açılmaması hususunda, sırasıyla, Hükümete, siyasî parti gruplarına ve önergedeki birinci imza sahibine veya onun göstereceği bir diğer imza sahibine söz verilecektir.

Konuşma süreleri Hükümet ve gruplar için 20'şer dakika, önergedeki imza sahibi için 10 dakikadır.

Hükümet adına, Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanı Sayın Fahrettin Kurt; buyurun. (ANAP sıralarından alkışlar)

ENERJİ VE TABİÎ KAYNAKLAR BAKANI FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Zonguldak Milletvekili Şinasi Altıner ve arkadaşlarına; madencilik konusu gibi önemli bir konuda Meclis araştırması önergesi verdikleri için huzurlarınızda teşekkür etmekle sözlerime başlamak istiyorum; ancak, Meclis İçtüzüğündeki bir noksanlığı da vurgulayarak sözlerime devam etmek istiyorum.

Bildiğiniz gibi, genel görüşmelerde, İçtüzüğe göre önce hükümet adına ilgili bakana söz veriliyor, arkasından grup sözcüleri ve en sonunda önerge sahibi konuşuyor. Oysa bu işlemin tam tersi olması lazım bence. Biz, arkadaşlarımızın sorularını -bilgiler zaten elimizde ve herkese açıktır- görüşmelerin sonunda çok daha rahat cevaplandırma imkânına kavuşmuş oluruz. Her şeye rağmen, Türkiyemizin gelişmesi için fevkalade önemli kaynaklarımızdan bir tanesi olan madencilik konusunun, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine gelmesinden dolayı fevkalade memnun olduğumu tekrar belirtmek istiyorum.

Kalkınan ülkelere baktığımızda -bildiğiniz gibi- özellikle o ülkelerin ekonomisini besleyen önemli kaynaklardan bir tanesinin madencilik olduğunu ilk bakışta müşahede etmek mümkündür. Federal Almanya'nın kalkınmasında kömürün, Amerika'nın kalkınmasında petrol ve altının ne kadar önemli olduğu bilindiği gibi, diğer ülkelerin de büyük çapta, yeraltı zenginliklerini iyi değerlendirip, ekonomilerine kan pompalayarak ve kaynak bularak ülkelerinin kalkınmasını kısa zamanda gerçekleştirmiş olduklarını görüyoruz.

Oysa, Türkiye'de 1984-1985 yıllarına gelinceye kadar madencilik sektörü -değerli arkadaşımızın da belirttiği gibi- ne yasal bazda, ne politik bazda gerçek rayına oturtulamamış; dolayısıyla, bir tarafta madenlerimizin büyük bir kısmının devletin tekelinde bulunması, diğer tarafta özel sektörün iyi desteklenmemesi nedeniyle ciddî kuruluşların kurulup gelişmediğini müşahede ediyoruz. Bu yanlıştan dolayı, Türkiye uzun müddet bu yeraltın zenginliklerini ekonomisine kazandıramamıştır.

Bildiğiniz gibi, madencilik, riski çok olan bir sektördür ve araştırmalar bazı metallerde yedi sekiz sene sürmektedir. Böylesine riski çok olan sektörde devletin mutlaka destekleyici olması ve bu işle iştigal eden kuruluşların büyümesine müsaade edecek şekilde işi planlaması gerekiyordu. İşte bu yanlışı veya noksanlığı müşahede eden İktidarımız, özellikle, Türkiye'de var olan kaynakların özel sektör aracılığı ile devreye sokulması bakımından büyük çapta hazırlık yapmış ve Maden Kanununu çıkarmıştır. Ancak, çıkarılan kanunda, her ne kadar madencilik sektörüne bir ivme vermesi bakımından önemli hükümler getirilmesine rağmen, tatbikatta bazı maddelerinin aksadığını müşahede etmekteyiz. Dolayısıyla, tatbikatta aksayan maddelerin düzeltilmesi, eksikliklerin giderilmesi için hazırlıklar tamamlanmış ve çok yakın bir zamanda da Yüce Heyetinize sunulacaktır.

Bildiğiniz gibi madenciliğin en önemli noksanı, bu konuda yasal bazın ve politikaların uygun hale getirilmesinin yanında, maden arama konusunun da ciddî bir şekilde ele alınmasına bağlı olmasıydı.

Bugüne kadar görev verdiğimiz Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü, genellikle bir üniversite havasında ve daha ziyade değişik ve dağınık metaller üzerinde çalışma yapan bir kuruluşumuzdu. Son yıllarda, özellikle bu strateji terk edilmiş, ekonomik değeri yüksek olan kömür, altın, bor ve krom gibi uluslararası piyasalarda rahatlıkla pazar bulacak madenlerin araştırılmasına yoğunluk kazandırılmış; son iki yıldaki bu değişik strateji neticesinde, Türkiyemizde -huzurlarında övünerek söylemek istediğim- 1989 yılında, bugünkü ekonomik değeri 60 trilyona varan maden rezervlerimiz, kaynaklarımız tespit edilmiştir.

Bunların başında, Soma Eynez'de 330 milyon ton rezervli, 4 500 - 5 500 kalori arasında, 20 metre damar kalınlığında ve ara kesmesi bulunmayan, kükürtü de yüzde 1'in altında olan kömürlerimiz bu sene keşfedilmiştir.

Ayrıca, bugüne kadar hiçbir şekilde kömüre rastlanmayan Adana Tufanbeyli'de, yine yer yer 25 metreye varan kalınlıkta linyit rezervlerimiz tespit edilmiş, hâlâ rezerv tespit çalışmalarına, sondaj çalışmalarına devam edilmektedir.

Yine, krom konusunda, Türkiye'nin dünya rezervlerinin içerisindeki payı yüzde 3 olarak kabul ediliyordu; ama yapmış olduğumuz araştırmalar neticesinde, bu rakamın yüzde 9'un altında olmadığı gerçeği ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla, bu sene, Türkiye'nin krom rezervleri, yeni keşiflerle çoğalmıştır.

Ayrıca, bildiğiniz gibi, son yıllarda Türkiyemizde umutla takip ettiğimiz ve fevkalade önemli neticeler veren altın, konusunda büyük çapta aramalar devam etmektedir. Bize bu konuda ulaşan ilk bulgulara göre de Türkiyemizin önümüzdeki beş altı yıl içerisinde dünyanın önemli altın rezervlerine sahip olacağını ve altın üreticisi ülkeler arasına gireceğini şimdiden müşahede etmemiz mümkündür, zaten elimize somut neticeler de yavaş yavaş gelmeye başlamıştır. Şu anda 66 firma, Türkiyemizde altın araması yapmakta olup, bunların 22 tanesi yabancı firmadır.

Yine bildiğiniz gibi, petrol konusunda, özellikle son yıllarda fevkalade ümit verici neticeler elde edilmeye başlanmıştır. 1988 yılında Türkiye Petrollerinin üretimi 1,8 milyon ton iken, bu sene 2,6 milyon tona, önümüzdeki üç dört sene içerisinde de 5 milyon tona çıkma ihtimali kesinlik kazanmıştır. Son aramalarla, Türkiye'nin bir sürü bakir bölgelerinde yeni petrol rezervlerine rastlanmıştır; bunlardan bir tanesi, Diyarbakır'daki Migro ve Kara Ali kuyuları ile Adıyaman'daki Karakuş ve Cendere kuyuları fevkalade ümit verici neticeler vermeye başlamıştır.

Bugüne kadar "Türkiye'de petrol vardır veya yoktur" tartışmaları vardı; genellikle kamuoyunda yerleşen kavramlara göre, Türkiye'nin komşularında petrol varken, Türkiye'de petrol olmamasını, bütün vatandaşlarımız da bizler gibi yadırgamaktaydı. Jeolojik yapılara bakıldığında, petrol katmanlarının, daha ziyade Arap Yarımadasında kaldığına, Türkiye'nin güney hudutlarında ise yüzeye çıktığına, oksitlendiğine ve Türkiye'de petrol bulunmadığına dair birtakım iddialar var.

Değerli milletvekilleri, Türkiyemizde bugüne kadar 1 800'e yakın kuyu açılmıştır. Bu kuyulardan da 1 000 tanesine yakın olanını işletme kuyusu olarak düşünürsek, Cumhuriyet tarihinde araştırma için açılan kuyu adedi, 800 civarındadır.

776 bin kilometrekarelik yurdumuzda, bu 800 kuyuyla Türkiye'de petrol vardır veya yoktur diye iddia etmek fevkalade yanlıştır. Bugün Amerika'da yılda 20 bin kuyu açılmaktadır. Türkiye'de, bugüne kadar Diyarbakır, Erzurum Horasan, Erzincan ve Konya gibi havzalarda daha, ciddî bir araştırma yapılamamıştır. Özellikle şunu vurgulamak istiyorum : İnanıyorum ki, Türkiye'de gerektiği şekilde ve gereken nitelikte petrol sondajı yapıldığında, en azından Türkiyemizin ihtiyacına yetecek kadar petrol bulmak mümkündür. Şu anda yapılan kısıtlı araştırmalara rağmen, bu düşüncelerimizin doğru olduğu yönünde elde edilen önemli belirtiler de vardır.

Bu arada, madencilik sektörünün belkemiğini teşkil eden maden ruhsatı verme konusunda da fevkalade önemli gelişmeler ve neticeler elde edilmiştir. 19 000'e yakın maden arama ruhsatı verilmiş, bunlardan bir kısmı da ön işletmeye açılmıştır. Takdir edersiniz ki, 20 000'e yakın madencinin ne yapıp ne yapmadığını takip etmek, denetlemek, bugünkü yapı içerisinde mümkün değildir. Maden Dairesinde elektronik sisteme geçmiş olmamıza ve personel yönünden bir sürü organizasyonlar yapmamıza rağmen, bu konuda hâlâ zaafımız vardır. O zaafımız da, 20 000 sahada ruhsat alan kişilerin, madenleri işleyip işlemediğini, verdiği bilançoların doğru olup olmadığını tetkik etmemizin, denetlememizin mümkün olmamasından ileri gelmektedir.

Bunun için, Bakanlığımıza bağlı olan Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğüyle protokol yaparak, o kuruluşun bölgelerinin bulunduğu sahalarda, bu denetimleri süratle ve aralıksız sürdürmekteyiz. Bunun neticesi olarak, Maden Dairesine dilekçeyle başvurup, sonra bunları belirli ücretlerle başkalarına devredenler arasından -ki 15 000 müracaat vardı- 13 600 tanesinin ruhsatı iptal edilmiş, geri kalanlardan da Maden Fonuna 7 milyar lira gelir elde edilmiştir. Bütün bu söylediklerime ve birtakım tedbirlere rağmen, denetim konusunda hâlâ istediğimiz noktaya gelemedik. Maden Dairesi, şu anda çalıştığı bina da, yüklendiği bu zor fonksiyonları ifa edecek durumda değildir ve kısa zamanda sağlıklı bir şekilde çalışacağı bir mekâna kavuşması için yer arama çalışmalarımız devam etmektedir.

Değerli milletvekilleri, önergede iddia edildiğinin aksine, almış olduğumuz tedbirler neticesinde son yıllarda madenciliğimizde fevkalade önemli gelişmeler ortaya çıkmıştır. Yalnız 1988 yılında, özellikle linyit kömüründeki düşüşten dolayı madencilik sektöründe ufak bir azalma olmuştur. Bunun sebebi de , o yıllarda Türkiye'de bol su gelirinin bulunması ve termik santraller yerine hidrolik santrallerimizin büyük çapta üretimde bulunmasındandır. Bunun yanında, sürekli olarak madencilik sektöründe gelişmeler devam etmektedir ve demin de söylediğim gibi, Türkiye'de özellikle aramada ve aramadan sonra bunların işletmeye geçmesi bakımından önemli yeni imkânlar elde edilmiştir.

1984 yılında kamunun madencilik sektörü üzerindeki payı yüzde 92 iken, bu pay 1989 yılında yüzde 74'lere çekilmiştir. Yani madencilik sektöründe, özel sektör imkânlarının büyük bir kısmı maden kaynaklarının Türk ekonomisine kazandırılması için hareket halindedir ve bu faaliyet gittikçe özel sektör lehine devam etmektedir.

Bu arada, devlet adına yatırım yapan Etibank'ın yapısında da birtakım reorganizasyonların yapılması, elinde bulunan birtakım ruhsatların milletin hizmetine sunulması bakımından; işletemediği ocakların mutlaka başkaları tarafından işletilmesi imkânlarının yaratılması gerektiğine inanıyorum. Çünkü, Türkiye'nin yer altındaki ve yer üstündeki bütün imkânları milletimizin malıdır, milletimiz adına kullanılmalıdır. Bunları, kaynak israfı yapmadan ve rasyonel olarak kim kullanıyorsa, onların işletmesi en doğal olanıdır. Rahat hareket etmesi, sağlıklı karar vermesi ve kaynak israfını asgaride tutması bakımından stratejik öneme haiz olmayan madenlerimizin özel sektör tarafından işletilmesinin fevkalade faydalı olacağı kanaatindeyim.

Nitekim, Türkiye Kömür İşletmelerinde 1987, 1988 ve 1989'da devletin işletmesini gerektirmeyen 38'e yakın kömür ocakları, rödovans karşılığıyla ihaleye çıkarılarak vatandaşlarımıza, özel sektöre devredilmiş, bu sayede özel sektörün kömür üretim payı 6 milyon tondan 8 milyon tona yükselmiştir.

Yine, önemli kamu kuruluşlarımızdan bir tanesi olan TKİ, 1988 yılında 144 milyara yakın borcu ile -bunun 54 milyarının da bankalardan temin edilen ticarî borçlar olduğunu düşünürseniz- fevkalade zor durumdaydı. Bu kuruluşumuz, alınan tedbirlerle bir yandan gücünü önemli projelere teksif etmesi, bazı kömür ocaklarını özel sektöre devretmesi, öbür taraftan, ihalelere, satıma, alıma sahip çıkması ve makine organizasyonlarının ciddî bir şekilde takip edilmesi dolayısıyla bu sene, bütün bu borçlarını ödedikten sonra, 100 milyar lira kâr edecek duruma getirilmiştir. Türkiye'de şu anda Şırnak ve Erzurum hariç, bütün kömür ocaklarımızda kömür satışları serbest bırakılmıştır, her vatandaşımız, her ihtiyaç sahibi istediği şekilde bu ocaklarımızdan rahatlıkla kömür alacak durumdadır ve Türkiye'de şu anda bol miktarda kömür üretimi yapılmaktadır.

Yine, bu organizasyonun daha sağlıklı bir yapıya kavuşması için, ufak tefek birtakım ocaklarımızın da özelleştirilmesi konusunda, çalışmalarımız devam etmektedir.

İRFAN DEMİRALP (Samsun) — Asım'ın ocağı nasıl Sayın Bakan?

ENERJİ VE TABİÎ KAYNAKLAR BAKANI FAHRETTİN KURT (Devamla) — O konu, bizimle ilgili bir konu değil; özel olarak sorarsanız, cevap veririm. Çünkü, bizim kayıtlarımızda söylediğiniz kişi hakkında herhangi bir ruhsat yoktur.

İRFAN DEMİRALP (Samsun) — Çok iyi çalışıyormuş da...

ENERJİ VE TABİÎ KAYNAKLAR BAKANI FAHRETTİN KURT (Devamla) — Bu arada, değerli arkadaşımızın önergeyi verişindeki ağırlıklı fikrin madencilik sektöründe özellikle taşkömürü konusunda, Türkiye'de son zamanlarda gittikçe kötüye giden üretim düşüşü ve verimsiz ocaklardan dolayı ekonomiye kaynak temin edememesi kan pompalayamaması bunun yanında, demir-çeliğin, önemli ağır sanayi sektörlerinin kömür ihtiyaçlarının önemli bir kısmının ithal edilmesi olduğunu tahmin ediyorum. Bu konuda, kendisinden farklı düşündüğümü söylemem mümkün değil.

Türkiye'de taşkömürü konusu, bildiğiniz gibi uzun zamandan beri ciddî birtakım yatırımlar yapılamadığı için, ocaklar yenilenemediği için, hatta fiziksel olarak ocakların çok derinlere kayması, damar kalınlıklarının fevkalade küçük olması ve kişi başına işçilik yükseldiğinden verimli olmaktan çıkmış, ekonomiye kan pompalaması gerekirken, âdeta ekonomiden kan emer duruma girmiştir. Bunun, yoğun bakıma alınmış bir hasta gibi, şu anda ilgili arkadaşların gündeminde olduğunu, bu yıl 70 milyon dolarlık yeni bir yatırımla ocakların modernize edilmeye çalışıldığını; fakat, bütün bu çalışmalara rağmen çok daha ciddî tedbirler alınamazsa -ki, yeterli olduğuna inanmıyorum- taşkömürü konusunu Türkiye'de tekrar ayağa kaldırmanın fevkalade zor bir hadise olacağını belirtmek istiyorum. Zira, dağınık bir sahaya yayılmıştır; ihtiyacın çok üzerinde, 46 bin civarında işçi çalışmakta ve bunların büyük bir kısmını da, yerüstünde, üretime katılamayan insanlar oluşturmaktadır. Bu yüzden taşkömüründe çok daha ciddî tedbirler alınarak, Türk ekonomisine kan pompalayacak hale gelineceğine inanıyorum.

1988 yılında elimizdeki rakamlara göre, özellikle başta demir-çelik sektöründe olmak üzere, 277 milyon dolarlık taşkömürü ithal edilmiştir. Bunun yanında, kömürü hariç tutarsak, Türkiye'nin son yıllarda maden ihracatı yönünden fevkalade önemli bir yere geldiğini görürüz. 1989 yılındaki ihracatın 550 milyon dolarla 580 milyon dolar arasında olacağı -aşağı yukarı- kesinlik kazanmıştır. Bildiğiniz gibi, bunun içinde en büyük payı da bor, krom ve diğer madenler almaktadır. TKİ'de olduğu gibi, geçen yıllarda yapılan yatırımlardan dolayı, bakır sanayiinde de, yani bakır fabrikalarında da 1989 yılında ilk defa kâra geçileceğini huzurlarınızda belirtmek isterim.

Önerge konusunda, daha sonra konuşacak olan arkadaşlarımıza da fırsat vermek bakımından fazla konuşmak istemiyorum; ama, şunu açıklıkla belirteyim ki, Türkiye'de, son iki, üç yıl içerisinde, madencilik konusunda çok önemli adımlar atılmış ve araştırmalar başta olmak üzere, bu sahada fevkalade önemli gelişmeler elde edilmiştir.

Bu önergeyi veren arkadaşlarıma, tekrar huzurlarınızda teşekkür ederken, hepinize en derin saygılarımı sunuyorum. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Şimdi, sırasıyla, gruplara söz vereceğim.

Doğru Yol Partisi Grubu adına, Sayın Şinasi Altıner; buyurun. (DYP sıralarından alkışlar)

DYP GRUBU ADINA ŞİNASİ ALTINER (Zonguldak) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, madencilik sektörüyle ilgili olarak vermiş olduğumuz Meclis araştırması önergesi hakkında Doğru Yol Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, Hükümet adına konuşan Sayın Bakana, herhalde önergemizi kabul edeceği izlenimini verdiğinden dolayı da ayrıca teşekkür ederim. Çünkü, bu önergemiz dolayısıyla yapmış oldukları açıklamalarından, madenlerin çok iyi durumda olduğunu, Hükümetin bu konuda gerçekten iyi yatırımlar yaptığı izlenimini edindiğime göre, herhalde bu önerge kabul edilecektir. Bu itibarla, sözlerimi çok dikkatli seçeceğim.

Sayın milletvekilleri, madencilik sektörü, sanayi sektörü grubu içinde sektörel pay itibariyle en küçük paya sahiptir. Üretimin, sektörel dağılımı itibariyle de 1987 yılında yüzde 4.1'i, 1988'de yüzde 3.7'si olmuş ve 1989 yılında da yüzde 3.7 olarak tahmin edilmiştir. Bu pay son

decere küçük bir pay olduğu gibi, giderek daha da küçülme eğilimi göstermesi, bu sahada gerçekten ciddî bir çalışmanın olmadığının ve bir ihmalin olduğunun göstergesidir.

Madencilik sektörünün, 1984-1987 yılları arasında, kamu yatırımları içindeki payı yüzde 9.7'den yüzde 6.2'ye gerilemiştir. Sabit sermaye yatırımları içinde madencilik sektörünün payı, 1985-1989 yılları arasında yüzde 6.2'den yüzde 2.2'ye gerilemiştir. Bu pay, gerçekten, sağlık hizmetlerine ayrılmış olan yüzde 1.4'lük paydan biraz daha yüksek bir paydır.

Değerli milletvekilleri, madenler, madencilik bir ülkenin tabiî zenginliğini oluşturan en önemli unsurdur. Ülkemiz, gerek rezerv, gerekse çeşitlilik yönünden önemli bir maden potansiyeline sahiptir; en azından bu böyle bilinmektedir. Madenlerin etkin bir biçimde ekonomiye kazandırılması gerekir. Bir ülkenin madenleri, o ülke sanayiinin temel hammeddesini oluşturur. Madencilik sektörü, istihdam ve katma değer bakımından da, ülkemizde hayli gerilerdedir.

Madenler, sanayi sektörüne en önemli girdi olan hammaddeyi oluştururlar. Sanayi sektörünün en önemli, en pahalı girdisi de, hammaddedir. Bu itibarla, ekonomide geriye bağlantı katsayısı ile ifade edilen girdiler üzerindeki etki, madencilik açısından son derece önem taşır. Daha açık bir ifade ile, "Biz sanayileşmeye mecburuz, kalkınmanın, refahın temeli sanayileşmekle sağlanır" dediğiniz zaman, madencilik sektörü de aynı derecede önem kazanmaktadır.

Hükümetin bazı yetkilileri, zaman zaman, her konuda olduğu gibi, bu konuya da şöyle yaklaşmaktadırlar; bunu, en azından bu şekilde müşahede etmekteyiz: "Efendim, yeraltındaki rezerv duradursun, biz ithal ederiz, daha kalitelisini, daha ucuza getiririz" demektedirler. Genel olarak, zaten böyle de yapılmaktadır. Bu mantık, kalkınması henüz emekleme döneminde olan ülkemiz için kesinlikle geçerli bir mantık değildir. Gerçek kalkınmayı, gerçek refahı sağlayan katma değerdir. Katma değerin yaratılmasında da, madencilik sektörü son derece önem taşımaktadır.

Bir sanayide üretilen mal nihaî mamul hale getirilerek, ticarî bir değer kazandırılması hedef olmalıdır. Bu amaç olmazsa, iş, sanayicilikten ziyade şekillendirmeciliğe girer ki, bu da -daha önceleri de söylediğimiz gibi- reeksport ağırlıklı bir ticaret biçimi yaratır. Bunun yaratacağı katma değer tartışılabilir.

İşte, bir ülkenin madencilik rezervi, o ülke için büyük önemi haizdir.

Değerli milletvekilleri, madenler, tabiatta 40-50 milyon senede oluşurlar. Bir ülkedeki madenler, o ülke için doğal avantajlardır. Bakırda Şili, çinkoda Kanada, demirde Sovyetler Birliği, altın ve kromda Güney Afrika, fosfatta Fas, volframda Çin, borda ise ülkemiz avantajlı ülkeler arasındadır; ancak, bir ülke sahip olduğu hammaddeyi işleyecek teknolojiye sahip değilse, yani o alanda teknoloji üretemiyorsa, sanayileşmiş ülkelerin ekonomilerine ucuz hammadde temin eden bir rol üstlenmiş olur.

Millî gelir içinde madenciliğimizin payı, aşağı yukarı hep aynı düzeyde (yüzde 2 civarında) seyretmektedir; bu kadar düşük bir payla katma değer yaratması mümkün değildir. Bu sektöre önem verilmemesi, bunun yerine kolay yol olan ithalatın tercih edilmesi, ülkeyi gelecekte büyük ölçüde sıkıntıya sokacaktır.

Sayın milletvekilleri, enflasyonun yüzde 75'lerden aşağı çekilemediği, kredi faizlerinin yüzde 100'lerden aşağı düşürülemediği, millî gelirinin yüzde 10'unun borç faizlerine gittiği bir ülkede, madencilik sektörüne yatırım yapılmamış ve bu sektörün ihmal edilmiş olduğunu söylemek, belki lükstür. Esasen, sanayileşme ile madencilik sektörü paralel yürütülmelidir.

Bugün, Türkiye'de, kişi başına düşen metal ve hammaddeler tüketimi, Avrupa Topluluğu ülkelerinin altı yedi kat gerisindedir. Bakınız, Türkiye maden üretimi değer sıralamasında, kişi başına 18,1 dolar ile 92 nci sıradadır. Üretim yoğunluğu bakımından, kilometrekareye 850 dolarla 73 üncü sırada yer almakta olup, bu üretim, dünya ortalamasının yüzde 32'si dolayındadır. Rezervler de çelişkilidir ve çağdaş metotlarla tespit edilmiş değildir; yani, eldeki rezervlerin boyutları ve nitelikleri, uluslararası standartlara uygun bir teknolojik düzeyde tespit edilmemiştir. Satıh olarak, ülkemizin 1/25 000'lik jeolojik haritası bile tamamlanmamıştır. İşletilmekte olan madenlerin en derini, kömür madenciliğinde 600 metre ile Zonguldak havzası, metal madenciliğinde 350 metre ile Küre Bakır İşletmesi, endüstriyel minerallerde ise 170 metre derinlikle Keçiborlu Kükürt İşletmesidir.

Bu durum göstermektedir ki, büyük boyutlu ve dünya ticaretinde rekabete açık bir üretim, bugün ülkemizde yapılamamaktadır. Çünkü, bu tür üretimin yapılabilmesi, önce rezervin her yönüyle bilinmesiyle beraber yasal düzenlemeler, daha yüksek kaynak aktarılması ve hulasa, bilinçli bir maden politikası ile gerçekleşecektir. Bunlardan bugün maalesef yoksunuz.

Değerli milletvekilleri, uzun süredenberi MTA tarafından keşfedilen, Beypazarı'ndaki "trona" dedikleri tabiî soda yataklarından söz edilmektedir. Bunun rezervinin 180 ilâ 200 milyon ton olduğu söylenir. Bu tabiî sodanın işletilmesi halinde, "klasik sistemle soda üretimine göre son derece daha ekonomik ve rekabet gücü olacağı, dünya pazarlarında kesin bir yer kapacağı" uzmanlarca ifade edilmektedir. Ancak, geçtiğimiz plan döneminde bu konunun adı bile geçmemiştir. Altıncı Beş Yıllık Planda bu "trona" denilen tabiî soda potansiyeline sadece bir satır olarak temas edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, bu "trona" denilen tabiî soda bir Amerika Birleşik Devletlerinde ve bir de ülkemizde var. Beypazarı civarında 200 milyon tona varan rezerv tespit edilmiştir. Amerika Birleşik Devletlerinde yıllık soda üretimi 9 milyon tondur. Bunun 7,5 milyon tonu tronadan üretilmektedir. Tronadan üretilen soda ile klasik sistemle üretilen soda arasında maliyet bakımından yarı yarıya fiyat farkı olduğu bilinmektedir. Tabiî sistemle tronadan üretilen sodanın tonu 80 doları, bugünkü klasik sistemde yapay olarak üretilen sodanın tonu 150 doları bulmaktadır.

Duyduğumuza göre, Etibank, trona ve tabiî soda çalışmasını önce teşvik etmiş, daha sonra bu iş için kurduğu servisi dağıtmış ve işi örtbas etmiştir. Niçin örtbas etmiştir? Başka etkiler mi olmuştur? Bu işin üzerine gidilmemesinde, yavaştan alınmasında bir baskı söz konusu ise, bunlar kimlerdir ve niçin yapıyorlar? Biz şu anda bu konuda önyargılı değiliz; ama, bilgisiziz. Türkiye Büyük Millet Meclisi de bu konuda bilgisizdir. Özellikle son yıllarda Etibankta bir şeyler oluyor; anlaşılması zor olan şeyler oluyor. Şimdi, hazır dev tesisleri, çok düşük fiyatlarla yabancılaştıranlar, yabancılaştırmaya çalışanlar bu gibi yeraltı kaynaklarının, mineral zenginliklerinin işletilmesini neden yabancı sermayeye açmazlar?

Soda, kullanım itibariyle yüzde 52'si cam sanayiinde, yüzde 20'si kimya sanayiinde, yüzde 10'u sabun, deterjan sanayiinde, diğer kısmı da metalurji soğutma işlemlerinde ve kâğıt sanayiinde olmak üzere geniş bir kullanım alanı olan bir üretim girdisidir. Etibank ne yapmak istiyor veya siyasî gücü elinde bulunduranlar Etibanka ne yapmak istiyor? Bunlar bilinmiyor. Bunlar bilinmelidir.

Bu projeler, toplumumuzun tümünü ilgilendiren heyecan veren kaynaklar ve projeler olabilir. Hükümet bu konularda neler yapıyor, neler yapacak? Politikalar oluşturulmuş mudur? Bunlar iki satırlık sözlerle geçiştirilecek konular değildir sayın milletvekilleri.

Ülkemizin demir cevheri üretiminde de artışlar son derece yetersizdir. Her yıl artan ithalat rakamlarıyla karşılaşıyoruz. Madencilerimiz yatırım yapamıyorlar; yüksek tenörlü demir cevheri yatakları hızla azalıyor, her yıl birkaç ocak kapanıyor ve yeni yatırımlar yapılmıyor.

Sayın milletvekilleri, bugün Hükümet, demir çelikte "entegre üretim" dediğimiz demir cevheriyle, kömür kullanılarak üretilen demir-çelik sistemini terk etme noktasına gelmiştir. Hurdayı ithal edip onu elektrik enerjisiyle eriterek demir-çelik yapmayı diğerine tercih etmiştir.

Burada hemen söyleyelim ki, biz bu tip çelik üretimine karşı değiliz; ancak, olay sistemli bir biçimde birinin lehine, diğerinin tamamen aleyhine olarak gelişmiştir. Tabiî böyle bir yapılanma, neticesinde dengelerin bozulması, sadece ekonomik hayatta değil, sosyal hayatta da sıkıntılar yaratmıştır. En son demir çelik grevinde yaşanan olayla bu durum ortaya çıkmıştır. Demir çelik greviyle entegre tesislere bir darbe daha vurulmuştur.

Hükümetin demir çelik üretimindeki bu tür yapılanmasından dolayı demir cevherciliği ile metalurjik kömür üretim madenciliği en büyük darbeyi yemiştir. 1983'ten bu yana MTA Genel Müdürlüğü hiçbir demir cevheri sahası bulmamış ve bu konudaki faaliyetlerini âdeta durdurmuştur. Bu gidişle birkaç yıl sonra Ereğli, Karabük ve İskenderun demir çelik tesisleri yüzde 100 ithalatla çalışan birer fabrika olacaktır.

Sayın milletvekilleri, aynı durum metalurjik kömür madeninde de yaşanmaktadır. Türkiye Taşkömürü Kurumu bu tür kömürün çıkarılmasını -işletmesini- temin eden bir kurumdur, ülkemizde bunun yegâne çıkarıldığı bölge de Zonguldak havzasıdır. Burada taşkömürü rezervinin 1,3 milyar ton olduğu söylenmektedir. Hal böyleyken, son altı yedi sene içinde taşkömürü üretimi yüzde 35 oranında azalmıştır. 1982 ve 1983 yıllarına kadar yılda 4-4,5 milyon ton üretim yapılabilirken bu yıllardan sonra üretim hızla düşmüş, bugün yılda 3 milyon ton üretim zor yapılabilmektedir. Tabiatıyla, aradaki fark ithalat ile gerçekleştirilmektedir.

Sayın milletvekilleri, Zonguldak Kömür İşletmeciliği, kömür rezervi ve Zonguldak'ın geleceği konusunda ne gibi düşünceler mevcuttur? Üstü büyük bir şehir olan Zonguldak'ın altında kömür işletmeciliği yapılmaktadır. Gelecekte ne gibi tedbirler düşünülmektedir; derinliğine mi inilecektir, enine doğru güneye mi, batıya mı genişleyecektir, yoksa tamamen başka yerlerde mi aramalar vardır? Rezervin ebatları nedir bilinmiyor. Ortada ciddî hiçbir çalışma yoktur. Gerçi, Sayın Bakanın açıklamasından, 70 milyon dolarlık bir yatırımın söz konusu olduğunu sevinçle öğrendik; ancak bu kâğıt üzerinde kalmış bir karar gibidir, bu bölgede bugüne kadar hiçbir faaliyet söz konusu değildir.

Değerli milletvekilleri, kömür ithalatı enteresandır. Yılda 200-250 milyon dolarlık ithalat yapılmaktadır. Bu kömürün aşağı yukarı yüzde 60-70'i Amerika Birleşik Devletlerinden, yüzde 30-40'ı ise Avustralya'dan getirilmektedir. Bu gelen kömürlerin müşterisi Türkiye Demir-Çelik İşletmeleri ve Ereğli Demir-Çelik İşletmeleridir, başka müşterisi yoktur. Bu kömürü, yukarıda arz ettiğim ülkelerden getirip bu kuruluşlara satanlar sekiz-on kişilik ithalatçı grubudur. Bir şartname gereği kömürler bu kuruluşlara teslim edilmektedir. Kömür evsafsız çıktığı takdirde belli bir ceza kesilir. İthalat ise, bugünkü kurlarla yılda 450-500 milyar lira tutmaktadır. Böyle bir ticarî piyasa, bir tarafta devlet olan müşteri, diğer tarafta sekiz-on kişilik bir ithalatçı grubu arasında işletilmektedir.

Bunu söylerken, kimseyi kesin bir dille itham etmiyoruz; ancak, birtakım kayırmalar yapıldığı, evsafsız kömür getirildiği halde, çok küçük cezalar ödeyerek vehayut da hiç ceza ödemeden bu hususta politik baskılar yapılarak vasıfsız kömür kabul ettirildiğine, yıllık yapılan ihaleler esnasında kayırmalar yapıldığına dair iddialar da her yıl ithalatı artan kömür miktarına paralel olarak artmaktadır.

Sayın milletvekilleri, gerçekten, yılda 450-500 milyar liralık tek kalem bir ithalat için bu parayı bulabilen Türkiye'nin aynı üretimi kendi ülkesinde yapabilmek, kendi rezervini tespit etmek, yıpranmış, demode olmuş bir işletmesine yılda 30-40 milyar lira yatırıma para ayırmamasını izahta güçlük çekmekteyiz. bundan dolayı, Zonguldak kömür havzası son derece ihmale uğratılmıştır.

Sayın milletvekilleri, madencilik sektörü içinde bir tek kalemden oluşan taşkömürüne yılda ithalat için ödenen dövizin 200 ila 250 milyon dolar olduğunu yukarıda arz etmiştim. Şimdi bakıyoruz -hampetrol ve doğalgaz ithalatına ödenen paraları kesinlikle hariç tutuyorum-, ülkemizin bir yıl içinde ihraç ettiği metal madenler ve metal dışı madenlerle 12 kalemden oluşan taşocakçılığı ve inşaat malzemelerinin döviz değeri, tek kalemden oluşan 250 milyon dolarlık ithal taşkömürü bedelini ancak karşılamaktadır.

İhraç ettiğimiz madenlerimiz arasında barit, bor tuzları, konsantremanganez, krom, çinko, kurşun, mermer, volfram gibi kıymetli madenler vardır. Görülüyor ki, özet olarak, bir yılda bütün madenlerinizi vererek, bir tek kalem taşkömürü alıyorsunuz. Zonguldak kömür ocakları da orada atıl, çağdışı bir işletmecilik anlayışı ile göstermelik olarak çalıştırılıyor ve hiçbir yatırım yapılmıyor.

Sayın milletvekilleri, bor tuzları, bir zamanlar büyük gürültüler koparılarak kamulaştırıldı. Etibankın elinde kamulaştırma öncesi ne kadar saha vardı, ne kadar üretim yapılıyordu, ne kadar döviz sağlanıyordu, kamulaştırıldıktan sonra Etibanka geçince, üretim artışı, döviz artışı, daha önemlisi verimlilik açısından ne gibi müspet neticelere ulaşıldı, bunlar da bu Mecliste konuşulmalıdır.

Bizim edindiğimiz bilgilere göre, Etibank, Maden Dairesine başvurarak bazı bor sahalarının faaliyetlerini durdurma talebinde bulunmuştur. Bu gerçekten böyle midir; böyle ise sebepleri nelerdir?

Diğer bir konu, manyezit madenidir. Bunun kalitesinin çok iyi olduğu söylenir; ancak, yeterince değerlendirilmediği, sanayide kullanılan önemli bir girdi olan, refrakter malzeme yapımının temel hammaddesi olan manyezitin de iyi değerlendirilmediği açıktır, bilinen bir gerçektir.

Bakırda da işler yürekler acısıdır. Bu konuda da ciddî bir çalışma yoktur. Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Plan döneminin, yıllarında konsantre bakır üretiminde gerileme söz konusudur. Karadeniz Bakır İşletmelerinde gerekli yenileme ve modernizasyon çalışmaları istenilen düzeyde yapılmamıştır. Karadeniz mıntıkasında bakır rezervleri konusunda da kesin bir bilgi yoktur. Her şeyde olduğu gibi, burada da ithalat, işin kolay bir çözümü olarak tercih edilmiştir.

Bu madenlerin ihracatında, özellikle bor tuzlarında, ihracatçılar arasında kıyasıya bir rekabet görülmüştür. Bu madenler, değerinin altında ucuza ihraç edilmekte, bunun da faturasını vatandaş ödemektedir.

BAŞKAN — Sayın Altıner, süreniz dolmuştur; lütfen toparlayınız.

ŞİNASİ ALTINER (Devamla) — Sayın Başkanım, ben Grubumuzdan önerge sahibi olarak konuşacak arkadaşımızın da söz sırasını aldım.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

ŞİNASİ ALTINER (Devamla) — Teşekkür ederim.

Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planı dönemindeki hedeflerde de, özellikle konsantre bakır üretiminde, ümit verici bir gelişme gözlenememektedir.

Bütün madenler üzerinde burada teker teker konuşmamız şu kısa zaman içinde mümkün değildir.

Linyitte kalite yükseltilmesi şarttır. Ülkemiz linyitlerinde kalite düşüktür. Kalite yükseltme çalışmaları olsun, yeni linyit arama çalışmaları olsun, bunlar da âdeta durdurulmuştur. Bugünkü İktidar döneminde, madencilik konusunda heyecan maalesef yok edilmiştir. Dünyanın bazı ülkelerinde, düşük kaliteli linyitleri işletme yerine, onları yeraltında tutarak, gazlaştırma projeleri uygulama safhasına konulmuştur. Bu konu, bizim ülkemizde ne noktadadır, hangi safhadadır, hiç olmazsa teorik bazı çalışmalar başlatılmıştır mıdır; bunlar da bilinmemektedir.

Madencilik sektörünün, esas problemi yasa veya yönetmelikler değildir. Eskiden olduğu gibi, "Madenlerimizi, özel sektör mü işletsin, devlet mi işletsin" tartışmaları da çok gerilerde kalmıştır. Esas olan madencilik sektörü üzerindeki politikaların tespit edilmesidir.

Hazır bitmiş ve kâr eden, hatta tekel durumuna gelmiş olan dev işletmelerimizi, yabancılara satacağımıza, bir politika tespit ederek, madenlerimizin modern tekniklerle çağa uygun, rantabl biçimde işletilmesi için yabancı sermayeyi davet etmek daha akılcı olmaz mı? Bu hususta da ciddî çalışmalar olduğu inancında değiliz.

Değerli milletvekilleri, gazetelere son günlerde konu olan ve madenciliğe de el atmış olan Damat Sayın Asım Ekren...

ENERJİ VE TABİÎ KAYNAKLAR BAKANI FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Sayın Başkan, bunun konuyla alakası yok.

ŞİNASİ ALTINER (Devamla) — Var efendim.

... Gerçekten bir yatırımcı mıdır, yoksa nüfuz ticareti yapan bir aracı mıdır? Buna karar vermek belki bugünün oy çoğunluğunuzla veya reddetme gücünüzle mümkün olmayabilir; ama bu Meclisteki bizler, -Şahıslarımız- oluruz, olmayabiliriz; fakat bu Meclise 450 milletvekili

her dönemde gelecektir. Devlet hayatınızda bir sene, iki sene, beş sene çok uzun bir zaman değildir; ancak, yapılacak ilk seçimde, bu sayısal tablo değiştiği zaman, bugün için tozlu raflarda duran dosyalara ilave edilmiş birçok dosyalar Meclisin çatısı altında soruşturma komisyonlarında mutlaka incelemeye alınacaktır. O zaman bunları reddetme gücünüz olmayabilir. İşte o zaman, sadece bu nüfuz ticaretini yapan yakınlar değil, buna sebep olan, imzaları bulunan yüksek bürokrat kadrolar, eğer varsa bakanlar, eğer varsa milletvekilleri ve daha başkaları da aynı derecede sıkıntıya düşeceklerdir. Bunların zaman içinde unutulup, gideceğini zannetmiyoruz.

Değerli milletvekilleri, Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planına baktığımız zaman, madencilik sektöründe şu ana kadar sıkıntılı olan tüm meseleler, büyüyerek devam ediyor. Maden üretimi artışı, toplam olarak Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı döneminde, yıllık yüzde 7.9 iken, Altıncı Plan dönemi içinde yıllık üretim artış oranı yüzde 6.3 olarak verilmiştir. Demek ki, bugün Beşinci Plan dönemini son derece yetersiz bulurken, Altıncı Planda daha da düşürülecektir.

Hampetrol ve doğalgaz ithalatı hariç tutulduğu halde dahi, metal ve metal dışı madencilikte ithalat ve ihracat oranlarının Altıncı Plan dönemi sonunda dahi, ithalatı dengeleyici bir gelişme göstermesi mümkün gözükmemektedir. Buradan da alınan mesaj, madencilik sektörüne Altıncı Plan döneminde önem verilmeyeceği, ihmaline devam edilecek bir sektör olacağı anlaşılıyor.

Sayın milletvekilleri, bu konunun, siyasî ağırlıktan ziyade teknik ağırlıklı olduğuna inanıyoruz; Meclis araştırması önergesini de bu maksatla verdik. Bu itibarla, geliniz, Anayasanın 98 ve İçtüzüğün 102 nci maddeleri gereğince bir Meclis araştırması açılmasına "evet" diyelim, evet diyelim ki, basitçe özetlemeye çalıştığımız yukarıdaki hususları, Meclis seviyesinde araştıralım, ülkemizin geleceği olan madenciliğin durumunu ortaya koyalım ve ülke yararına yönlendirelim.

Bu vesileyle, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Altıner.

ENERJİ VE TABİ KAYNAKLAR BAKANI FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Sayın Başkan, şimdi konuşan değerli arkadaşımız -müdahale ettik; ama siz müdahale etmediniz- konuyla alakası olmayan başka bir konuyu gündeme getirmiştir. Bu konu hakkında kasıtlı olarak bir gazetede çıkan, şahsımı da yıpratmayı amaçlayan, bir yayını, Bakanlığımızın da etkisi varmış gibi dile getirdi. Oysa, bahse konu şahsın Bakanlığımızla hiçbir ilgisi olmamıştır ve tamamen bizim dışımızda olan bir hadisedir. Önergeyle alakası olmamasına rağmen, bu kürsüden dile getirilmiştir.

BAŞKAN — Gerçekten, önergeyle alakası yoktu; ama Bakanlığınızla ilgili de bir yönü yoktur. Bu konuyu, herhangi bir şekilde Bakanlığınızla bağlamamıştır Sayın Bakan. Zaten, bu konuşmalarınız da zapta geçti.

ŞİNASİ ALTINER (Zonguldak) — Sayın Başkan, Sayın Bakanı ve Bakanlığı tenzih ederim.

BAŞKAN — Sosyaldemokrat Halkçı Parti Grubu adına, Sayın Veli Aksoy; buyurun efendim.

SHP GRUBU ADINA VELİ AKSOY (İzmir) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Doğru Yol Partisi Zonguldak Milletvekili Şinasi Altıner ve 15 arkadaşı tarafından verilen, madencilik sektörünün sorunlarıyla ilgili konuda Sosyaldemokrat Halkçı Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Grubum ve şahsım adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türkiye, oldukça zengin ve çeşitli maden kaynaklarına sahip bir ülkedir. Madenlerin en büyük özelliği, milyonlarca senede oluşmasıdır. Bu özellik nedeniyle, tüketilen madenin yerine yenisini koyma şansımız yoktur. Toplumsal refahın sağlanmasında, sağlam bir endüstrileşmenin oluşmasında, kısaca bir ülkenin kalkınmasında üzerinde durulması gereken en önemli sektörlerden birisi de madenciliktir. Bunun en büyük nedeni de, diğer tüm ana sanayi sektörlerinin girdilerini sağlamasıdır. Madencilik, ilgili gerekli yatırımlar yapıldığında, kaynak yaratma potansiyeli yüksek olan bir sektördür. Böylesi bir potansiyelin yaratılmasında oldukça dikkatli adımlar atmalıyız.

İnsanoğlu, var olduğundan bu yana, dünyamızın kabuğundan bir şeyler koparark elde ettiği hammaddelere şekil verip, yaşamını sürdürmeye, güvenliğini ve özgürlüğünü korumaya, uygarlık basamaklarında yükselmeye yarayacak araç ve gereçleri yapmaya çalışagelmiştir. Çağlar ilerledikçe, tarım ve yeraltı servetlerinden oluşan başlıca iki hammadde kaynağına dayanan sanayi kolları gelişmiş ve ülkeler kendi doğal kaynaklarını rasyonel kullanmaları ölçüsünde gelişmişlerdir. Dünyada madenleri daha çok işleyen ve tüketen ülkelerin yaşam standartları giderek artmış, buna karşın, madenleri sadece üreten, onları işleyip sanayileşmelerini sağlama yolunda kullanmayan ülkelerin yaşam standartları ise, sanayileşmiş ülkelerin gerisinde kalmıştır. Bu fark, her geçen gün hızla büyümektedir.

Dünya nüfusunun yüzde 20'sine sahip olan sanayileşmiş ülkeler, dünya maden üretiminin yüzde 80'ini tüketir duruma gelmişlerdir. Örneğin, Amerika Birleşik Devletleri, tükettiği kromun yüzde 90'ını, volframın yüzde 53'ünü, manganezin yüzde 98'ini, çinkonun yüzde 60'ını, alüminyumun yüzde 94'ünü başka ülkelerden karşılamaktadır.

Aynı şekilde, Japonya sanayisinin tükettiği hammaddelerin yüzde 35'ini; AET ülkeleri, Avrupa Ekonomik Topluluğu ülkeleri ise, tükettikleri madensel hammaddenin yüzde 83'ünü dışarıdan karşılamak zorundadır.

Bu durum bize şunu göstermektedir : Bir ülke, sahip olduğu hammaddeyi işleyecek teknolojiye sahip değilse, yani o alanda teknoloji üretemiyorsa, sanayileşmiş ülkelerin ekonomilerine ucuz hammadde temin eden bir rol üstlenmekten öteye gidemez.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, ülkemiz, yıllardan beri bor tuzlarını, kromunu, manyezitini ve bu gibi madenlerini sanayileşmiş ülkelere hammadde olarak satmış ve satmaya da devam etmektedir. Dünyanın en büyük bor tuzu rezervlerine sahip olmamıza karşın, yanlış politikalar nedeniyle, daha düne kadar tonu 60-70 dolardan satılırken, bugün Etibankın bu konuda ulusal tekel olmasıyla borun tonu 325 dolara kadar yükselebilmiştir. Oysa, bunun ötesinde, bor tuzlarını mamul madde haline dönüştürüp borik asit, deka hidrat, tetra hidrat olarak satılması da mümkündür. Bor madenciliğimizle ilgili olarak -100 seneyi aşkın bir süreyi geçmesine rağmen- hâlâ bir tek teknoloji üretebilmiş durumda değiliz.

Gayri safî millî hâsıla içinde madencilik sektörünün payına baktığımızda, madencilik sektörümüzün ne kadar geri kaldığını görürüz. 1986 öncesinde, katma değer itibariyle gayri safî millî hâsıladan yüzde 2,5 oranında pay alan madencilik sektörünün, 1986'da yüzde 1,9;

1987'de yüzde 1,8 ve 1988'de yüzde 1,6 olarak gerçekleşen paylarıyla nispî bir gerileme içerisinde olduğu görülmektedir. Dünya ortalaması, 1978 yılında bile yüzde 5,5'tir. Bu durum, madencilik sektörümüzü ne kadar ihmal ettiğimizi bize açık bir şekilde göstermektedir.

Sektörün büyüme hızı incelendiğinde şöyle bir tablo ile karşılaşmaktayız : Madencilik sektöründeki gerileme, 1979 yılında yüzde 16,3'le başlamış, yani eksi 16,3'le başlamış, 1983'te yüzde 7,5'e, 1984'te yüzde 7,9'a ve 1985'te de yüzde 11,9'a kadar yükselmeler olmuştur. Daha sonra ise, bu büyüme tekrar kaybolmuş ve bir düşüş başlamıştır. 1986'da yüzde 6,3 oranında bir gerileme, 1987'de yüzde 4 oranında bir artış ve 1988 yılında ise yüzde 7,2 oranında bir gerileme kaydedilmiştir.

Dünya maden üretiminde, 1950 yılında 39 uncu sırada, 1973 yılında 46 ncı sırada ve 1978 yılında da 52 nci sırada yer almışız.

1978 yılı itibariyle ülkemizin madencilik üretim yoğunluğu, dünya ortalamasının ancak yüzde 32,1'idir, yani kilometre kareye 3 080 dolar düşmektedir. Bu büyüklüğe göre, ülkemiz 73 üncü sırada yer almaktadır.

Kişi başına düşen madencilik üretim değeri 18 dolar ile dünya ortalamasının yüzde 15,6'sıdır. Avustralya gibi madencilik sektörü ileri olan bir ülkede aynı karakteristik büyüklük kişi başına 516 dolardır.

1988 yılında madencilik üretiminde; kömürde yüzde 12,5, hampetrolde yüzde 8,6, metal dışı madenlerde yüzde 1,2 oranında düşüş yanında demir cevherinde yüzde 5,2, metal madenlerde yüzde 3,4 oranlarında artış olmuş ve toplam üretimde ise yüzde 3,2 oranında düşüş olmuştur.

1989 yılı programına göre, madencilik sektörüne yapılan sabit sermaye yatırımlarında kamu sektörüne her ne kadar ağırlık verilmiş olduğu gözükse de, son yıllarda uygulanan politikalar nedeniyle kamu yatırımlarının azaldığını görmekteyiz. 1932 yılından itibaren uygulanmaya başlanılan birinci ve ikinci sanayi planının ana ağırlığını maden sektörü meydana getirmiş ve birinci sanayi planında toplam yatırımın yüzde 26,9'unu, ikinci sanayi planında ise toplam sanayi yatırımlarının yüzde 40,2'sini oluşturmuştur. Toplam sabit sermaye yatırımları içinde madenciliğin payı 1987 yılında yüzde 2,8 iken, 1988 yılında yüzde 2,2'ye düşmüştür. Bu durum, madencilik sektöründeki ihmalin en güzel örneğidir.

1988 yılında madencilik ürünleri ihracatında demir cevherinde yüzde 114,8, kömürde yüzde 42,1 ve toplam ürün ihracatında ise yüzde 13,6 artış kaydedilmiştir. Maden ithalatında ise, demir cevherinde yüzde 30,3 düşüş kaydedilirken, metal madenlerde yüzde 56,6, kömür madenciliğinde yüzde 23,5, ham petrol ve doğal gazda yüzde 14,3 oranında artış olmuştur. Madencilik sektörü toplam ithalindeki artış ise yüzde 14,1'dir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, madencilik sektörümüzün en büyük sorunu özelleştirmedir; Etibankın ve ERDEMİR'in uluslararası tekellere satılması olayıdır. Yaklaşık 700 yıl, şeri hükümlerin biçimlendirdiği Osmanlı madenciliği, Osmanlı toplum yapısındaki genel evrime paralel olarak değişime uğramıştır. Bu değişime göre ilkel yöntemlerle çalışan üretim birimleri, 19 uncu Yüzyıl başlarından itibaren emperyalist ülkelerin güdümüne girmeye başlamıştır. 1 Mart 1839 yılında yürürlüğe giren İngiliz Ticaret Sözleşmesiyle madensel kaynaklarımız sömürü alanına açılmıştır. Bu sözleşmeden, üç yıl gibi kısa bir süre içerisinde, diğer Batı

ülkeleriyle aynı içerikli sözleşmeler yapılmıştır. Son olarak 1862 yılında Paris Anlaşmasıyla, yabancılara kapitüler nitelikli ayrıcalıklar getirilerek, Osmanlı madenleri Batı sömürüsüne terkedilmiştir. Bu sözleşmenin hemen akabinde Balıkesir'deki boraks madenlerinin işletme imtiyazlarını Desmazures adındaki bir Fransız şirketine verildiğini görüyoruz.

Şaşılacak derecedeki bir benzerliği burada işaret etmek yararlı olacaktır. 1862 yılında Paris Anlaşmasında yer alıp, 1867 yılında yürürlüğe giren Yabancılara Mülk Edinmeleri Yasasıyla, 1869 yılında uygulamaya konulan Fransız Kanunundan mülhem Madin Nizamnamesi arasındaki ilişkinin benzeri günümüzde tekrar gündemdedir.

Yukarıda değinilen kapitüler nitelikli anlaşmalar sonucu; bor sahaları Fransızlarda, Ergani bakırları Alman Deutsche Bankın kontrolünde, Zonguldak kömür havzası Alman, Fransız, İtalyan ve Hollandalılar arasında bölüşülmüş, Keçiborlu kükürt işletmeleri, Fethiye Şirketi Madeniyesi, Bolkar Dağı Madenleri, Adapazarı Madenleri İşletmesi ve buna benzer bütün madensel hammaddeler yabancıların kontrolu altına girmiştir.

Cumhuriyet dönemiyle birlikte, her alanda olduğu gibi, madencilik alanında da reform niteliği taşıyan atılımlara başlanılmıştır. Öncelikle, yabancıların elinde bulunan madenlerimiz, teker teker millîleştirilmiştir. Sayın Başbakan televizyon konuşmasında, bizlerin daha hâlâ 1930'larda kaldığımızı söylemektedir. Sayın Devlet Bakanı Güneş Taner de Mecliste yaptığı konuşmada, "1930 senesinin gericiliği maalesef yerleşmiş ve bunu ileriye doğru götürmeye çalışmaktadırlar" diyor.

Atatürk devletçiliğine "Gericiliktir" diyenler, devlete ait KİT'leri yabancı şirketlere, yok pahasına ve yasa dışı blok satışlara da ilericilik demektedirler. Bir ülkenin geleceğini ipotek altına almaya yönelik hareketler gericilik hareketleridir.

1930'ların Türkiyesinde ise, ülkemizi emperyalizmin boyunduğundan kurtarmak için mücadele verildiğini görmekteyiz. Günümüzdeki yabancılaştırma ise, 1930'ların tam tersi, Ulusal Kurtuluş Savaşımızın felsefesine aykırı ve ulusal bağımsızlığımızı yok etmeye yönelik girişimlerdir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, 1930'ların çok gerisine düşen, 1930'larda ve 1860'larda yapılanları yapanlar gericilerdir.

Etibankla ilgili olarak biraz bilgi vermek istiyorum : Etibankın 1988 yılı kârı 456 milyar 870 milyon Türk Lirasıdır. Etibankın maden rezervi 151 milyar 816 milyon dolardır. Bu rezervi ülkemiz ekonomisine değer olarak katabilmek, yılların ve tutarlı bir ulusal madencilik politikasının işidir. Etibank, 1988 yılında 163 milyon 213 bin dolar bor cevheri, 49 milyon 415 bin dolar bor mamul ürünü, 56 milyon 339 bin dolar ferrokrom, 14 milyon 22 bin dolar alümina ve alüminyum olmak üzere, 282 milyon 989 bin dolarlık dışsatım gerçekleştirmiştir. Dünya bor rezervlerinin yüzde 66'sına sahip bir konum içerisindeyiz.

Etibankı satmakla, 151 milyar 816 milyon dolarlık maden rezervini ve Türkiye'deki pazarı yabancı tekellere peşkeş çekiyorsunuz. ANAP İktidarının, ülkemizin geleceğini ipotek altına aldırmaya hiç hakkı yoktur.

Özelleştirilmek istenen diğer bir kuruluş ise, Ereğli Demir-Çelik Fabrikalarıdır. Ereğli Demir-Çelik Fabrikaları, 1960 yılında çıkarılan özel bir kanunla kurulmuştur. 140 ton altın karşılığı kurulmuş olan bu fabrika, dünyanın en ileri tekniğine sahiptir. 1988 yılı kârı 435 milyar liradır.

Erdemir yabancılara satıldığında, yerli otomobil fabrikaları, buzdolabı, çamaşır makinesi, kalorifer kazan ve dilimleri, teneke ambalaj fabrikaları, tersaneler, silah fabrikaları, demir ve denizyolları ve hemen hemen tüm sanayi tamamen dışa bağımlı hale gelecektir.

Bu derecede yüksek kâr sağlayan fabrikaların yabancılara satılması, akıl dışı ve ülkemizin tüm varlıklarıyla geleceğini, tekellerin ipoteğine sokabilecek vahim bir olaydır.

Lozan sonrası, Düyun-i Umumiye borçlarıyla gelen madensel kaynaklar üzerindeki emperyalist güdümün kırılması için verilen onurlu uğraş ve bugün varılan sonuçtan tekrar dönüş acı; ama oldukça düşündürücüdür. Devletin, bizatihi devlete inanmamış olanlarca yönetilmesinin sonuçlarıdır bütün bunlar.

Madenciliğimize gerekli önemin verilmediğinin en önemli göstergesi, tutarlı bir madencilik politikasının olmayışı ve buna bağlı olarak da, ülkemiz madenciliğine yön verebilecek maden kanunundan yoksun oluşumuzdur. 1985 yılında, tam anlamıyla uygulanamadan yürürlükten kaldırılan mülga 6309 sayılı Maden Kanununun yerine konan 3213 sayılı Maden Kanunu, mürekkebi bile kurumadan, 39 maddesi değiştirilmek üzere Meclis gündemine getirilme aşamasına gelmiştir. Bunu Sayın Bakan da, biraz önce açıkladı, bu konuda gerekli çalışmaların yapıldığını bize anlattı ve bu yeni kanunun 39 maddesinin değiştirilmek üzere tekrar Meclis gündemine getirilmek için hazırlandığını bildirdi.

3213 sayılı Maden Kanunuyla oluşturulan Madencilik Fonunda madencilerden alınmış olan yaklaşık 100 milyar TL.'lık miktar, parayı veren madencilerin hizmetine bugünedeğin sunulamamıştır. Bu arada, tüm sektöre sırtını çeviren İktidar, hayalî ihracat benzeri hayalî madencileri ortaya çıkarmış, uzun yıllardan beri bilinen yüzde 5 kromit rezervli maden yatakları yeniden bulunmuş ve belirsiz durumdaki altın yatakları, Hükümetin en yetkili ağızlarından destek görmüştür. Son yıllarda, ülkemize akın eden ulusalararası altın üreticisi firmalar birer birer yerli ortaklarını yüzüstü bırakıp ülkemizi terk ederlerken, önümüzdeki günlerde, her nedense bugüne değin çalıştırılmayan Madencilik Fonundan 9,5 milyar liranın, hayalî bir altın madenine kredi olarak verilmesinin hazırlıkları yapılmaktadır.

Madencilik sektöründe yapılan atamalar ise, sektördeki ihmalkârlıkların saldırıya dönüşmesinin bir belgesidir. Atölye şefi unvanına dahi sahip olamayacak kişiler sektörde genel müdürlüklere atanmakta, başarısızlıkları ayyuka varınca da, kısa bire süre sonra siyasî kaygılarla görevlerinden alınmaktadırlar. Böylesi ellerdeki bir sektörden üretkenlik, verimlilik beklenemeyeceği açıktır. Bunların en belirgin örneği; Türkiye Taşkömürü Kurumundaki üretimin 1950'li yılların seviyesine düşmesidir.

Tüm bunların aşılabilmesi için; kaynaklarımızın tespiti iyi bir şekilde yapılmalı, arama faaliyetlerine ayrılan ödenekler fazlalaştırılmalıdır.

Ülkemizin madencilik sektöründeki ciddî sorunlarını, tutarlı bir ulusal madencilik politikasıyla aşabileceğimize inanıyoruz. Bu amaçla, ilgili tüm kurum ve kuruluşların görüşü alınarak, doğal kaynaklarımızın talan edilmesinin bir an önce önüne geçilmelidir.

Madencilik sektöründe, işlenmiş ürün dışsatımı hedeflenmeli ve bunun gerektirdiği bilimsel ve teknolojik yatırımlara öncelik verilmelidir.

Madencilik sektöründe devlet adına denetim yapacak kurumlara işlerlik kazandırılmalı, Maden Dairesi Başkanlığı bu amaca uygun duruma getirilmelidir.

Bütün bu belirttiğim nedenlerle, Meclis araştırması açılması yönünde Sosyaldemokrat Halkçı Parti Grubu olarak olumlu oy kullanacağımızı bildirir, hepinize saygılar sunarım. (SHP ve DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Aksoy.

Anavatan Partisi grubu adına, Sayın Mustafa Dinek; buyurun efendim.

ANAP GRUBU ADINA MUSTAFA DİNEK (Konya) — Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Zonguldak Milletvekili Sayın Şinasi Altıner ve 15 arkadaşının, madencilik sektöründeki yatırım ve üretimin, millî gelir içindeki payının giderek azaldığı iddiasıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi ile ilgili açıklamada bulunmak üzere söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Yüce Meclisin siz değerli üyelerini saygılarımla selamlarım.

Madencilik sektörünün, sanayi sektörü içinde en küçük paya sahip olduğu ve bununla da kalmayıp, bu payın yıllar itibariyle azalan bir seyir izlediği ifade edilmektedir.

Madencilik sektörünün, sanayi sektörü içindeki durumunu belirten değerler 14 Ekim 1988 gün ve 88/13338 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Eki olan 1989 Yılı Programından alınmıştır. Aradan geçen zaman içerisinde, ortaya çıkan daha gerçekçi değerleri de belirtmek açısından Yüce Meclisin Genel Kurulunda 22.6.1989 tarihli 107 nci Birleşiminde onaylanan Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planındaki değerlerden faydalanılarak konuya açıklık getirmek istiyorum.

Madencilik sektörünün sanayi sektörü içindeki payını 1989 Yılı Programına ve Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planı Programına göre parasal değer ve paylar olarak ifade etmeye çalışacağım :

Madencilik Sektörünün Sanayi Sektörü İçindeki Payı

(Milyar TL.)

Yıllar	1989 yılı programına göre		6 ncı Beş Yıllık Programa göre	
	Parasal değer	Pay %	Parasal değer	Pay %
1984	2 500.5	3.7	2 500.5	3.7
1987 (Fiilî)	3 249.8	4.1	3 249.8	4.1
1988 (Tahminî)	3 135.5	3.7	3 349.0	3.8
1989 (Program)	3 355.4	3.7	3 663.7	3.9

Bu durumda, sanayi sektörü içinde madencilik sektörünün üretim payının parasal olarak sürekli bir artış gösterdiği halde, yüzde olarak payının 1988 yılında, bir yıl öncesine karşılık düştüğü ve tekrar yükselmeye başladığı gözlenmektedir. 1989 yılı programı ve Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Plan Programında yer alan madencilik üretimiyle ilgili tablolar incelendiğinde; demir cevheri, demir dışı metal madenler, metal dışı madenler, taş ocakçılığı ve "İnşaat malzemeleri" başlığı altında yer alan madenler; tümü itibariyle 1988 yılı içinde, ortalama olarak, 1987 yılına nispetle tüm sanayi sektöründeki üretim artışı nispetinde bir artış göstermiş ise de, kömür sektöründe bu artış görülmemiştir.

Sayın milletvekilleri, 1988 yılında linyit üretimindeki azalma, Türkiye Kömür İşletmelerine ait kömür sahalarında termik santrallar için üretilen kömürle ilgilidir. Uygun iklim şartları sonucu barajlardaki su seviyelerinin, buna bağlı olarak hidrolik santrallarda kapasite kullanım oranlarının maksimum düzeylere ulaşması, termik santrallar açısından linyite olan talebin azalmasına yol açmıştır. Nitekim, bu yıl içerisinde termik santrallardan Afşin - Elbistan, alması gereken kömür miktarının yüzde 31'ini, Tunçbilek ve Seyitömer santralları yüzde 76'sını,

Soma yüzde 66'sını, Muğla Yatağan Santralı ise yüzde 75'ini talep etmiştir.

Elektrik üretiminde hidrolik santralların payının artmasına bağlı olarak azalan linyit üretimi, 1988 yılında madencilik sektörünün büyüme hızını sınırlayan unsurların başında yer almıştır. 1989 yılındaki kuraklık nedeniyle termik santralların daha yüksek kapasiteyle çalıştırılmaları cihetine gidilmiş olup, bunun sonucu olarak, linyit üretiminde, bir önceki yıla oranla önemli bir artış sağlanacaktır. Nitekim, Altıncı Beş Yıllık Planda, kömür üretiminde yıllık ortalama yüzde 8,5 nispetinde bir artış hedeflenmiş bulunmaktadır.

Ülkemiz kömür üretiminde önemli bir yeri bulunan TKİ Genel Müdürlüğüne bağlı müesseselerde, 1987 yılında 37 233 693 ton; 1988 yılında 29 642 678 ton; 1989 yılında 34 026 000 ton üretim programlanmasına rağmen, 9 uncu ayın sonu itibariyle 29 milyon ton fiilî üretimle, yıl sonunda 40,6 milyon tona ulaşacaktır. Bu üretimin yaklaşık 28,5 milyon tonu termik santrallarda, 7,3 milyon tonu teshinde, 6,3 milyon tonu da sanayide kullanılacaktır. 1990 yılında ise hedefimiz 42,6 milyon ton üretim olacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, önergede, 1988 yılı yatırım programına göre, tüm KİT yatırımlarına ayrılmış olan toplam 4,2 trilyon lira madencilik sektörünün payının 453,711 milyar lira, yani tüm KİT yatırımlarına ayrılan miktarın yüzde 10'u olduğu ifade edilmektedir. Bu payın, yüzde 10 değil, yüzde 10,7 olduğunu vurgulamak isterim. Bu nispetin düşüklüğü, TKİ Kurumu yatırımından kaynaklanmaktadır. TKİ yatırımı, 1986 yılında 157,5 milyar liradan 1987 yılında 221 milyar liraya çıkmış ve yüzde 40'lık bir artış kaydedilmiştir; oysa 1988 yılında yatırım miktarı 153,768 milyar lira olarak gerçekleşmiş ve bir önceki yıla oranla yüzde 30 azalma olmuştur. Görülüyor ki, KİT 1988 yatırımlarının toplam miktarını düşüren en büyük faktör, TKİ yatırımıdır. TKİ yatırımında, 1988 yılında, 1987 yılına nispetle, aynı paralelde bir artış olsaydı, bu takdirde, hesaba göre, toplam KİT yatırımları içeresinde madencilik sektörünün aldığı pay, yüzde 10,7 yerine, yüzde 15 mertebesinde olacaktı.

Önergede değinilmemiş olmakla beraber, 1989 yılı yatırım programına göre, KİT yatırımları içinde, madencilik sektörünün yatırımları 672,163 milyar lira olarak saptanmıştır. Buna göre, bahse konu oran, yüzde 11,2'dir.

1988'de TKİ yatırımlarının düşüş nedeni, termik santrallara kömür veren yeni linyit sahalarıyla ilgili olup, termik santralların fazla kömür ihtiyacı olmamasıyla doğrudan orantılıdır.

1988'de madencilik sektöründe yatırım payının, toplam kamu yatırımlarına göre fazla düşüşünün ikinci nedeni, bahse konu yıl içinde, bazı kamu kuruluşlarına ayrılan yatırım ödeneğinin, yıllara göre normal artış nispetinin çok üzerinde olmasındandır. Mesela, Türkiye Elektrik Kurumu bunların başında gelmektedir. Nitekim, enerji yatırımları, 1984'ten itibaren sıra ile rakamsal olarak, yüzde 41, yüzde 16 ve yüzde 33 gibi nispetlerde artarken, 1988 senesinde yüzde 119 nispetinde artarak, 886 milyar liradan, 1 942 trilyon liraya çıkmıştır.

Hükümetimiz döneminde, yeraltı kaynakları bakımından zengin olan ülkemizde, madencilik konusuna önem verilmiştir. MTA Genel Müdürlüğü, 220 adedi arama, 140 adedi ön işletme safhalarında olmak üzere, toplam 360 adet sahada maden arama faaliyetlerini sürdürmektedir. Maden arama faaliyetleri sonunda önemli maden rezervleri tespit edilmiştir. Doğu Karadeniz ve Ergani, Lice, Siirt, Madenköy, Pervari bakır kuşaklarında yoğun bakır etüt ve arama programları yapılarak faaliyete geçilmiştir. Divriği, Hekimhan ve civarında demir rezerv

etüt ve arama faaliyetlerine başlanmış olup, bunları, Kayseri-Develi, Saimbeyli, Feke, Gaziantep, İçel yöreleri için programlanan çalışmalar izleyecektir.

Linyit etüt ve arama faaliyetlerine tüm ülke sathında Türkiye Kömür İşletmeleriyle işbirliği yapılarak önem verilmiştir. Tunçbilek, Soma, Muğla, Hüssamlar, Sekköy, Yatağan, Dodurga, Alpagut, Erzurum, Muş, Şırnak vesair yörelerde sondajlı arama çalışmaları devam etmektedir. Özellikle Doğu ve Güneydoğu Bölgelerinde kapsamlı ve yoğun kömür aramaları programlanmıştır. Yapılan ön çalışmalar sonucunda, Erzurum, Narman, Muş, Adilcevaz, Erciş, Diyadin, Tutak yörelerinde kömür açısından sevindirici neticeler alınmıştır. Şimdiden, bu çalışmalardan önemli sonuçlar elde edilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Manisa, Soma, Eynez bölgesinde, toplam 335 milyon ton görünür linyit rezervi bulunarak ortaya çıkarılmıştır. Bunun 265 milyon tonu, 20 metre kalınlığında, ara kesmesiz olup, kükürt muhtevası düşük ve 4 500 - 5 500 kilogram/kalori mertebesinde yüksek kalori değerine sahiptir.

İthal kömüre eşdeğer nitelikte olan bu kömür, sanayi ve teshin açısından, özellikle büyük şehirlerimizin çevre kirliliği sorunu dikkate alınırsa, büyük önem taşımaktadır. MTA tarafından bulunup ortaya çıkarılan bu kömür rezervi, ülke ekonomisine, yaklaşık 30 trilyon lirayı aşan katma değer ve 1 500 kişiyi istihdam etme imkânını yaratacaktır.

Muğla civarında, özellikle Hüssamlar, Sekköy, Yatağan, Baykara, Tınaz yörelerinde, toplam 897 milyon ton; Kütahya civarında, özellikle Tunçbilek, Seyitömer yörelerinde, toplam 357,5 milyon ton; Çorum - Dodurga - Alpagut yöresinde, toplam 14 milyon ton; Çanakkale - Çan yöresinde 92,7 milyon ton linyit; Bolu - Göynük yöresinde 63 milyon ton yüksek kalorili, bitümlü şist rezervleri bulunarak ortaya çıkarılmıştır. Bunlar, özellikle termik santralların ihtiyacını karşılayacaktır.

Manisa - Turgutlu - Çaldağ'da 39 400 000 ton nikel-demir rezervi tespit edilerek, saha, ihale yolu ile işletilmek üzere devredilmiştir. Ayrıca, Adana-Karsantı yöresinde 92 milyon ton krom cevheri görünür rezervi bulunmuş olup, bu da işletilmek üzere ihale edilmiştir. Etibank tarafından krom yatağının işletilmesiyle, bugünkü fiyatlarla, yaklaşık 3 trilyon lira katma değer ve 500 kişiye istihdam imkânı sağlanacaktır.

Sayın milletvekilleri, Türkiye Kömür İşletmeleri ruhsatlı sahalarında, bilhassa Tunçbilek ve Soma'da, teshin ve sanayie verilecek kömürün kalitesini artırmak bakımından, hem ekonomik fayda sağlama, hem de çevre kirliliğini önlemek amacıyla kömür yıkama tesisleri kurulması planlanmıştır. Tunçbilek'te kurulacak kömür yıkama tesisi 3 milyon ton/yıl kapasiteli olacak ve 24 ayda gerçekleştirilmesi düşünülen bu projenin maliyeti 105 milyar lirayı bulacaktır. Soma'da kurulması planlanan kömür yıkama tesisi ise, 3,3 milyon ton/yıl kapasiteli olup, 24 ayda gerçekleştirilecek ve bunun maliyeti de 108 milyar lirayı bulacaktır.

Çeşitli şikâyetlere neden olan ve zaman içerisinde fonksiyonunu yitiren Türkiye Kömür İşletmeleri kömür şubeleri faaliyetlerinin, özel idarelere, belediyelere veya özel şirketlere devri işlemi, 1989 yılı içerisinde, büyük bir oranda gerçekleştirilmiştir ve bunun tamamlanması cihetine gidilecektir.

Böylece, kömür pazarlaması, tüketicinin arzu ve talepleri ön plana alınarak yapılacaktır. Bölge şartları en iyi şekilde değerlendirilebilecek, mahallî kuruluşlar, vatandaşa zamanında ve uygun şartlarla kömür sağlayacaklardır.

Pazarlama işini mahallî kuruluşlara devreden Türkiye Kömür İşletmeleri ise, temel işi olan iyi kalitede ve yeter miktarda kömür üretimi için yoğun bir çalışma içine girmiştir. Sağlanan üretim artışı sonucu, hemen hemen bütün bölgelerimizde serbest satışlara geçilmiştir. Böylece, ihtiyaç duyan vatandaş, hiçbir formaliteye tabi olmayan, kömürünü istediği üretim bölgesinden alabilme imkânına kavuşturulmuştur.

Ayrıca, MTA tarafından yapılan aramalar sonucu, yurdumuzda iyi kaliteli, geniş ve yeni kömür rezervleri bulunmuştur. Bunlardan en önemlisi, 335 milyon tonluk bir rezerve sahip olan Soma-Eynez bölgesidir. Bu bölgedeki kömürler, hava kirliliğini azaltacak ve demir-çelik endüstrisinde hammadde olarak kullanılabilecek özelliktedir. Eynez rezervlerinin üretilmesi için gerekli proje çalışmaları da bitirilmek üzeredir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, taşkömürü üretiminin 1948 yılından beri kesintisiz olarak devam ettiği Zonguldak Havzası, genel olarak ağır jeolojik şartlara haiz olup, damarlar tektonik hareketler sonucu kırılmış, atılmış ve çeşitli arızalara uğramıştır. Bunun sonucunda ise, meyiller yükselmiş, damarlar derine dalmış ve genel olarak işletme şartları ağır bir kömür havzası durumuna gelmiştir. Bu nedenle, havzada yüksek oranlı bir mekanizasyon projesi uygulama imkânı mümkün olmamaktadır. Dolayısıyla, havzada üretim artışı olmadığı gibi, aksine üretimde düşme olmuş ve 1975 yılından itibaren sanayinin gelişmesine paralel olarak ve demir-çelik sektöründeki üretim artışlarına bağlı olarak iç tüketimi karşılayamaması sonucu da ithalat başlamıştır.

Kısa dönemde üretim ve verim artışı sağlanması bakımından, havzada, müesseselerin rehabilite ve reorganize edilmesi cihetine gidilmiş, bu konuda Armutçuk ve Üzülmez müesseselerinin rehabilitasyon ve reorganizasyonu ile ilgili olarak ihale suretiyle projeleri yaptırılmıştır.

Diğer taraftan, lavvarların yıkama verimlerinin artırılması ve termik santrallarda daha düşük kalorili kömürlerin (Teyling ve Miks gibi) yakılması hususundaki çalışmalara hız verilmiştir. Bu tedbirler sonucu, havzanın yıllık üretiminin 4,5 milyon tona çıkması hedeflendirilmiştir.

Bu tedbirlere ilaveten, havzada önemli boyutlarda yatırıma yönelinmiş, 1989 yatırım programında TTK yatırımı bir evvelki yıla göre yüzde 30,4 misli artırılarak 34,8 milyar liradan, 149 milyar Türk Lirasına yükseltilmiştir.

Diğer taraftan, taşkömürü aramalarına devam edilmesi, üretimde verimliliğin artırılmasına ve istenilen kalitede koklaşabilir taşkömürünün sadece demir-çelik endüstrisinde kullanılmasına özen gösterilmesi, ithalat zorunluğu olan koklaşabilir taşkömürü ve demir cevheri gibi hammaddelere de uzun vadede arz güvenliği sağlamak amacıyla yurt dışında ortak yatırım imkânlarının araştırılması Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planında derpiş edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, ülkemiz maden ve metalurji dalında önemli bir yeri bulunan Etibank, Genel Müdürlüğüne bağlı 19 müessesede 1988 yılında 1,242 milyon ton bor cevheri, 165 390 ton bor, 220 453 ton krom, 55 000 ton ferro krom, 33 000 ton bakır, 15 721 kilogram gümüş üretimi sağlanmıştır.

Madencilerin, madencilik riskini azaltmak ve onları teşvik etmek üzere, 1990 yılında 70 milyar Türk Liralık düşük faizli kredi verilmesi kararlaştırılmış, bunun için kurulan Madencilik Fonunda da şu anda, 40 milyar Türk Lirasının mevcut olduğunu da Genel Kurulun bilgisine arz ediyorum.

Etibank Genel Müdürlüğü, başta bor ve krom madenleri olmak üzere, maden ihracatımızda önemli bir yere sahiptir. Kurum, 1987 yılında toplam 226 500 000 dolarlık ihracat yapmış, 1988 yılında bu rakam 305 562 000 doları bulmuştur. 1989 yılı hedefi ise, 345 800 000 dolardır.

Ülkemiz ihracatında madencilik sektörünün payı, özellikle ANAP İktidarı döneminde önem kazanmış, gerek kamu, gerekse özel sektör tarafından gerçekleştirilen maden ihracatı 1987 yılında 284,3 milyon dolar iken, 1988 yılında 386,740 milyon doları bulmuştur. 1989 yılı hedefimiz ise, 500 milyon dolardır. Haziran 1989 sonu itibariyle işlem gören maden ürünü tutarı, 257,230 milyon doları bulmuştur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, yukarıdan beri izaha çalıştığım nedenlerle, Zonguldak Milletvekili Sayın Şinasi Altıner ve 15 arkadaşının vermiş olduğu Meclis araştırması önergesine olumlu oy veremeyeceğimizi ifade ediyor, Grubum ve şahsım adına, siz değerli üyelere saygılarımı sunuyorum. (ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Dinek.

ENERJİ VE TABİÎ KAYNAKLAR BAKANI FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Sayın Başkan, konuşmamın başında da belirttiğim gibi, biz, hükümet olarak önce konuştuk. Tabiî bu, İçtüzük gereğidir; ama, özellikle Sosyaldemokrat Halkçı Parti Grubu adına konuşan değerli kardeşimiz, madenlerde talandan, emperyalist güçlerin sömürüsünden, fon kaynaklarının çarçur edildiğinden bahsettiler.

VELİ AKSOY (İzmir) — Yalan mı, yalan mı?..

ENERJİ VE TABİÎ KAYNAKLAR BAKANI FAHRETTİN KURT (Trabzon) — Bu konuda kendisinin hiçbir delili ortaya sürmesi mümkün olmadığı gibi, Bakanlığımız, her kuruşun yerinde kullanılması için azamî gayreti göstermektedir.

Yüce Kurulun bilgilerine sunarım.

BAŞKAN — Sayın Bakan, ikinci kez söz hakkınız yoktur; ama bu arada bu açıklamayı da yapmış oldunuz.

VELİ AKSOY (İzmir) — Sayın Başkan, bu söz nereden çıktı?

K. KEMAL ANADOL (İzmir) — Ama, zapta geçti, o başka...

BAŞKAN — Sayın milletvekilleri, Meclis araştırması önergesi üzerindeki öngörüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Meclis araştırması önergesi kabul edilmemiştir.

Sayın milletvekilleri, çalışma süremiz dolmak üzeredir.

Gündemdeki konuları sırasıyla görüşmek için, 18 Ekim 1989 Çarşamba günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati : 18.50

VI. — SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. — Kars Milletvekili Mahmut Alınak'ın, televizyon yayınlarının Posof İlçesinde ne zaman izlenebileceğine ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Mehmet Yazar'ın yazılı cevabı (7/748)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın Devlet Bakanı Mehmet Yazar tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mahmut Alınak
Kars

Kars İli Posof ilçesi hiçbir Devlet hizmetinin gitmediği bir ilçemiz. Yol, su, köprü, doktor, işsizlik, geçim darlığı ve yoksulluk Posof ilçemizin en önemli sorunlarıdır.

Posof Televizyon yayınlarını bile izleyemeyecek kadar ihmal edilmiş bir hudut ilçemizdir.

Bu konu tarafımdan yetkililere bir çok defa bildirilmiş olmasına rağmen hiçbir sonuç alınamamıştır.

Posof'lu vatandaşlar Sovyet-TV yayınlarını izlemeye mahkûm edilmiştir.

Posof'lular TV-2 yayınını izlemeyi artık bir lüks olarak kabul ediyorlar. Çünkü TV-1 bile izlenemiyor.

Bu nedenle;

1. Bu şartlarda Posof'ta TV-1 yayınının izlenmemesinin nedeni nedir?

2. Posoflular ne zamana kadar Sovyet Televizyonunu izlemeye devam edecekler?

3. Posoflular TV-1 yayınını ne zaman izleyebilecekler? Bu konuda herhangi bir çalışma var mıdır? Var ise hangi aşamadadır?

4. Çağ atladığı söylenen Türkiye'de Posof'luların TV izleyememelerini doğru buluyor musunuz?

5. Bu bölgedeki elektrik enerji hattı ne zaman değiştirilerek düzeltilecektir?

6. Posoflulara bu şekilde üvey evlat muamelesinin yapılmasının nedeni nedir?

T. C.
Devlet Bakanlığı
Sayı : 03.6.(10)-2049 11.10.1989

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İLGİ : 6 Ekim 1989 tarih ve 7/748-2979/14160 sayılı yazınız.

Kars Milletvekili Mahmut Alınak tarafından verilen yazılı soru önergesinin cevapları ilişikte arz edilmiştir.

Mehmet Yazar
Devlet Bakanı

Cevaplar :

1. Haziran 1989 tarihinde TRT yayınlarıyla ilgili alt yapı noksanlıkları nedeniyle TV-1 yayını arzu edilen sağlıklı bir yapıya kavuşamamış idi.

2. - 3. Posoflular bu sonbaharda TV-1 yayınlarının kaliteli bir şekilde ve geniş bir bölgeye yaygınlaştırılmış olarak izleyebileceklerdir. Bunun için Ucuntepe'deki TV istasyonu tevsi edilerek personelli hale getirilmekte ve bu istasyonumuza enerji kesilmelerine ve düzensizliğine karşı elektrojen grubu konulmaktadır.

Ulgar dağındaki istasyonun yeri Posof civarına kaydırılmakta ve burası da personel kontrollü hale getirilmektedir. Şehir şebekesinden direk beslenecek bu istasyonumuzdaki enerji kesilmelerinin asgari seviyede olacağı tahmin edilmektedir.

Posof'un güneyindeki köylerini beslemek üzere Posof R/L istasyonuna tesis edilecek 2 adet 100 W. aktarıcı ile bu köyler de elektrojen grubunu haiz olacak bu istasyonumuzdan kesintisiz yayın alacaklardır.

Bahsi geçen istasyonlarda altyapı çalışmaları başlamış olup, sonbaharda tamamı bitirilmiş olacaktır.

4. Posoflular sonbaharda sağlıklı yayınlarına kavuşacaklardır.

5. Bölgedeki elektrik enerjisi dağıtım ve iletim hatlarındaki yetersizlik nedeniyle PTT kendi istasyonlarına elektrojen grupları koymaktadır. Böylece yayınlarımızın daha kaliteli ve kesintisiz şekilde vatandaşlarımıza ulaşması sağlanmaktadır.

6. Posof'ta şu anda kurulmaya hazır cihazlarımız mevcuttur. Ayrıca programda değişiklik yapılarak Posof-II TV-2 1 KW'lık cihazı siparişte ilk sıraya alınmış ve fabrika kabulü tamamlanmıştır. Yakında yurda gelmesi beklenmekte olup, alt yapı biter bitmez bu cihaz süratle yerine monte edilerek TV-2 yayınları başlatılacaktır. Posof-I'in yerinin değiştirilerek yeni alt yapı inşaatına gidilmesi, Posof II'nin tevsi edilerek personelli hale getirilmesi ve elektrojen grubu ile takviye edilmesi, R/L'de yeni bir istasyon açılması ve Posof için yatırım programında değişiklik yapılması gibi hususlar, Hükümetin Posof'taki TV yayınlarına verdiği önemi ifade etmektedir.

2. — Muğla Milletvekili Tufan Doğu'nun, Yasadışı görüşleri benimsedikleri gerekçesiyle bazı subay, astsubay ve askeri öğrencilerin Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarıldıkları iddialarına ilişkin sorusu ve Millî Savunma Bakanı İsmail Safa Giray'ın yazılı cevabı (7/773)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki soruların Millî Savunma Bakanı İ. Safa Giray tarafından yazılı olarak cevaplandırılması için gereğinin yapılmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Tufan Doğu
Muğla

1. Zaman zaman çeşitli gazete ve dergilerde çıkan haberlerden, subay sicil yönetmeliğinin 99/E maddesine dayanılarak, yasa dışı görüşleri benimsedikleri gerekçesiyle, 12 Eylül'den sonra Türk Silahlı Kuvvetleriyle ilişiği kesilen subay sayısının 1 500 dolayında olduğu öne sürülmektedir. Anılan gerekçeyle, 12 Eylül 1980 tarihinden bu yana silahlı kuvvetlerden çıkarılan subay, astsubay ve askeri öğrencilerin gerçek sayısı nedir?

2. Subay ve astsubay sicil yönetmeliklerinde geçen "yasa dışı görüş" kavramını demokrasiyle bağdaştırabiliyor musunuz? Türk Silahlı Kuvvetlerinde hangi görüşler "yasa dışı" kabul edilmektedir?

3. Sorgulamasını yaptığı sanıklara işkence yapmak suçundan 10 ay hapis cezasına mahkûm olan ve bu cezası kesinleşen Yüzbaşı Ali Şahin örneğinde olduğu gibi işkence suçlusu bir subay görevine devam edebildiğine göre, düşüncesi önesürülerek ve subjektif ölçüler ile çok sayıda, astsubay ve askeri öğrencinin silahlı kuvvetlerden çıkarılmasının insan hakları, kamu vicdanı ve adalet duygusuyla bağdaşır yönü var mıdır?

4. 12 Eylül 1980'den bu yana, yasa dışı görüşleri benimsedikleri gerekçesiyle silahlı kuvvetlerden çıkarılan subayların rütbe ve isimleri nedir; bunlar hakkında ne gibi davalar açılmıştır ve ne şekilde sonuçlanmıştır? Gazetelerden izleyebildiğim kadarıyla, gizli örgüt iddiasıyla haklarında dava açılan subaylardan yalnızca 4'ü hakkında mahkumiyet kararı verilmiştir. Bu durum karşısında, mahkemelerin suçlu bulmadığı bu denli geniş bir kitleye mesleklerinden yoksun bırakılmakla haksızlık yapılmış olduğunu kabul ediyor musunuz?

5. Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Safter Necioğlu, bir pilot subayın devlete maliyetinin 1 milyar lirayı bulduğunu açıklamıştır. bu rakam subay ve astsubayların yetişmesi için devletin ne büyük fedakârlıklara katlandığı konusunda bir fikir verebildiğine göre, mahkemelerin suçlu bulmadığı bu denli geniş bir kitlenin mesleklerinden koparılmasının Türk Silahlı Kuvvetleri açısından büyük bir kan kaybı olduğu görüşüne katılıyor musunuz?

6. Bu insanlara haksızlık yapıldığını kabul ediyorsanız, mağduriyetlerinin giderilmesi için ne gibi tedbirler almayı düşünüyorsunuz?

T. C.
Millî Savunma Bakanlığı
Kanun : 1989/666-ATG 13.10.1989

Konu : Yazılı Soru Önergesi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İLGİ : Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 18 Eylül 1989 tarih ve Kan. Kar. Md. : 7/773 3066/14897 sayılı yazısı.

Muğla Milletvekili Tufan Doğu tarafından verilen ve İlgi Ek'inde cevaplandırılmak üzere Bakanlığıma gönderilen yazılı soru önergesine ilişkin cevap Ek'tedir.

Saygılarımla arz ederim.

İ. Safa Giray
Millî Savunma Bakanı

MUĞLA MİLLETVEKİLİ TUFAN DOĞU'NUN YAZILI SORU ÖNERGESİNE CEVAPTIR

1. 12 Eylül 1980 tarihinden bu yana, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, Subay ve Astsubay Sicil Yönetmelikleri ve askerî okullarla ilgili diğer Kanun ve Yönetmeliklerin ilgili hükümlerine istinaden, tutum ve davranışları ile yasadışı siyasî, yıkıcı, bölücü, irticai ve ideolojik görüşleri benimsedikleri, bu gibi faaliyette bulundukları veya karıştıkları için disiplinsizlik nedeniyle Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişiği kesilen subay, astsubay ve askerî öğrenci mevcutları aşağıya çıkarılmıştır.

Subay	Astsubay	Askeri öğrenci
153 Teğmen	33 Astsubay Çavuş	(Askeri Liseler, Harp Okulları, Fakülte ve Yüksek OKullar, Astsubay Sınıf Okulları ve Astsubay Hazırlama Okulları öğrencilerini kapsamak üzere)
216 Üsteğmen	46 Kd. Çavuş	
26 Yüzbaşı	49 Üstçavuş	
2 Yarbay	22 Kd. Üstçavuş	
	17 Başçavuş	
Top. : 397 Subay	Top. : 176 Astsubay	Toplam : 447 Askerî öğrenci

2. Bilindiği üzere Anayasanın temel hak ve hürriyetlerin kötüye kullanılmaması başlıklı 14 üncü maddesi "Anayasada yer alan hak ve hürriyetlerden hiçbiri, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletinin ve Cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, Devletin bir kişi veya zümre tarafından yönetilmesini veya sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde egemenliğini sağlamak veya dil, ırk, din ve mezhep ayırımı yaratmak veya sair herhangi bir yoldan bu kavram ve görüşlere dayanan bir devlet düzeni kurmak amacıyla kullanılamazlar." hükmünü amir olup, yasadışı tutum ve davranışlardan ötürü disiplinsizlik nedeniyle ilişik kesme konusunda Silahlı Kuvvetlerde dikkate alınan ölçü, bu madde ile yasaklanan fiillerdir.

3. 211 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 13 üncü maddesinde, "Askerliğin temelinin disiplin" olduğu vurgulanmış ve disiplinin muhafaza ve idamesi için hususî kanun ve nizamlarla idarî tedbirler alınacağı açık bir şekilde hükme bağlanmıştır. Keza Anayasanın 14 üncü maddesinin ikinci fıkrasında, anılan maddenin birinci fıkrasında sayılan yasaklara aykırı hareket eden veya başkalarını bu yolda teşvik veya tahrik edenler hakkında uygulanacak müeyyidelerin kanunla düzenleneceği açıklanmıştır.

Bu nedenle 926 sayılı Kanunun 50 ve 94 üncü maddeleri ile "Disiplinsizlik" Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişik kesilmesini gerektiren bir sebep olarak kabul edilmiş ve sözü edilen maddelerde, disiplinsizlik sebebiyle ayırmayı gerektiren hal ve esasların Subay ve Astsubay Sicil Yönetmeliklerinde gösterileceği hükme bağlanmıştır.

Bu itibarla, Subay Sicil yönetmeliğinin 99/e maddesi ile Astsubay Sicil Yönetmeliğinin 53/e maddesinin, tutum ve davranışları ile yasadışı siyasî, yıkıcı, bölücü, irticai ve ideolojik görüşleri benimseyen ve bu gibi faaliyetlerde bulunduğu veya karıştığı anlaşılan subay ve astsubayların, Silahlı Kuvvetlerle ilişiklerinin kesileceğine ilişkin hükümleri ve bu hükümlere istinaden yapılan uygulama, hukuka uygun bulunmaktadır. Esasen sözü edilen bu hükümlerle idarî müeyyideye tabi tutulan husus, Anayasa ve kanunlarla yasaklanmış düşüncelerin, belli tutum ve davranışlarla eyleme dönüşmüş olmasıdır. Bu durum, aynı gerekçe ile haklarında işlem yapılmış bulunan askerî öğrenciler için de geçerlidir.

Önergede isminden söz edilen Yüzbaşı Ali Şahin'in durumuna gelince, İçişleri Bakanlığından edinilen bilgiden, adı geçen binbaşı hakkında Muğla Ağır Ceza Mahkemesince (10) ay süre ile ağır hapis cezası verildiği ve bu cezanın kesinleştiği, ancak tardı gerektiren bu ceza doğrultusunda işlem yapıldığı sırada, bahse konu cezanın Muğla Ağır Ceza Mahkemesince 3506 sayılı Kanun hükümlerine istinaden tecil edilmesi nedeniyle, tard işleminin yapılamadığı anlaşılmıştır.

4. Önergeye konu teşkil eden ve Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişik kesme şeklinde gerçekleşen işlemler, yukarıda sayılan Yasa ve Yönetmelik hükümlerine istinaden yapılan idarî tasarruflar olup, bahsi geçen subay, astsubay ve askeri öğrenciler hakkında ayrıca bir ceza kovuşturması açılmış değildir. Esasen Yüksek Askerî Şûra kararı ile ilişiği kesilenler hariç olmak üzere, diğer personel hakkında tesis olunan işlemler, ilgilinin insiyatifine bağlı olarak idarî yargı denetiminden geçmiştir.

5. Rütbesi ne olursa olsun, ilişiği kesilen personelin Silahlı Kuvvetler için kayıp olduğu bir gerçektir. Bununla beraber, Türk Silahlı Kuvvetlerinin geleneksel disiplinini devam ettirmek ve Millî Güvenliğin emniyetle korunmasını sağlamak, Silahlı Kuvvetlerin temel amacı olup, bu amacın gerçekleştirilmesine engel olacak nitelikteki tutum ve davranışların hoş görülmemesi, kamu yararının kişi yararına üstün tutulması kuralının gereğidir. Esasen Silahlı Kuvvetlerde, personeli daha öğrencilik yıllarından itibaren hertürlü yasadışı akımların dışında tutacak çok yönlü tedbirler uygulanmakta ve hatta yasadışı akımlara karışma eğilimi gösteren personelin, Silahlı Kuvvetlere kazandırılması için azamî gayret gösterilmektedir.

6. Önceki maddelerde açıklanan nedenlerle, 12 Eylül 1980 tarihinden sonra yapılan ilişik kesmeye ilişkin işlemler hukuka uygun olup, herhangi bir haksızlığa sebebiyet verilmemiştir.

Bilgilerini saygılarımla arz ederim.

İ. Safa Giray
Millî Savunma Bakanı

3. — Artvin Milletvekili Ayhan Arifağaoğlu'nun, Sosyal Sigortalar Kurumu Ankara Hastanesi Göz Kliniğindeki yanlış tedavi ve ihmal sonucu vatandaşlardan bazılarının gözlerini kaybettikleri iddiasına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren Aykut'un yazılı cevabı (7/797)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıda belirttiğim konuların Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygıyla arz ederim.

Ayhan Arifağaoğlu
Artvin

SSK Ankara Hastanesinde Katarakt ameliyatı olan ve enfeksiyon nedeniyle kör olan Mehmet Karaca ve aynı şekilde göz kliğinde tedavi olan 7 kişinin de birer gözünün enfeksiyon sonucu kör olduğu iddia edilmektedir.

SSK Ankara Hastanesinde insan sağlığına verilen değer bu mudur?

Sorumlular hakkında ne gibi işlem yapılmıştır? Yanlış tedavi ve ihmal sonucu gözlerini kaybedenlere tazminat ödenmesi düşünülmekte midir?

T. C.
Çalışma ve Sosyal Güvenlik
Bakanlığı
Sayı : 300.1041/11.01,6/-8646-048580 12.10.1989

Konu : Yazılı Soru Önergesi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İLGİ : 18.9.1989 tarih ve Kan. Kar. Md. 7/797-3184/15637 sayılı yazınız.

Sosyal Sigortalar Kurumu Ankara Hastanesi Göz Kliniğinde yanlış tedavi ve ihmal sonucu bazı vatandaşların göz enfeksiyonuna maruz kaldıkları iddiasına ilişkin Artvin Milletvekili Sayın Ayhan Arifağaoğlu tarafından verilen yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiştir.

Bakanlığımız Bağlı kuruluşu Sosyal Sigortalar Kurumu Ankara Hastanesi Göz Kliniğinde ameliyat edilen hastalarda enfeksiyon meydana gelmesi olayı SSK Teftiş Kurulu Başkanlığı'nca incelemeye alınmış olup, hastalara uygulanan tevadi ve bu tedavi sonuçlarının uzman bilirkişilerce değerlendirilmesi zorunluluk arz etmektedir.

Bu itibarla; henüz inceleme ve soruşturma aşamasında bulunan konu hakkında verilen yazılı soru önergesini İçtüzüğün 96 ncı maddesinde belirtilen sürede cevaplandırmak mümkün olamamıştır.

Başlatılan tıbbî bilirkişi değerlendirmesinin sonuçlanmasını müteakiben bu konudaki yazılı soru önergesi cevaplandırılacaktır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. İmren Aykut
Çalışma ve Sosyal Güvenlik
Bakanı

Türkiye Büyük Millet Meclisi
GÜNDEMİ

17 NCİ BİRLEŞİM

17 . 10 . 1989 Salı

Saat : 15.00

1

BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2

ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3

SEÇİM

4

OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

1. — Zonguldak Milletvekili Şinasi Altıner ve 15 arkadaşının, madencilik sektörünün içinde bulunduğu sorunları ve bu sorunların nedenlerini tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/52)

2. — Afyon Milletvekili Abdullah Ulutürk ve 16 arkadaşının, trafik kazalarının nedenlerini ve trafik kazalarının önlenebilmesi için alınması gerekli tedbirleri tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/53)

3. — Kocaeli Milletvekili Alaettin Kurt ve 35 arkadaşının, müteahhitlik sektörünün sorunları konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/10)

4. — Kütahya Milletvekili Mehmet Korkmaz ve 9 arkadaşının, akaryakıta sık sık zam yapılmasının nedenlerini tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/54)

5. — İzmir Milletvekili Ahmet Ersin ve 44 arkadaşının, İzmir Büyük Kanal Projesi ile Körfez temizliği için yapılan çalışmaları ve harcamaları tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/55)

6. — Zonguldak Milletvekili Şinasi Altıner ve 9 arkadaşının, elektrik enerjisinin yüksek fiyatla satılmasının nedenleri konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/11)

7. — İçel Milletvekili Durmuş Fikri Sağlar ve 56 arkadaşının, Horzum olayı ve Türkiye Emlak Bankası eski Genel Müdürü ile ilgili iddiaların gerçeklik derecesini tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/56)

8. — Hatay Milletvekili Mustafa Murat Sökmenoğlu ve 45 arkadaşının, dış politika konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/57)

9. — Antalya Milletvekili İbrahim Demir ve 16 arkadaşının, Türk basınının sorunları konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/12)

10. — Tekirdağ Milletvekili Enis Tütüncü ve 24 arkadaşının, sosyal güvenlik programlarındaki çöküşün önlenmesi ve ulusal sosyal güvenlik sisteminin kurulması için alınacak tedbirleri tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/58)

11. — İzmir Milletvekili Ahmet Ersin ve 35 arkadaşının, İzmir Büyükşehir Belediyesince kurulan veya kuruluşuna iştirak edilen şirketlerin yaptıkları işleri, Belediyeden aldıkları ihalelerin koşullarını ve bu ihalelerin son durumlarını tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/59)

12. — Kocaeli Milletvekili Ömer Türkçakal ve 30 arkadaşının, SEKA grevinin nedenleri ile ekonomik ve sosyal boyutlarını ve olayın sorumlularını tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/61)

13. — Balıkesir Milletvekili İ. Önder Kırlı ve 32 arkadaşının, Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki operasyonlarda kullanılmak üzere kiralanan ve satın alınan helikopterler için hangi kurumca ne miktar ödeme yapıldığını tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/63)

14. — Hatay Milletvekili Ali Uyar ve 40 arkadaşının, 1980 yılından sonra kurulan tıp fakültelerinden mezun olan öğrencilerin gerekli bilgi ve beceriye sahip olmadıkları iddiasını ve bu yetersizliklerinin nedenlerini tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/64)

15. — Tokat Milletvekili Mehmet Zeki Uzun ve 23 arkadaşının, Tokat Hayvanat Bahçesinin kapatılmasının nedenleri ile sonuçlarını ve olayın sorumlularını tespit

etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/65)

16. — Hakkâri Milletvekili Cumhur Keskin ve 35 arkadaşının, ülkemize sığınan Irakluların sorunlarını, hukukî statülerini ve Uluslararası sözleşmelere göre haklarında yapılacak uygulamayı tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/66)

17. — Hakkâri Milletvekili Cumhur Keskin ve 34 arkadaşının, kalkınmada öncelikli yörelerin sorunlarını gidermek amacıyla alınacak tedbirleri ve bu konuda uygulanacak politikayı tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/67)

18. — Bingöl Milletvekili İlhami Binici ve 36 arkadaşının, T.B.M.M. Binasında milletvekillerince yapılan çalışmaların ve telefon konuşmalarının kaydedilerek belge haline getirildiği iddiasını tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/68)

19. — Bingöl Milletvekili İlhami Binici ve 22 arkadaşının, Bingöl İli Adaklı ve Karer bölgelerinde yaşayan vatandaşlar arasında cereyan eden olayların nedenlerini ve bu konuda alınacak önlemleri tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/69)

20. — Tekirdağ Milletvekili Enis Tütüncü ve 31 arkadaşının, kuraklıktan zarar gören çiftçilerin sorunlarını ve bu konuda alınacak önlemleri tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/70)

21. — Hatay Milletvekili Mehmet Dönen ve 31 arkadaşının, demir - çelik işyerlerindeki grevin nedenlerini ve grevden kaynaklanan sorunları tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/71)

22. — Ankara Milletvekili Onural Şeref Bozkurt ve 54 arkadaşının, 25 Mart 1984 tarihinden bugüne kadar belediyelerde ve il genel meclislerinde yapıldığı iddia edilen kanunsuz, usulsüz ve yolsuz eylem ve uygulamaları tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/72)

23. — Konya Milletvekili Vefa Tanır ve 10 arkadaşının, Bulgaristan'a karşı izlenen politika ve soydaşlarımızın sorunları konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/13)

24. — Sinop Milletvekili Yaşar Topçu ve 10 arkadaşının, Güneydoğu Anadolu' da cereyan eden olaylar ve Hükümetin bu olaylar karşısındaki tutumu konusunda

Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/14)

25. — Zonguldak Milletvekili Köksal Toptan ve 12 arkadaşının, Hükümetin tarım politikası ve tarım sektörünün sorunları konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/15)

26. — Sakarya Milletvekili Mehmet Gölhan ve 10 arkadaşının, ülkemizin sanayileşmesi konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/16)

27. — İstanbul Milletvekili Hasan Fehmi Güneş ve 64 arkadaşının, Güneydoğu Anadolu Bölgesinin sorunları ve Hükümetin bu konudaki tutumu konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/17)

28. — Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay ve 67 arkadaşının, Mardin İli Silopi İlçesi Derebaşı Köyü yakınlarında 17.9.1989 tarihinde meydana gelen olayla ilgili iddiaları açıklığa kavuşturmak ve olayın sorumlularını tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/73)

29. — Tunceli Milletvekili Kamer Genç ve 17 arkadaşının, kamu iktisadî teşebbüslerinin ülke ekonomisine katkısı, bunlardan bazılarının satılmasını zorunlu kılan nedenler ve satılan ve satışa çıkarılan kamu iktisadî teşebbüslerinin değer takdirleri konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 100 ve 101 inci maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/18)

30. — Ankara Milletvekili Beşer Baydar ve 19 arkadaşının, Atatürk Orman Çiftliğinin kuruluş ve millete devrediliş amacı dışında kullanıldığı iddiasını tespit etmek amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/74)

6

SÖZLÜ SORULAR

1. — Hakkâri Milletvekili Cumhur Keskin'in, olağanüstü hal ilan edilen illerde bazı okul binalarının askerî amaçla ya da karakol olarak kullanıldığı iddiasına ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/3)

2. — Adana Milletvekili Cüneyt Canver'in, hayalî ihracat yaptığı gerekçesiyle hakkında dava açılan bir firmaya vergi iadesi ödendiği iddiasına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/52) (1)

3. — Denizli Milletvekili Adnan Keskin'in, 1983 - 1987 yıllarında görevlerine son verilen, haklarında nakil işlemi uygulanan ve müfettişlik sınavına tabi tutulan öğretmenlere ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/15)

4. — Hatay Milletvekili Mustafa Murat Sökmenoğlu'nun, T. C. Ziraat Bankasınca ziraî kredilerin durdurulduğu iddiasına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/77) (1)

5. — İstanbul Milletvekili Mehmet Moğultay'ın, kamu konutlarının tahsis gayesine ve kira bedellerine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/20)

6. — Sakarya Milletvekili Ahmet Neidim'in, 1.1.1988 tarihinden bugüne kadar gerçekleştirilen lastik ayakkabı, bot, çizme ve terlik ihracatına ve bu mamuller için Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonundan yapılan ödemeye ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/57) (1)

7. — Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, Anadolu Bankasına yüz milyon liranın üzerinde borcu bulunup da 31.12.1987 tarihi itibariyle borcunu ödememiş olan kişi ve kurumlara ve tahsil edilemeyen banka alacakları hakkında ne gibi işlem yapıldığına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/21)

8. — Hatay Milletvekili Turhan Hırfanoğlu'nun, 1987 ve 1988 yıllarındaki taşkınlar nedeniyle Hatay İline bağlı bazı ilçe ve köylerde zarara uğrayan vatandaşlara ne gibi yardımlar yapıldığına ve taşkınların önlenmesi için alınacak tedbirlere ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/23)

9. — Hatay Milletvekili Mustafa Murat Sökmenoğlu'nun, kumarhanelerin açtığı sosyal yaraları önlemek ve kumarhaneleri cazip halden çıkarmak için ne gibi tedbirler alındığına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/28)

10. — Eskişehir Milletvekili M. Cevdet Selvi'nin, işçilerin ekonomik ve sosyal sorunlarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/32)

11. — Tekirdağ Milletvekili Güneş Gürseler'in, Trakya Yağlı Tohumlar Tarım Satış Kooperatifleri Birliğince 1987 hasat döneminde satın alınan ayçiçeği ürünü için üreticilere fiyat farkı ödenip ödenmeyeceğine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/38)

12. — Ankara Milletvekili Kâmil Ateşoğulları'nın, Sıkıyönetim Kanununa göre görevlerine son verilip de bilahara işe alınanlara arada geçen süre için aylık ve özlük haklarının verilmediği iddiasına ilişkin Maliye ve Gümrük Bakanından sözlü soru önergesi (6/44)

13. — Tunceli Milletvekili Orhan Veli Yıldırım'ın Tunceli İline bağlı bazı köy ve mezralarda 1988 yılı Ocak ayında meydana gelen olaylara ve bu olayların sorumlularına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/46)

14. — Antalya Milletvekili Hasan Namal'ın, Antalya İli Beldibi mevkiinde vatandaşlarca tapulu arazileri üzerine yaptırılan binalardan bazılarının Antalya Valiliğince yıktırıldığı iddiasına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/47)

---

(1) İçtüzüğün 96 ncı maddesi uyarınca sözlü soruya çevrilmiştir.

15. — Çorum Milletvekili Rıza Ilıman'ın, Çorum İli Ortaköy İlçesi Yaylacık Köyünde yaptırılan ortaokulun öğretime açılmamasının nedenine ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/48)

16. — Hatay Milletvekili Öner Miski'nin, ABD ile yapılan Savunma ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının onaylanmasının geciktirilme nedenine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/49)

17. — Zonguldak Milletvekili Şinasi Altıner'in, işçilerin kıdem tazminatlarından vergi kesileceği iddiasına ilişkin Maliye ve Gümrük Bakanından sözlü soru önergesi (6/50)

18. — Samsun Milletvekili Ali Eser'in, birinci Özal Hükümetinde görev alan eski bakanlara resmî taşıt tahsis edildiği iddiasına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/60)

19. — Samsun Milletvekili İrfan Demiralp'in, bankalardaki döviz tevdiat hesaplarına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/62)

20. — Samsun Milletvekili İrfan Demiralp'in, ülkemiz üzerinden İran'a silah gönderildiği iddiasına ilişkin Millî Savunma Bakanından sözlü soru önergesi (6/63)

21. — Afyon Milletvekili Baki Durmaz'ın, din görevlilerinin eğitim programlarının geliştirilmesi ve ödeneklerinin artırılması için ne gibi tedbirler düşünüldüğüne ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/65)

22. — Artvin Milletvekili Ayhan Arifağaoğlu'nun, Artvin İl merkezindeki öğretmen okulu kampusu ile Şavşat İlçesindeki temel eğitim okulu binasının Jandarma komutanlıklarınca kullanıldığı iddiasına ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/95) (1)

23. — Sakarya Milletvekili Ahmet Neidim'in, Sakarya İli organize sanayi bölgesi inşaatına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/67)

24. — Zonguldak Milletvekili Güneş Müftüoğlu'nun, profesyonel futbol liginde uygulanan puan sistemine ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/68)

25. — Zonguldak Milletvekili Güneş Müftüoğlu'nun, rotasyona tabi öğretmenlerin mağduriyetlerine ve alınması gerekli tedbirlere ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/69)

26. — Zonguldak Milletvekili Güneş Müftüoğlu'nun, ihtiyaç sahibi köylülere kereste verilmediği iddiasına ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/70)

27. — Hatay Milletvekili Öner Miski'nin, 25 Mart 1984 tarihinden bu yana kaç belediyenin mülkiye müfettişlerince denetlendiğine ve denetim sonuçlarına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/96) (1)

28. — Sakarya Milletvekili Ahmet Neidim'in, çift pasaportlu kamu görevlilerine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/73)

29. — Kocaeli Milletvekili Alaettin Kurt'un, Gebze İlçesine bağlı mahallelerden ikisine farklı telefon kod numarası verildiği iddiasına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/75)

30. — Kocaeli Milletvekili Alaettin Kurt'un, Gebze - Kocaeli arasındaki otoyolun trafiğe açılmasından sonra yaptırılan tamirata ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/76)

31. — Ankara Milletvekili Kâmil Ateşoğulları'nın, Sosyal Sigortalar Kurumunun prim alacaklarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/97) (1)

32. — Zonguldak Milletvekili Güneş Müftüoğlu'nun, kamu kesiminde çalışan işçilere verilmesi kararlaştırılan ek zammın ilk taksidinin bazı kurumlarca ödenmediği iddiasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/79)

33. — Gaziantep Milletvekili Mustafa Yılmaz'ın, çifte pasaportlu olduğu iddia edilen kamu görevlilerine ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/102) (1)

34. — Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay'ın, güvenlik soruşturması nedeniyle fişlenen vatandaşlara ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/103) (1)

35. — Kütahya Milletvekili Mehmet Korkmaz'ın, 1983 yılında kapatılan Kütahya Sümerbank Keramik Fabrikasına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/80)

36. — Zonguldak Milletvekili Güneş Müftüoğlu'nun, 1980 yılında inşası tamamlanan Çaycuma Yem Fabrikasının ne zaman hizmete açılacağına ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/81)

37. — İzmir Milletvekili Mehmet Turan Bayazıt'ın, Foça Belediye Başkanı hakkındaki yolsuzluk iddialarına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/104) (1)

38. — Bursa Milletvekili Beytullah Mehmet Gazioğlu'nun, Bursa Büyükşehir Belediyesince gerçekleştirilecek büyük projelerin geciktirildiği iddiasına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/82)

39. — Bursa Milletvekili Beytullah Mehmet Gazioğlu'nun, 1988 yılı Mart ayında yapılan doçentlik yabancı dil sınavına ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/83)

40. — Bursa Milletvekili Beytullah Mehmet Gazioğlu'nun, eğitim ve kültür faaliyetlerinde meydana geldiği iddia edilen gerilemenin nedenlerine ve bu konuda alınacak tedbirlere ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/84)

41. — Bursa Milletvekili Beytullah Mehmet Gazioğlu'nun, üniversite öğrencilerine verilen burs ve kredilerin artırılmasına ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/85)

42. — Muğla Milletvekili Tufan Doğu'nun, fişleme ve güvenlik soruşturması nedeniyle işe alınmadıkları veya işten atıldıkları iddia edilen vatandaşların durumuna ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/105) (1)

43. — Muğla Milletvekili Tufan Doğu'nun, fişlenen yurttaş sayısına ve fiş kayıtlarının iptali ile ilgili çalışmalara ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/106) (1)

44. — Ankara Milletvekili Rıza Yılmaz'ın, Aydınlıkevler Körler İlkokulunun yönetici kadrolarına yapılan atamalara ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/107) (1)

45. — Ankara Milletvekili Ömer Çiftçi'nin, Türk - İş Yapı Kooperatifince Ankara 100 üncü Yıl Sitesinde yaptırılan konut inşaatları için Sosyal Sigortalar Kurumunca müteahhit firmaya yapılan ödemeye ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/86)

46. — Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay'ın, Diyarbakır İlinde 19 ve 20 Mart 1988 tarihlerinde gözaltına alınan kişilere emniyet mensuplarınca kötü muamelelerde bulunulduğu iddiasına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/120) (1)

47. — Adana Milletvekili Abdullah Sedat Doğan'ın, Adana Eğitim Araçları Merkezi Başkanının keyfî uygulamalar yaptığı iddiasına ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/121) (1)

48. — Kırklareli Milletvekili İrfan Gürpınar'ın, Trakya Bölgesinde süne ile mücadelede geç kalındığı iddiasına ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/89)

49. — Zonguldak Milletvekili Şinasi Altıner'in, Türk Kadınını Tanıtma ve Güçlendirme Vakfının bazı üyelerinin Bakanlığın Ankara Eğitim Şubesinde kurs gördükleri iddiasına ilişkin Maliye ve Gümrük Bakanından sözlü soru önergesi (6/91)

50. — İzmir Milletvekili K. Kemal Anadol'un, Boğaziçi Üniversitesine mensup bir grup öğrencinin dövülmesi nedeniyle 6.4.1988 tarihinde Ortaköy Karakoluna intikal eden olaya ve Karakol amirinin tutumuna ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/93)

51. — Manisa Milletvekili Hasan Zengin'in, bir dergide yer alan DELTA Deri Giyim Sanayii A. Ş. ile ilgili iddialara ilişkin Maliye ve Gümrük Bakanından sözlü soru önergesi (6/94)

52. — Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyacı olan malların alımı için Sümerbank'la bir mutabakat imzalanıp imzalanmadığına ilişkin Millî Savunma Bakanından sözlü soru önergesi (6/98)

53. — İçel Milletvekili Durmuş Fikri Sağlar'ın, Türk Kadınını Tanıtma ve Güçlendirme Vakfı Başkanının Çin gezisine ve bu Vakıf tarafından çıkarılan gazeteye ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/136) (1)

54. — Hatay Milletvekili Mustafa Murat Sökmenoğlu'nun, 28 Nisan 1988 tarihinde İstanbul'da meydana gelen olaylardan sonra tutuklandığı iddia edilen öğrencilerden birinin akıbetine ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/124) (1)

55. — Ankara Milletvekili Ömer Çiftçi'nin, Ankara İli Ayaş İlçesinde Kimsesiz Çocukları Koruma Birliğine ait olan okulun bahçesinin imarından doğan ve anlaşma ile Belediyeye verilen arsa üzerinde özel bir kooperatif adına inşaat yaptırıldığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/99)

56. — İzmir Milletvekili Neccar Türkcan'ın, Ödemiş İlçesinde yetiştirilen yaz patatesinin pazarlanmasına ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/137) (1)

57. — Zonguldak Milletvekili Şinasi Altıner'in, Zonguldak Taşkömürü İşletmesine Yozgat İlinden getirtilen işsizlerin yerleştirildiği ve Karabük Demir - Çelik Fabrikalarına işçi alımından vazgeçildiği iddialarına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/100)

58. — Artvin Milletvekili Hasan Ekinci'nin, Karadeniz Bakır İşletmeleri Genel Müdürlüğü Yönetim Kurulu üyeliğine yapılan bir atamaya ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/108)

59. — Zonguldak Milletvekili Şinasi Altıner'in, Türkiye Demir ve Çelik İşletmeleri Genel Müdürlüğünde görevli bir genel müdür yardımcısı ile bir müdür muavininin sözleşmelerinin feshedilmesinin nedenine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/109)

60. — Samsun Milletvekili İrfan Demiralp'in, Tokat İlindeki öğrencilerden çeşitli nedenlerle para toplandığı ve bu ildeki okulların ısıtılması amacıyla tahsis edilen paraların başka amaçlar için kullanıldığı iddiasına ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/141) (1)

61. — Balıkesir Milletvekili İ. Önder Kırlı'nın, yurt dışına gönderilecek öğretmenlerle ilgili mülakat sınavının ertelenme nedenine ve sınav komisyonunun kimlerden oluştuğuna ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/142) (1)

62. — Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, fişlenen ve fiş kayıtları iptal edilen vatandaşların sayısına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/143) (1)

63. — Tekirdağ Milletvekili Güneş Gürseler'in, Orman Genel Müdürlüğünce kişi ve kuruluşlara ön ve kesin tahsisi yapılan alanlara ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/144) (1)

64. — Tekirdağ Milletvekili Güneş Gürseler'in, Çerkezköy Endüstri Meslek Lisesi inşaatının ne zaman tamamlanacağına ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/145) (1)

65. — Zonguldak Milletvekili Şinasi Altıner'in, Eflani - Safranbolu yolunun tamir edilmemesini tenkit eden bir vatandaşın Karayolları 15 inci Bölge Şefliği Görevlilerince dövüldüğü iddiasına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/110)

66. — İstanbul Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, spor sahalarında meydana gelebilecek sportmenliğe aykırı davranışları önlemek amacıyla ne gibi tedbirler alındığına ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/202) (1)

67. — Zonguldak Milletvekili Şinasi Altıner'in, Zonguldak İli Karabük İlçesinin ne zaman il yapılacağına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/111)

68. — Sinop Milletvekili Yaşar Topçu'nun, T.R.T. Genel Müdürünün atanmasından önce, T.R.T. Yüksek Kurulunun yaptığı toplantılara ve gösterdiği adaylara ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/112)

69. — Manisa Milletvekili Hasan Zengin'in, Manisa İli Kula İlçesindeki Sandal Grubu içme suyu şebekesinin kontrol edilmeden hizmete açıldığı ve bazı köylerin su alamadığı iddiasına ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/114)

70. — Zonguldak Milletvekili Güneş Müftüoğlu'nun, Türkiye Taşkömürü Kurumu Amasra Müessese Müdürlüğüne 1988 yılı Haziran - Temmuz aylarında imtihansız personel alındığı iddiasına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/115)

71. — Hatay Milletvekili Turhan Hırfanoğlu'nun, Türkiye Ziraî Donatım Kurumu tarafından 1986 yılında çiftçi ve köylülere taksitle satılan traktörlerin adedine ve satış fiyatına ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/116)

72. — Zonguldak Milletvekili Güneş Müftüoğlu'nun, Seka işçilerinin greve itildiği iddiasına ve işverence lokavt ilan edilmesinin gayesine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/117)

73. — İstanbul Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, Seul Olimpiyatlarına katılan yöneticilerin görevlerine ve bunlar için Devletçe yapılan harcamaya ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/203) (1)

74. — Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde öğretime elverişli olmayan köy okullarının öğretime elverişli hale getirilmesi için çalışma yapılıp yapılmadığına ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/204) (1)

75. — Edirne Milletvekili Erdal Kalkan'ın, Türkiye Vakıflar Bankası Yönetim Kurulu üyelerine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/205) (1)

76. — Antalya Milletvekili İbrahim Demir'in, İstanbul Kalamış İlkokulunda okuyan kapıcı çocuklarına farklı muamele yapıldığı iddiasına ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/122)

77. — Kütahya Milletvekili Mehmet Korkmaz'ın, Kütahya Halk Eğitim Merkezi için tahsis edilen arazi ve ödeneğe ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/229) (1)

78. — Ankara Milletvekili Tevfik Koçak'ın, günlük bir gazetenin 28.9.1988 tarihli nüshasında «Kapıcı çocukları için ayrı bir sınıf» başlığı ile yer alan habere ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/230) (1)

79. — İzmir Milletvekili Mehmet Turan Bayazıt'ın, Bergama İlçesindeki ilk ve orta dereceli okulların öğretmen açığına ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/232) (1)

80. — Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay'ın, aylık bir derginin yayın yönetmeni ve Ankara temsilcisi ile diğer çalışanlarının takip edildikleri ve gözetim altında tutuldukları iddiasına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/233) (1)

81. — Zonguldak Milletvekili Güneş Müftüoğlu'nun, televizyonun yeni yayın dönemindeki programlarda TBMM çalışmalarına yer verilmediği iddiasına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/123)

82. — Adana Milletvekili Cüneyt Canver'in, Horzum Şirketler Grubuna 20.11.1985 tarihli protokolden önce ve sonra ne kadar vergi iadesi ve kaynak kullanımı destekleme primi ödendiğine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/234) (1)

83. — Balıkesir Milletvekili İ. Önder Kırlı'nın, Başbakanlık için satın alınan uçaklar nedeniyle yapılan harcamaya ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/235) (1)

84. — Mardin Milletvekili Süleyman Çelebi'nin, ilk ve orta dereceli okullardaki öğretmen açığına ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/245) (1)

85. — Adana Milletvekili Cüneyt Canver'in, İnsan Hakları Sözleşmesine rağmen gözaltına alınan vatandaşlara işkence yapıldığı ve işkence yapanların korunduğu iddiasına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/246) (1)

86. — Ankara Milletvekili Ömer Çiftçi'nin, Ankara İli Gölbaşı İlçesi eski Belediye Başkanı ile İmar Müdürü haklarındaki iddialara ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/125)

87. — Ankara Milletvekili Ömer Çiftçi'nin, Nallıhan Kurs ve Okul Talebelerine Yardım Derneği Öğrenci Pansiyonunun kazan dairesinin onarımı için gerekli malzeme ve işçiliğin karşılıksız olarak T.K.İ. Orta Anadolu Linyit İşletmesince karşılandığı iddiasına ilişkin Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/126)

88. — Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay'ın, Siirt İline bağlı köylerdeki olağanüstü hal uygulamalarının yöredeki vatandaşları mağdur ettiği iddiasına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/247) (1)

89. — Ankara Milletvekili Ömer Çiftçi'nin, Sümerbank'ta «Turgut Özal» markalı kumaş dokunduğu iddiasına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/127)

90. — İstanbul Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, maç biletlerinin bir hafta önceden satışa çıkarılmasının karaborsaya neden olduğu iddiasına ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/248) (1)

91. — İzmir Milletvekili K. Kemal Anadol'un, Yumurtalık, Tekirdağ ve Aliağa' da termik santrallar kurulacağı iddiasına ve Aliağa'daki sanayi tesislerinin yaptığı olumsuz etkilere ilişkin Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/128)

92. — Denizli Milletvekili Adnan Keskin'in, Ege Bölgesindeki pamuk üreticilerine ürün bedellerinin ne zaman ve nasıl ödeneceğine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/249) (1)

93. — Adana Milletvekili Cüneyt Canver'in, ülkemizdeki ortak savunma tesislerinde radyasyon sızıntısı bulunduğu iddiasına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/250) (1)

94. — Kütahya Milletvekili Mehmet Korkmaz'ın, fiş veya fatura vermeyen esnafların cezalandırılması amacıyla yapılan uygulamaya ilişkin Maliye ve Gümrük Bakanından sözlü soru önergesi (6/129)

95. — Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, İstanbul - Tuzla'da 7.10.1988 tarihinde polisçe yapılan kontrol sırasında meydana gelen olaya ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/251) (1)

96. — Denizli Milletvekili Adnan Keskin'in, tütün ve yabancı sigara ithalatına ilişkin Maliye ve Gümrük Bakanından sözlü soru önergesi (6/252) (1)

97. — Eskişehir Milletvekili M. Cevdet Selvi'nin, yurtlara giremeyen öğrencilerin sayısına ve sorunlarına ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/256) (1)

98. — Kütahya Milletvekili Mehmet Korkmaz'ın, Başbakan Turgut Özal'ın yurt dışı gezilerine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/130)

99. — Kocaeli Milletvekili Ömer Türkçakal'ın, Seka İzmit Fabrikasının kaldırılacağı iddiasına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/131)

100. — Aydın Milletvekili Hilmi Ziya Postacı'nın, Kuveyt Türk Evkaf Finans Kurumu A.Ş.'nin ortaklarına ve şirket anasözleşmesinde yer alan bazı hükümlere ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/257) (1)

101. — Çorum Milletvekili Rıza Ilıman'ın, Çorum İline bağlı bazı köylerin elektrik sorununa ilişkin Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/258) (1)

102. — Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay'ın, Diyarbakır İli Hani İlçesinde 14.5.1988 tarihinde meydana gelen olaya ve sorumluları hakkında ne gibi işlem yapıldığına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/259) (1)

103. — Isparta Milletvekili Ertekin Durutürk'ün, 335 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girmesinden sonra boşalan belediye başkanlıklarına ve bu belediye başkanlıklarına valiliklerce yapılan atamalara ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/260) (1)

104. — Kütahya Milletvekili Mehmet Korkmaz'ın, tasarruf mevduatlarına uygulanacak faiz oranlarının serbest bırakılmasının neden olabileceği sorunlara ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/133)

105. — Kütahya Milletvekili Mehmet Korkmaz'ın, ücretlilere ve Gelir Vergisi mükelleflerine 1987 ve 1988 yıllarında ne kadar vergi iadesi ödendiğine ve vergi iadesi ile ilgili yeni uygulamalara ilişkin Maliye ve Gümrük Bakanından sözlü soru önergesi (6/134)

106. — Kütahya Milletvekili Mehmet Korkmaz'ın, hormonlu et ihraç eden ülkelerden ülkemizce ne kadar et ithal edildiğine ve ithalatın devam edip etmediğine ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/135)

107. — Afyon Milletvekili Abdullah Ulutürk'ün, hayalî ihracatla ilgili olarak mahkemelere intikal eden veya Devlet Planlama Teşkilatında soruşturması devam eden dosyalara ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/138)

108. — Adana Milletvekili Cüneyt Canver'in, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı ile Emniyet Müdürlüğü Ahlak Bürosu Şefinin karşılıklı suçlamalarda bulunmaları nedeniyle herhangi bir soruşturma açılıp açılmadığına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/316) (1)

109. — İçel Milletvekili M. İstemihan Talay'ın, pamuk üreticilerinin sorunlarına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/261) (1)

110. — Denizli Milletvekili Adnan Keskin'in, 1988 yılı bütçesinin belediyelere yapılacak yardım ve ödemeler tertibinden hangi belediyelere ne miktar yardım yapıldığına ilişkin Maliye ve Gümrük Bakanından sözlü soru önergesi (6/262) (1)

111. — Hatay Milletvekili Turhan Hırfanoğlu'nun, 1988 kampanyasında ÇUKOBİRLİK'çe gerçekleştirilen kütlü pamuk alımlarına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/263) (1)

112. — Balıkesir Milletvekili İ. Önder Kırlı'nın, eğitim önlisans programına katılarak Açıköğretim Fakültesini bitiren emekli öğretmenlerin intibaklarının yeniden düzenlenip düzenlenmeyeceğine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/264) (1)

113. — Adana Milletvekili M. Halit Dağlı'nın, Gazi Eğitim Fakültesi Arap Dili Eğitimi Anabilim Dalından mezun olanlara öğretmenlik hakkı verilmediği iddiasına ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/300) (1)

114. — Eskişehir Milletvekili Zeki Ünal'ın, Türkiye Futbol Federasyonu Başkanlığına atama yapılmamasının nedenine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/301) (1)

115. — Kütahya Milletvekili Mehmet Korkmaz'ın, ülkemizdeki et tüketimine ve canlı koyun sayısında görülen düşüşün nedenine ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/139)

116. — Kars Milletvekili Mahmut Alınak'ın, olağanüstü hal uygulaması nedeniyle yapılan harcamalara ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/302) (1)

117. — Ankara Milletvekili İbrahim Tez'in, Ankara Üniversitesi Sınav Yönetmeliğinin Diş Hekimliği Fakültesindeki uygulamasına ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/147)

118. — Hatay Milletvekili Mustafa Murat Sökmenoğlu'nun, İskenderun Demir ve Çelik Fabrikalarınca son üç ayda belediyelere ve diğer resmî kurumlara yapılan demir tahsisine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/303) (1)

119. — Kütahya Milletvekili Mehmet Korkmaz'ın, Çankırı İli Eldivan İlçesi arazisindeki suların toplanarak Kızılırmak ve Saraycık köylerine içmesuyu olarak götürüldüğü iddiasına ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/148)

120. — Mardin Milletvekili Süleyman Çelebi'nin Mardin Köy Hizmetleri Müdürlüğünün mevsimlik işçi ihtiyacına ve 1988 yılındaki mevsimlik işçi istihdamına ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/149)

121. — Mardin Milletvekili Süleyman Çelebi'nin, Cizre - Midyat karayoluna ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/150)

122. — Adana Milletvekili Orhan Şendağ'ın, Köy Hizmetleri Üçüncü Bölge ve Adana Müdürlüklerinde 1988 yılında geçici statüde kaç işçinin ne kadar süre ile çalıştırıldığına ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/151)

123. — Adana Milletvekili Orhan Şendağ'ın, P.T.T. işyerlerinde 1988 yılında geçici statüde çalıştırılan işçilerden 1.11.1988 tarihi itibariyle iş akitleri feshedilenlere ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/152)

124. — Adana Milletvekili Orhan Şendağ'ın, Misis'i Kozan'a bağlayan eski Kozan yolunun, Misis hududu Göztepe mevkiindeki yolun bakımına ve asfaltlanmasına ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/153)

125. — Adana Milletvekili Orhan Şendağ'ın, Adana İlinin sağlık sorunlarına ilişkin Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü soru önergesi (6/154)

126. — Adana Milletvekili Orhan Şendağ'ın, Adana Organize Sanayi Bölgesinin yapım çalışmalarına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/155)

127. — Adana Milletvekili Orhan Şendağ'ın, Adana İli Yüreğir İlçesi Kâzım Karabekir Mahallesinde sağlık ocağı yaptırılıp yaptırılmayacağına ilişkin Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü soru önergesi (6/156)

128. — Adana Milletvekili Orhan Şendağ'ın, Adana İli Yüreğir İlçesi Yunusoğlu Köyünde sağlık ocağı yaptırılmamasının nedenine ilişkin Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü soru önergesi (6/157)

129. — Adana Milletvekili Orhan Şendağ'ın, Ceyhan Nehrinin Akdeniz'e döküldüğü bölgenin herhangi bir firmaya kiralanıp kiralanmadığına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/158)

130. — Adana Milletvekili Orhan Şendağ'ın, Silifke İlçesinde 1981 yılından sonra tapu paftalarında yapıldığı iddia edilen değişikliklere ve imar planı düzenleme çalışmalarına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/159)

131. — Hatay Milletvekili Öner Miski'nin, üniversite öğrencileri için çıkarılacak affın geciktirilmesinin bazı öğrencilerin sömestr veya ders yılı kaybına neden olacağı iddiasına ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/304 (1)

132. — Zonguldak Milletvekili Güneş Müftüoğlu'nun, televizyonun birinci kanal yayınlarının Zonguldak İl Merkezinde izlenemediği iddiasına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/160)

133. — Samsun Milletvekili İrfan Demiralp'in, ilköğretim müfettişlerine ve müfettişlik için atama bekleyen öğretmenlere ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/161)

134. — Samsun Milletvekili İrfan Demiralp'in, Sosyal Sigorta Kurumu emeklilerinin de yurt dışı tedavi imkânlarından yararlandırılmaları için çalışma yapılıp yapılmadığına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/162)

135. — Isparta Milletvekili İbrahim Gürdal'ın, Isparta Antalya Dereboğazı yolu için 1989 yılı bütçesinde ayrılan tahsisata ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/163)

136. — Isparta Milletvekili İbrahim Gürdal'ın, ondan fazla işçi çalıştıran işyerlerinden Konut Edindirme Fonu için toplanan para miktarına ve fondan yararlananlara ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/164)

137. — Trabzon Milletvekili Mehmet Çakıroğlu'nun, çay üreticilerinin alacaklarına ilişkin Maliye ve Gümrük Bakanından sözlü soru önergesi (6/165)

138. — Trabzon Milletvekili Mehmet Çakıroğlu'nun fındık ürünü taban fiyatına ve fındık üreticilerinin alacaklarına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/166)

139. — Trabzon Milletvekili Mehmet Çakıroğlu'nun, ÇAY - KUR'un elinde bulunan radyosyonlu çaylara ilişkin Maliye ve Gümrük Bakanından sözlü soru önergesi (6/167)

140. — Trabzon Milletvekili Mehmet Çakıroğlu'nun, Trabzon - Maçka İlçesinde meydana gelen heyelandan zarar gören vatandaşlar için yaptırılacak konutlara ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/168)

141. — Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin, İspir - Kundura, Tortum - Şayak, Dumlu - Yapağı Tiftik, Pasinler - Tütün ve Ilıca - Süt fabrikalarının son durumlarına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/169)

142. — Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin, Karayolları 12 nci Bölge Müdürlüğünce 1988 yılında gerçekleştirilen yatırımlara ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/170)

143. — Sakarya Milletvekili Ahmet Neidim'in, Sakarya İli Merkez İlçesi Kâzımpaşa Nahiyesindeki Gökçeören bataklığına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/172)

144. — Sakarya Milletvekili Ahmet Necdim'in, Sakarya İli Adapazarı İlçesindeki Çark suyunun ıslahına ve Aşağı Sakarya Projesine ait çalışmaların ne zaman tamamlanacağına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/173)

145. — Kocaeli Milletvekili Alaettin Kurt'un, Kocaeli İlinde yapımları devam eden Gölcük Devlet Hastanesine ve sağlık ocaklarına ait inşaatların ne zaman tamamlanacağına ilişkin Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü soru önergesi (6/174)

146. — Kocaeli Milletvekili Alaettin Kurt'un, Gebze İlçesinde sigorta hastanesi açılmasının düşünülüp düşünülmediğine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/175)

147. — Kocaeli Milletvekili Alaettin Kurt'un, Gebze İlçesinin telefon sorununa ve Gebze'de telefon müdürlüğü kurulmasının düşünülüp düşünülmediğine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/176)

148. — Kocaeli Milletvekili Alaettin Kurt'un, Gebze Kapalı Spor Salonu inşaatının ne zaman ihale edileceğine ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/177)

149. — Kocaeli Milletvekili Alaettin Kurt'un, Gebze İlçesine bağlı bazı köylerde yapılmakta olan sanayi ve fabrika inşaatlarının ruhsatlarının bulunup bulunmadığına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/178)

150. — Kocaeli Milletvekili Alaettin Kurt'un, Gebze - Muallimköy sahilinde yapılmakta olan liman inşaatına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/179)

151. — Kocaeli Milletvekili Alaettin Kurt'un, Gebze İlçesi Şekerpınar Köyünün ne zaman içme suyuna kavuşturulacağına ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/180)

152. — Samsun Milletvekili Ali Eser'in, Vezirköprü İlçe Hastanesi ile bu ilçeye bağlı köylerdeki sağlık ocaklarının personel ve araç - gereç sorunlarına ilişkin Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü soru önergesi (6/181)

153. — Samsun Milletvekili Ali Eser'in, Vezirköprü İlçesi Aşağı Narlı Köyü Ortaokulunun öğretmen ihtiyacına ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/182)

154. — Samsun Milletvekili Ali Eser'in, yabancı dil derslerinin ortaöğretim kurumlarında mecburî ders olmaktan çıkarılmasının öğretmenler ve öğrenciler üzerindeki etkisine ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/183)

155. — Zonguldak Milletvekili Şinasi Altıner'in, Karabük - Safranbolu karayoluna ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/184)

156. — Zonguldak Milletvekili Şinasi Altıner'in, Karabük - Yenice karayolu yapım çalışmalarının durdurulma nedenine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/185)

157. — Zonguldak Milletvekili Şinasi Altıner'in, Karabük İlçesi Kapullu Köyünde yaptırılacak afet evlerine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/186)

158. — Kütahya Milletvekili Mehmet Korkmaz'ın, toplu iş sözleşmeleri neticelenmeyen ve greve giden işyerlerine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/187)

159. — Kütahya Milletvekili Mehmet Korkmaz'ın dış ülkelere gidecek vatandaşlara uygulanan vize işlemlerinin kolaylaştırılması için çalışma yapılıp yapılmadığına ilişkin Dışişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/188)

160. — Hatay Milletvekili Mustafa Murat Sökmenoğlu'nun, Hükümetin ülkemizde komünist partisi kurulması fikrine katılıp katılmadığına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/189)

161. — Ankara Milletvekili Ömer Çiftçi'nin, Türk Kadınını Tanıtma ve Güçlendirme Vakfının şubelerine, 1987 yılı kârına ve 1986 yılından bu yana vakfa yapılan bağışlara ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/305) (1)

162. — İzmir Milletvekili Fuat Kılcı'nın, zeytinyağı taban fiyatının ne zaman açıklanacağına ve kestane ürününe taban fiyat verilmesi için çalışma yapılıp yapılmadığına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/190)

163. — İzmir Milletvekili Fuat Kılcı'nın, Kiraz - Alaşehir yolunun asfalt kaplaması için 1989 yılı bütçesine ödenek konulup konulmadığına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/191)

164. — İzmir Milletvekili Fuat Kılcı'nın, Beydağ - Nazilli karayoluna ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/192)

165. — İzmir Milletvekili Fuat Kılcı'nın, Tahtalı Barajı projesinde değişiklik yapılıp yapılmadığına ve Barajın ne zaman bitirileceğine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/193)

166. — Hatay Milletvekili Mustafa Murat Sökmenoğlu'nun, Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesinde yapılan İKARDA toplantısında meydana geldiği iddia edilen olaya ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/194)

167. — Hatay Milletvekili Mustafa Murat Sökmenoğlu'nun , Kamu iktisadî teşebbüslerinin özelleştirilmesinin hedefinden saptırıldığı iddiasına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/195)

168. — Amasya Milletvekili Mehmet Tahir Köse'nin, Amasya İli Merkez İlçesine bağlı Dere Mahallesinde tabiî afete maruz kalmaları muhtemel olan vatandaşlar için afet konutları yapılıp yapılmayacağına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/306) (1)

169. — Denizli Milletvekili Adnan Keskin'in, inek ithalatına ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/317) (1)

170. — Afyon Milletvekili Abdullah Ulutürk'ün, yıllık enjektör tüketimine ve kaçak olarak ülkemize sokulduğu iddia edilen enjektörlere ilişkin Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü soru önergesi (6/196)

171. — Afyon Milletvekili Abdullah Ulutürk'ün, Afyon Çimento Fabrikasının çevre kirliliğine neden olduğu iddiasına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/197)

172. — Adana Milletvekili Orhan Şendağ'ın, SEKA'daki grevin nedenine ve sonuçlarına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/198)

173. — İçel Milletvekili M. İstemihan Talay'ın, «Tarsus'un, şimdilik il yapılmasının düşünülemediğine» dair 31.10.1988 tarihli beyanına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/318) (1)

174. — Kocaeli Milletvekili Alaettin Kurt'un, Kocaeli İli Gebze İlçesinin öğretmen ihtiyacına ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/199)

175. — Kocaeli Milletvekili Alaettin Kurt'un, Gebze İlçesi adliye binasına ve bu İlçede ağır ceza mahkemesi kurulmasına ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/200)

176. — Kocaeli Milletvekili Alaettin Kurt'un, Gebze - Çayırova'da kurulu Çağdaş Boya Sanayiinin işletme ruhsatı bulunup bulunmadığına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/201)

177. — Afyon Milletvekili Abdullah Ulutürk'ün, şeker pancarına zam yapılıp yapılmayacağına ve pancar üreticilerine ürün bedellerinin ne zaman ödeneceğine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/206)

178. — Adana Milletvekili Orhan Şendağ'ın, günlük bir gazetenin 3.11.1988 tarihli nüshasında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanına atfen verilen habere konu teşkil eden olaya ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/207)

179. — Ankara Milletvekili Tevfik Koçak'ın, Ankara İli Şereflikoçhisar İlçesine bağlı Evren, Sarıyahşi ve Ağaçören kasabalarının ne zaman ilçe yapılacaklarına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/319) (1)

180. — Kocaeli Milletvekili Alaettin Kurt'un, ülkemize sığınan peşmergelerden bir kısmının Gebze - Çayırova'daki Tarım Meslek Lisesinde istihdam edileceği iddiasına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/320) (1)

181. — Kocaeli Milletvekili Alaettin Kurt'un, Kocaeli Valilik Konağı için yapılan harcamaya ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/321) (1)

182. — Hatay Milletvekili Mustafa Murat Sökmenoğlu'nun, Sovyetler Birliği'ne otomobil ihraç edilip edilmediğine ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/208)

183. — İzmir Milletvekili Erol Güngör'ün, «Yakın Tarih» adlı ansiklopedide Atatürk'ü ve Atatürk İlkelerini yeren ifade ve bölümler bulunup bulunmadığına ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/322) (1)

184. — Isparta Milletvekili Ertekin Durutürk'ün, Isparta İli Yalvaç İlçesine bağlı Yarıkkaya ve Kurusarı köylerinin içme suyu sorununa ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/209)

185. — Isparta Milletvekili Ertekin Durutürk'ün, Gülbirlik'çe 1988 yılında gerçekleştirilen gül alımlarına ve yapılan ödemelere ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/210)

186. — Isparta Milletvekili Ertekin Durutürk'ün, Isparta İli Senirkent İlçesine ait kanalizasyonun, bazı köylerin tarım arazilerini olumsuz yönde etkilediği iddiasına ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/211)

187. — Isparta Milletvekili Ertekin Durutürk'ün, Isparta İli Yalvaç ve Şarkikaraağaç ilçelerine bağlı bazı kasaba ve köylerde gölet yapılıp yapılmayacağına ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/212)

188. — Isparta Milletvekili Ertekin Durutürk'ün, Eğirdir Gölünde üretilen kerevit balıklarında görülen hastalığın giderilmesi için ne gibi tedbirler alındığına ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/213)

189. — Isparta Milletvekili Ertekin Durutürk'ün; Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı Fonunun gelirlerine ve harcamalarına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/214)

190. — Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay'ın, 5.10.1988 tarihinde Mardin ve Diyarbakır illerinde köy korucuları tarafından iki vatandaşın öldürüldüğü iddiasına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/323) (1)

191. — Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay'ın, Siverek İlçesi Konurtepe Köyünden bir vatandaşın Kuşlukçayırı Köyü Bircemal Mezrası korucularından biri tarafından öldürüldüğü iddiasına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/324) (1)

192. — Isparta Milletvekili İbrahim Gürdal'ın, Atabey İlçesi Kapıcak Köyünün başka bir mahalle taşınmasına dair projenin 1988 yılında gerçekleştirilememesinin nedenine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakınından sözlü soru önergesi (6/215)

193. — Isparta Milletvekili İbrahim Gürdal'ın, Türk Hava Yolları Genel Müdürlük binası inşaatına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/216)

194. — Aydın Milletvekili Hilmi Ziya Postacı'nın, British Airways uçaklarıyla Ankara ve İstanbul'dan Londra'ya giden yolcuların sıtma tehlikesine karşı ilaçlandıkları iddiasına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/325) (1)

195. — Niğde Milletvekili Doğan Baran'ın, Niğde Merkez İlçesine bağlı Kargasekmez Akarsuyu üzerinde yapılması planlanan Uluağaç Barajına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/217)

196. — Niğde Milletvekili Doğan Baran'ın, Niğde İli Ulukışla İlçesinde yapılması düşünülen İmrahor Göletine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/218)

197. — Hatay Milletvekili Mustafa Murat Sökmenoğlu'nun, üniversitelerde görev yapan akademik personelin yapılan kadro düzenlemesinden yararlandırılmadığı iddiasına ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/219)

198. — Adana Milletvekili M. Halit Dağlı'nın, Mansurlu - Kozan karayoluna ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/220)

199. — Adana Milletvekili M. Halit Dağlı'nın, Çatalan Barajından İmamoğlu Ovasına su getirecek olan tünelin ne zaman ihale edileceğine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/221)

200. — Hatay Milletvekili Mustafa Murat Sökmenoğlu'nun, ülkemizdeki enflasyon konusunda IMF ve Dünya Bankasına verildiği iddia edilen teminata ve Dünya Bankasınca tarım sektörü için verilen kredinin kesildiği iddiasına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/222)

201. — Afyon Milletvekili Baki Durmaz'ın, Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı Fonundan konut yapı kooperatiflerine 1988 yılında verilen krediye ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/223)

202. — Afyon Milletvekili Baki Durmaz'ın, Avrupa ülkelerinde çalışan Türk işçilerinin ailelerinin parçalanmasını önlemek için ne gibi tedbirler düşünüldüğüne ilişkin Dışişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/224)

203. — Afyon Milletvekili Baki Durmaz'ın, 1988 yılında tedavi masraflarını ödeyemedikleri için hastanelerden kaçan veya borç senedi vererek taburcu olan vatandaşların borçlarına ilişkin Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü soru önergesi (6/225)

204. — Isparta Milletvekili Abdullah Aykon Doğan'ın, İstanbul ve Ankara illeri telefon rehberlerinin ITT Bilka A. Ş. tarafından basılacağı iddiasına ve bu şirket ile yapılan anlaşmaya ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/226)

205. — Kocaeli Milletvekili Alaettin Kurt'un, İstanbul'da münteşir bir gazetenin 12.11.1988 tarihli nüshasında yer alan silah ticareti ile ilgili habere ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/227)

206. — Adana Milletvekili Orhan Şendağ'ın, Adana İlinde askerî birliklere akaryakıt ikmali yapan Petrol Ofisi bayilerine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/331) (1)

207. — Bursa Milletvekili Abdulkadir Cenkçiler'in, koruma sahası olarak ilan edilen Fethiye ve Marmaris'te yapımlarına daha önce izin verilen tesislerin inşasının durdurulduğu iddiasına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/228)

208. — Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, Başbakan Turgut Özal'ın, Göcek'teki yaz tatili sırasında kaldığı yatın kira bedeline ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/332) (1)

209. — Hakkâri Milletvekili Cumhur Keskin'in, Hakkâri İli Uludere İlçesi Kayadibi Köyü Evil Mezrasındaki bir vatandaşın evinin jandarma tarafından yıkıldığı ve Kayadibi Köyünde zorunlu ikamete tabi tutulduğu iddiasına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/333) (1)

210. — Hakkâri Milletvekili Cumhur Keskin'in, 1986 ve 1987 yıllarında Hakkâri İli Yüksekova İlçesi Esendere Bucağından sınırı geçerken jandarma tarafından öldürülen veya yaralı olarak ele geçirilen vatandaşlara ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/334) (1)

211. — Hakkâri Milletvekili Cumhur Keskin'in, Hakkâri İli - Uludere İlçesi Şenoba Köyü Tabur Komutanının bazı uygulamalarına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/335) (1)

212. — Hakkâri Milletvekili Cumhur Keskin'in, Hakkâri İli Yüksekova İlçesi Güvenli Köyüne ait olan ve Dere Yaylasında otlatılmakta bulunan koyun sürüsüne Aytepe Karakolu görevlilerince el konulduğu ve sürünün gümrüğe teslim edildiği iddiasına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/336) (1)

213. — Isparta Milletvekili Ertekin Durutürk'ün, Isparta İli Yalvaç İlçesinde yapılmakta olan Sümerbank Konfeksiyon Fabrikasına ait inşaatın durdurulduğu ve tesisin Yalvaç Belediyesine satıldığı iddiasına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/239)

214. — Hatay Milletvekili Mustafa Murat Sökmenoğlu'nun, T.B.M.M.'nin 1.11.1988 tarihli Birleşimindeki görüşmelerde hükümeti temsil eden Devlet Bakanının İçtüzüğe ve teamüllere aykırı hareket ettiği iddiasına ve Başkanlığın bu konudaki tutumuna ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanından sözlü soru önergesi (6/240)

215. — Mardin Milletvekili Süleyman Çelebi'nin, Mardin İlinde 15.11.1988 tarihine kadar açılmamış olan okullara ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/241)

216. — Mardin Milletvekili Süleyman Çelebi'nin, Midyat - Nusaybin Karayoluna ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/242)

217. — Hatay Milletvekili Mustafa Murat Sökmenoğlu'nun, Kıbrıs konusunda tavizkâr politika izlendiği iddiasına ilişkin Dışişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/244)

218. — Kocaeli Milletvekili Alaettin Kurt'un, Kocaeli İlindeki belediyelere 1988 yılında yapılan yardımlara ilişkin Maliye ve Gümrük Bakanından sözlü soru önergesi (6/337) (1)

219. — Eskişehir Milletvekili Zeki Ünal'ın, Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesi öğrencilerinden birinin Devlet güvenliğini sarsıcı konularda bilgi vermeye zorlandığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/338) (1)

220. — İzmir Milletvekili Ahmet Ersin'in, Denizli İli Honaz İlçesine bağlı köylerdeki vatandaşların sınıflandırıldığı ve fişlendiği iddiasına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/341) (1)

221. — Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin, vergi kontrolörlerinin mal varlıklarına ilişkin Maliye ve Gümrük Bakanından sözlü soru önergesi (6/253)

222. — Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin, Doğu Anadolu'daki bazı illerin yakacak sorununa ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/254)

223. — Bursa Milletvekili Beytullah Mehmet Gazioğlu'nun, bir dernek ve bir şirket tarafından İstanbul Özel İdare Müdürlüğüne otomobil hibe edildiği iddiasına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/255)

224. — Ankara Milletvekili İbrahim Tez'in, Le Monde Gazetesi muhabirine verdiği demece ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/266)

225. — Hatay Milletvekili Mustafa Murat Sökmenoğlu'nun, günlük bir gazetenin dar boğaza sürüklenerek kapatıldığı iddiasına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/267)

226. — Tekirdağ Milletvekili Güneş Gürseler'in, Bezm-i Âlem Üniversitesine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/342) (1)

227. — İzmir Milletvekili Veli Aksoy'un, Anadolu Bankasınca 100 milyon liranın üzerinde kredi verilen kişi ve kuruluşlara ve bu kredilerin geri ödenip ödenmediğine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/345) (1)

228. — Kahramanmaraş Milletvekili Atilla İmamoğlu'nun, Kahramanmaraş - Göksun, Göksun - Elbistan, Göksun - Andırın ve Andırın - Kahramanmaraş karayollarına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/268)

229. — Kahramanmaraş Milletvekili Atilla İmamoğlu'nun, Afşin - Elbistan Termik Santralına ve bu bölgede katkısız biriket imalatının ne zaman gerçekleştirileceğine ilişkin Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/269)

230. — Kahramanmaraş Milletvekili Atilla İmamoğlu'nun, Adatepe ve Karakuz barajlarının yapımına ne zaman başlanacağına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/270)

231. — Kahramanmaraş Milletvekili Atilla İmamoğlu'nun, fasulye ürününe taban fiyat verilmesinin düşünülüp düşünülmediğine ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/271)

232. — Kahramanmaraş Milletvekili Atilla İmamoğlu'nun, Kahramanmaraş İlinde tütün ekimine müsaade edilip edilmeyeceğine ve bu İlde ne zaman Gümrük Müdürlüğü kurulacağına ilişkin Maliye ve Gümrük Bakanından sözlü soru önergesi (6/272)

233. — Kahramanmaraş Milletvekili Atilla İmamoğlu'nun, Kahramanmaraş İlinde ne zaman havaalanı yapılacağına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/273)

234. — Kahramanmaraş Milletvekili Atilla İmamoğlu'nun, televizyon yayınlarını izleyemeyen Kahramanmaraş İline bağlı ilçe ve köylere ve Kahramanmaraş'da Sümerbank ikinci satış mağazasının ne zaman açılacağına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/274)

235. — Kahramanmaraş Milletvekili Atilla İmamoğlu'nun, Kahramanmaraş Şehir Stadyumunun ne zaman çimlendirileceğine ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/275)

236. — Kahramanmaraş Milletvekili Atilla İmamoğlu'nun, Kahramanmaraş İlinde Sosyal Sigortalar Hastanesi yapılıp yapılmayacağına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/276)

237. — Zonguldak Milletvekili Şinasi Altıner'in, Sosyal Sigortalar Kurumu Karabük Hastanesinde vefat eden emekli bir işçinin cesedinin fareler tarafından tahrip edildiği iddiasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/277)

238. — Hatay Milletvekili Mustafa Murat Sökmenoğlu'nun, hükümetin Kıbrıs politikasına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/278)

239. — Denizli Milletvekili Adnan Keskin'in, Vakıflar Bankası Samanpazarı Şubesince Öztur Anonim Şirketine verildiği iddia edilen krediye ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/343) (1)

240. — Samsun Milletvekili İrfan Demiralp'in, seçimlere katılan siyasî partilerin radyo ve televizyon gibi haberleşme araçlarından eşit olarak faydalandırılmasına dair Avrupa Konseyi Kararına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/279)

241. — Afyon Milletvekili Abdullah Ulutürk'ün, Afyon İli Sandıklı İlçesi Akharım Kasabası Ortaokulunun öğretmen sorununa ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/344) (1)

242. — Hatay Milletvekili Ali Uyar'ın, Petrol Ofisi İskenderun Bölge Başmüdürünün işçilere ve bölge halkına hakaret ettiği iddiasına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/346) (1)

243. — Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay'ın, Diyarbakır İli Lice İlçesi Jandarma Komutanının baskısı ile bazı vatandaşlara koruculuk için başvuru formu imzalattırıldığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/347) (1)

244. — Hatay Milletvekili Öner Miski'nin, TEK Toroslar İşletmesinin Çukurova Elektrik A. Ş.'ne devredilmesinden doğacak bazı sorunlara ilişkin Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/348) (1)

245. — Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay'ın, Olağanüstü Hal Bölge Valiliğinin kurulmasından sonra bölgede gözaltına alınan vatandaşlara ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/349) (1)

246. — Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay'ın, Siirt İli Merkez 2 No. lu Sağlık Ocağında görevli iki hemşirenin görev dönüşü Dicle Nehrinde boğulmaları olayına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/350) (1)

247. — Bursa Milletvekili Beytullah Mehmet Gazioğlu'nun, Marmara Denizinde trol ve algarina ile balık avcılığı yapıldığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/280)

248. — Samsun Milletvekili İrfan Demiralp'in, Samsun - Havza İlçesi 25 Mayıs Ortaokulu Müdürlüğüne usulsüz atama yapıldığı iddiasına ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/351) (1)

249. — İzmir Milletvekili Fuat Kılcı'nın, gece bekçilerine de silah tazminatı verilip verilmeyeceğine ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/281)

250. — İzmir Milletvekili Fuat Kılcı'nın, Ödemiş İlçesinin ne zaman il yapılacağına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/282)

251. — Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay'ın, Olağanüstü Hal Bölge Valiliğinin kurulmasından sonra bölgede kaç kişinin korucu olarak görevlendirildiğine ve korucuların karıştıkları adlî olaylara ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/352) (1)

252. — Kütahya Milletvekili Mehmet Korkmaz'ın, Haydarpaşa Gar Müdürlüğünce açılan imtihana İmam Hatip Lisesi mezunlarının alınmadığı iddiasına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/283)

253. — Sakarya Milletvekili Ahmet Neidim'in, AIDS'li hastaların sayısına ve bu konuda ne gibi tedbirler alındığına ilişkin Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü soru önergesi (6/284)

254. — Isparta Milletvekili İbrahim Gürdal'ın, Keçiborlu İlçesine bağlı Gülköy ve Kavak köylerine sağlık evi yaptırılmasına ilişkin Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü soru önergesi (6/285)

255. — Isparta Milletvekili İbrahim Gürdal'ın, Keçiborlu İlçesinin içme suyu ve kanalizasyon sorunlarına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/286)

256. — Isparta Milletvekili İbrahim Gürdal'ın, Keçiborlu İlçesinde yapılacak olan Erkek Teknik Öğretmen Okulu ve Kız Sanat Okulu inşaatlarına ne zaman başlanacağına ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/287)

257. — Isparta Milletvekili İbrahim Gürdal'ın, Isparta İli Senirkent Devlet Hastanesinin sorunlarına ilişkin Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü soru önergesi (6/288)

258. — Isparta Milletvekili İbrahim Gürdal'ın, Isparta İli Senirkent İlçesinde Tekel hizmet binası ve deposu kurulup kurulmayacağına ilişkin Maliye ve Gümrük Bakanından sözlü soru önergesi (6/289)

259. — Isparta Milletvekili İbrahim Gürdal'ın, Senirkent Ovası sulama projesine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/290)

260. — Hatay Milletvekili Mustafa Murat Sökmenoğlu'nun, Yunanistan'ın, Pire'deki Türk Şehitliğini kaldıracağı iddiasına ilişkin Dışişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/291)

261. — Bilecik Milletvekili Tayfur Ün'ün, İstanbul, Ankara, İzmir ve Adana büyükşehir belediyelerinin yurt dışından borç alıp almadıklarına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/357) (1)

262. — Samsun Milletvekili Ali Eser'in, Samsun İli Vezirköprü İlçesinde şeker pancarı alımlarının hızlandırılması için ilave kantarlar kurulup kurulmayacağına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/292)

263. — Samsun Milletvekili Ali Eser'in, Samsun İli Vezirköprü İlçesinde Devlet - millet yardımlaşmasıyla inşa edilen ortaöğretim yatılı öğrenci yurdunun ne zaman açılacağına ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/293)

264. — Samsun Milletvekili Ali Eser'in, Havza - Vezirköprü yolunun yapımına ve E - 5 karayolu Hendek - Düzce güzergâhının onarımına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/294)

265. — Hatay Milletvekili Mustafa Murat Sökmenoğlu'nun, T.R.T.'nin bütçe görüşmelerinin yayınlanmasında izlediği tutuma ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanından sözlü soru önergesi (6/307)

266. — Hakkâri Milletvekili Cumhur Keskin'in, Hakkâri İli Şemdinli İlçesi Kaymakamı hakkındaki iddialara ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/358) (1)

267. — Çorum Milletvekili Cemal Şahin'in, Çorum Belediyesinin 1984 yılı Nisan ayından bugüne kadar İmar Uygulama Fonundan aldığı kredilerin miktarına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/359) (1)

268. — Çorum Milletvekili Cemal Şahin'in, Çorum Belediyesinin 1984 yılı Nisan ayından bugüne kadar İller Bankasından aldığı avans borçların miktarına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/360) (1)

269. — Trabzon Milletvekili Mehmet Çakıroğlu'nun, 1987 yılı vergi taksidini geciktiren bir yükümlünün maruz kaldığı uygulamaya ilişkin Maliye ve Gümrük Bakanından sözlü soru önergesi (6/295)

270. — Konya Milletvekili Ömer Şeker'in, Etibank Genel Müdürlüğü müfettişlerince Seydişehir Alüminyum Tesisleri Satınalma Müdürlüğünde yapıldığı iddia edilen soruşturmaya ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/296)

271. — Bingöl Milletvekili Haydar Baylaz'ın, Sivas İli Gürün İlçesi Çayboyu Mahallesinde inşa ettirilen afet konutlarının hak sahiplerine verilip verilmediğine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/298)

272. — Isparta Milletvekili İbrahim Gürdal'ın, Isparta İli Sütçüler İlçesindeki Sağlık Merkezi ile Koruyucu Hekimlik Merkez Sağlık Ocağının doktor ve araç sorunlarına ilişkin Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanından sözlü soru önergesi (6/299)

273. — Mardin Milletvekili Süleyman Çelebi'nin, Karakaya Barajı için kamulaştırılan arazilere ve kamulaştırma bedellerine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/308)

274. — İzmir Milletvekili Fuat Kılcı'nın, Çeşme Vergi Dairesi Müdürü hakkında ihbar ve şikâyette bulunulup bulunulmadığına ilişkin Maliye ve Gümrük Bakanından sözlü soru önergesi (6/309)

275. — Samsun Milletvekili Ali Eser'in, Karadeniz Bakır İşletmeleri Samsun İzabe Tesislerindeki rehabilitasyon çalışmalarına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/310)

276. — Edirne Milletvekili Erdal Kalkan'ın, 1985 - 1988 yıllarında Kaynak Kullanımını Destekleme Fonundan yararlanabilmek için yatırım amacıyla teşvik belgesi alanlara ve adı geçen Fon'dan kimlere ne kadar ödeme yapıldığına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/370) (1)

277. — Mardin Milletvekili Mehmet Adnan Ekmen'in, Mardin İli Midyat İlçesinde görevli bir komiser yardımcısı hakkındaki iddiaya ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/371) (1)

278. — Isparta Milletvekili İbrahim Gürdal'ın, Isparta - Eğirdir İlçesi Endüstri Meslek Lisesi Sanat Okulunun ne zaman yapılacağına ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/311)

279. — Manisa Milletvekili Ümit Canuyar'ın, heyelan bölgesi ilan edilen Manisa İli Selendi İlçesi Rahmanlar Köyü Hacılar Mahallesindeki vatandaşların yeni yerleşim alanına nakledilmeleri için çalışma yapılıp yapılmadığına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/312)

280. — Kocaeli Milletvekili Alaettin Kurt'un, Tunceli - Geyiksuyu Yatılı İlköğretim Bölge Okuluna ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/313)

281. — İstanbul Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, profesyonel futbol kulüplerinin maç hâsılatlarından elde ettikleri gelirlere ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/372) (1)

282. — Samsun Milletvekili İrfan Demiralp'in, Altınkaya Barajı sahasında kalan Samsun İli Vezirköprü İlçesindeki arazilerin kamulaştırma bedellerine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/315)

283. — Antalya Milletvekili Adil Aydın'ın, Devlet kuruluşlarında göreve alınmaları bakımından Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi mezunları ile diğer fakülte mezunları arasında ayrım yapıldığı iddiasına ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/326)

284. — İzmir Milletvekili Ahmet Ersin'in, İzmir Büyükşehir Belediyesinin kurduğu veya ortak olduğu şirketlere ve bu şirketlerin faaliyetlerine ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/373) (1)

285. — Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay'ın, doğalgaz santrallarına ilişkin Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/375) (1)

286. — Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay'ın, Kemerköy Termik Santralı baca gazı arıtma tesislerine ve Karlıova Termik Santralına ilişkin Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/376) (1)

287. — Hatay Milletvekili Mustafa Murat Sökmenoğlu'nun, haberleşme hürriyetinin ihlal edildiği iddiasına ve MİT raporunun akıbetine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/327)

288. — İçel Milletvekili Durmuş Fikri Sağlar'ın, bazı vatandaşlara ait telefonların güvenlik güçlerince dinlendiği iddiasına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/377) (1)

289. — Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay'ın, Türkiye Emlak Bankasınca 1988 yılında ikram faslından yapılan harcamaya ve «Hedef 1992» reklam kampanyasına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/378) (1)

290. — Kocaeli Milletvekili Alaettin Kurt'un, Topçular İskelesinin ne zaman hizmete açılacağına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/379) (1)

291. — Konya Milletvekili Vefa Tanır'ın, elektrik üretim yollarına ve maliyetlerine ilişkin Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/380) (1)

292. — Konya Milletvekili Vefa Tanır'ın, 1988 yılında akaryakıta yapılan zamlara ilişkin Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/381) (1)

293. — Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay'ın, 25.12.1988 tarihinde basına dağıtıldığı iddia edilen «Türkiye Emlak Bankası çalışanları» imzalı açıklamaya ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/382) (1)

294. — İzmir Milletvekili Erol Güngör'ün, Tahtalı Barajı inşaatına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/383) (1)

295. — Edirne Milletvekili Mehmet Fuat Erçetin'in, 1988 yılında elektrik fiyatlarına yapılan zamlara ilişkin Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/384) (1)

296. — Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay'ın, Anadolu ve Türkiye Emlak bankalarınca gerçekleştirildiği iddia edilen arsa alım ve satımlarına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/385) (1)

297. — İçel Milletvekili Durmuş Fikri Sağlar'ın, Millî Savunma Bakanı Ercan Vuralhan'ın Dışişleri Bakanlığı İdarî ve Malî İşler Daire Başkanı iken MİT Müsteşar-

lığına verdiği iddia edilen malzemelere ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/386) (1)

298. — Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay'ın, 1988 yılında kamu kuruluşları tarafından yabancı kuruluşlara yaptırılan araştırmalara ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/387) (1)

299. — Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay'ın, Diyarbakır, Hakkâri ve Siirt illerinde 25.12.1988 tarihinden bugüne kadar göz altına alınan vatandaşlara ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/388) (1)

300. — Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay'ın, Emlak Bankasınca 1988 yılında Uluslararası danışmanlık firmalarından alınan hizmetlere ve yapılan ödemelere ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/389) (1)

301. — Edirne Milletvekili Mehmet Fuat Erçetin'in, elektrik üretim ve satış fiyatlarına ilişkin Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/390) (1)

302. — Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay'ın, ülkemize sığınan Iraklılara yapılan yardımlara ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/392) (1)

303. — Adana Milletvekili Cüneyt Canver'in, Türk Kadınını Tanıtma ve Güçlendirme Vakfına yapılan bağışlara ve Vakfın denetimine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/393) (1)

304. — Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay'ın, Petrol Arama ve Petrolle İlgili Faaliyetleri Düzenleme Fonuna ve elektrik maliyet fiyatlarına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/394) (1)

305. — Samsun Milletvekili Cemal Alişan'ın, organize sanayi bölgeleri kurmak amacıyla Samsun İline bağlı Asaraağaç, Kutlukent ve Çırakman köylerinde 1985 - 1986 yıllarında kamulaştırılan arazilerin bedellerine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/404) (1)

306. — İstanbul Milletvekili Hüsnü Okçuoğlu'nun, 1978 - 1988 yıllarında toplanan gelir vergilerine ilişkin Maliye ve Gümrük Bakanından sözlü soru önergesi (6/395) (1)

307. — Aydın Milletvekili Hilmi Ziya Postacı'nın, T. C. Ziraat Bankasınca tarım satış kooperatiflerine kullandırılan krediler için farklı faiz oranları uygulandığı iddiasına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/405) (1)

308. — İzmir Milletvekili Ahmet Ersin'in, İzmir Büyükşehir Belediyesinin borçlarına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/396) (1)

309. — İçel Milletvekili Durmuş Fikri Sağlar'ın, «İcraatın İçinden» ve «Gelişen Türkiye» adlı programların Ankara Video Ajans A.Ş.'ne yaptırılmasının nedenine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/406) (1)

310. — Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay'ın, Sivas - Kangal, Soma ve Yatağan bölgelerinde termik santralleri besleyecek kömür ocaklarının özel sektöre devredileceği iddiasına ilişkin Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/397) (1)

311. — İstanbul Milletvekili Aytekin Kotil'in, İstanbul Anakent Belediyesince kurulan şirketlere ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/398) (1)

312. — İstanbul Milletvekili Aytekin Kotil'in, İstanbul Anakent Belediyesince 25.3.1983 tarihinden bu yana gazetelere verilen ilanlar için yapılan ödemelere ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/399) (1)

313. — Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay'ın, Sovyetler Birliğinden ithal edilen doğal gazın hangi amaçlarla kullanılacağına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/400) (1)

314. — Edirne Milletvekili Erdal Kalkan'ın, SEKA ve Edirne - OLMUKSA'da çalışan işçiler hakkında emniyet müdürlüklerince albüm düzenlendiği iddiasına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/401) (1)

315. — Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin, Emlak Bankasının amblemi ile ilgili çalışmalara ve bu nedenle yapılan ödemeye ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/328)

316. — Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin, İstanbul Emniyet Müdürlüğünde meydana geldiği iddia edilen olaya ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/329)

317. — Zonguldak Milletvekili Şinasi Altıner'in, ülkemizde traktör üreten firmalara ve 1986 - 1988 yıllarındaki üretim miktarlarına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/330)

318. — Samsun Milletvekili Ali Eser'in, Altunkaya Barajı sahasında kalan Vezirköprü İlçesi Düzce Köyüne ait arazilerin kamulaştırma bedellerine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/339)

319. — Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay'ın, doğal gaz ithali ile ilgili sözleşmeye ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/402) (1)

320. — İzmir Milletvekili K. Kemal Anadol'un, Türkiye Emlak Bankasının amblemlerinin bir Amerikan firmasına çizdirildiği iddiasına ve amblem değişikliği nedeniyle yapılan harcamaya ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/403) (1)

321. — Hatay Milletvekili Mustafa Murat Sökmenoğlu'nun, NATO ile ilişkilerimize, Türk kadınlarına askerlik eğitimi yaptırılacağı iddiasına ve Savunma Sanayii Fonuna ilişkin Millî Savunma Bakanından sözlü soru önergesi (6/340)

322. — Kütahya Milletvekili Mehmet Korkmaz'ın, Kütahya İli köylerine bağlı yayla ve mahallelerden kaçında elektrik bulunmadığına ve bu yerlerin ne zaman elektriğe kavuşturulacağına ilişkin Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/407) (1)

323. — Tekirdağ Milletvekili Güneş Gürseler'in, Bezm-i Âlem Üniversitesinde sözleşmeli olarak çalışmak isteyen sağlık personeline imzalattırılan hizmet akdine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/408) (1)

324. — İçel Milletvekili Durmuş Fikri Sağlar'ın, Emlak Bankası eski Genel Müdürünün Amerika'ya gidiş nedenine ve hakkında soruşturma açılması için Cumhuriyet Savcılığınca istenilen iznin geciktirildiği iddiasına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/409) (1)

325. — Edirne Milletvekili Erdal Kalkan'ın, İstanbul Valiliğince bazı sanatçıların konserlerinin yasaklandığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/410) (1)

326. — Tunceli Milletvekili Orhan Veli Yıldırım'ın, Tunceli İli Hozat İlçesi Emniyet Amirliğinde görevli bir komiser ile bir polis memuru haklarındaki iddiaya ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/411) (1)

327. — Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, 1985 - 1988 yılları arasında hayali ihracat yaparak haksız vergi iadesi alan firmalara ne gibi müeyyideler uygulandığına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/412) (1)

328. — Konya Milletvekili Vefa Tanır'ın, Ankara Demirlibahçe Ortaokulu İngilizce öğretmeninin Gaziosmanpaşa Ortaokulunda çalıştırıldığı iddiasına ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/413) (1)

329. — Trabzon Milletvekili Mehmet Çakıroğlu'nun, Fiskobirlikçe 1988 yılında gerçekleştirilen fındık alımlarına ve bu nedenle yapılan ödemelere ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/414) (1)

330. — Mardin Milletvekili Mehmet Adnan Ekmen'in, Ankara Bahçelievler semtinde 29.1.1989 günü meydana gelen olaya ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/415) (1)

331. — Ankara Milletvekili Rıza Yılmaz'ın, Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesinde can güvenliği olmadığı gerekçesiyle Dekanlığa dilekçe veren öğrenciler hakkında soruşturma açıldığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/416) (1)

332. — Adana Milletvekili M. Selahattin Kılıç'ın, 19.7.1988 tarihli ve 88/13161 sayılı kararnameden istifade eden firmalara ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/417) (1)

333. — Kars Milletvekili Mahmut Alınak'ın, MİT ile ilgili bazı iddialara ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/418) (1)

334. — Hatay Milletvekili Mustafa Murat Sökmenoğlu'nun, Turizm Bankası Genel Müdürünün İsviçre gezisine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/419 (1)

335. — Ankara Milletvekili Ömer Çiftçi'nin, yeraltı mafyası olarak nitelendirilen grupların son günlerde neden oldukları olaylara ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/420) (1)

336. — Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, Anadolu ve Türkiye Emlak Kredi bankalarının 1987 ve 1988 yıllarına ait kârlarının yüksek gösterildiği iddiasına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/421) (1)

337. — Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, kamu bankalarının 1987 ve 1988 yıllarındaki bazı harcamalarına ve Emlak Bankasına ait arazi ve binalardan bir kısmının satıldığı iddiasına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/423) (1)

338. — Adana Milletvekili Cüneyt Canver'in, hayalî olduğu kuşkusuyla Merkez Bankasınca incelenmekte olan ihracat dosyalarının 25.2.1987 tarihli kararname gereğince Devlet Planlama Teşkilatına devredildiği ve incelemeler tamamlanmadan vergi iadelerinin ödendiği iddiasına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/424) (1)

339 — Erzincan Milletvekili Mustafa Kul'un, Erzurum İli Şenkaya İlçesine bağlı Yoğurtçular ve Nişantaşı köyleri arasındaki mera davası ile ilgili mahkeme kararının infazı sırasında meydana gelen olayın sorumlularına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/426) (1)

340. — Burdur Milletvekili Fethi Çelikbaş'ın tarım arazilerinin sulanmasında elektrikten yararlanılabilmesi için elektrik şebekelerinin tevsii hususunda çalışma yapılıp yapılmadığına ilişkin Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/427) (1)

341. — Erzincan Milletvekili Mustafa Kul'un, Erzincan İli Merkez İlçesi Aşağı ve Yukarı Molla Gürani mahallelerinin Merkez Belediyesi sınırları içine alınmamasının nedenine ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/428) (1)

342. — Samsun Milletvekili Cemal Alişan'ın, il mahallî idareler kontrolörlerine denetim özel hizmet tazminatı verilmemesinin nedenine ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/429) (1)

343. — İzmir Milletvekili Fuat Kılcı'nın, 31.12.1988 tarihi itibariyle TARİŞ'in üreticilere ne kadar borcu bulunduğuna ve bu borcun ne zaman ödeneceğine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/430) (1)

344. — Isparta Milletvekili İbrahim Gürdal'ın, Isparta Tapu Sicil Müdürlüğü ile ilgili olarak Valilikçe yapılan tahkikata ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/431) (1)

345. — Isparta Milletvekili İbrahim Gürdal'ın, Burdur İl merkezindeki ilk ve orta dereceli okullarda görevli öğretmenlerin bir kısmının çeşitli köy ve kasaba okullarına nakledildikleri iddiasına ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/353)

346. — Mardin Milletvekili Mehmet Adnan Ekmen'in, 7.10.1988 tarihinde Tuzla mevkiinde gerçekleştirilen operasyonla ilgili olarak bir dergide yer alan iddialara ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/432) (1)

347. — Giresun Milletvekili Mustafa Çakır'ın, Emlak Bankası eski Genel Müdürünün talimatlarıyla yapılan döviz değişim işlemlerine ve bu Bankaca Türk Kadını Gazetesine ödenen reklam ücretine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/433) (1)

348. — Amasya Milletvekili Mehmet Tahir Köse'nin, Şemiler döneminde Emlak Bankasınca aylık bir gazeteye ödenen reklam ücretine ve bir firmaya kullandırılan döviz kredisinin ödenmediği iddiasına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/434) (1)

349. — Manisa Milletvekili Ümit Canuyar'ın, Manisa İli Selendi İlçesine bağlı bazı köylerin içme suyu sorununa ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/355)

350. — Kars Milletvekili Mahmut Alınak'ın, ülkemizce de imzalanmış olan İşkenceye karşı Avrupa Sözleşmesi ile İşkenceye Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi hükümlerine uyulmadığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/441) (1)

351. — Ankara Milletvekili Rıza Yılmaz'ın, Emlak Bankasınca bir firmaya teminatsız kredi verildiği ve Memduh Paşa Yalısının fahiş fiyatla satın alındığı iddialarına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/435) (1)

352. — İstanbul Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, lig maçlarını izleyecek öğrenciler için bilet fiyatlarında tenzilat yapılmasının düşünülüp düşünülmediğine ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/436) (1)

353. — Ankara Milletvekili Rıza Yılmaz'ın, bir öğretmenin, düşünce suçu nedeniyle görevinden alındığı ve genel idare hizmetleri sınıfına atandığı iddiasına ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/442) (1)

354. — Malatya Milletvekili İbrahim Aksoy'un, Tunceli, Erzincan ve Malatya illerine bağlı bazı köylerde yeni yaptırılan camilere atanan imamlara ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/451) (1)

355. — Kocaeli Milletvekili Alaettin Kurt'un, günlük bir gazetenin 27.11.1988 tarihli nüshasında yer alan S.S.K. Genel Müdürü ile ilgili iddialara ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/443) (1)

356. — İstanbul Milletvekili Reşit Ülker'in, 9 Eylül Üniversitesi Denizli Mühendislik Fakültesi öğretim üyelerinden birine Fakülte Dekanınca hakaret edildiği ve görevinden alındığı iddialarına ilişkin Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/362)

357. — Isparta Milletvekili Ertekin Durutürk'ün, Isparta İli Yalvaç İlçesine bağlı bazı köylerin yol sorununa ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/363)

358. — Isparta Milletvekili Ertekin Durutürk'ün, Isparta İli Sütçüler İlçesi Karadiken Köyünün su sorununa ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/364)

359. — Isparta Milletvekili Ertekin Durutürk'ün, Anavatan Partisi belediye başkan adayları hakkında görüş bildirdikleri iddia edilen vali ve kaymakamlara ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/365)

360. — Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay'ın, yapılacak olan mahallî idareler seçimleri nedeniyle bazı seçim bölgelerinde vali ve kaymakamlarca aday yoklaması yapıldığı iddiasına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/444) (1)

361. — İzmir Milletvekili Veli Aksoy'un, Nihat Sargın ve Haydar Kutlu ile ilgili davayı izlemek isteyen vatandaşların maruz kaldıkları uygulamalara ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/445) (1)

362. — İzmir Milletvekili Veli Aksoy'un, düşünce suçlusu olarak gözaltına alınan sanıklara farklı muamele yapıldığı iddiasına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/446) (1)

363. — Hatay Milletvekili Mustafa Murat Sökmenoğlu'nun, bir siyasî partinin malî denetiminin İstanbul Emniyet Müdürlüğü Malî Şubesince yapıldığı iddiasına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/447) (1)

364. — Hatay Milletvekili Mustafa Murat Sökmenoğlu'nun, yurt dışına çıkan vatandaşların Konut Fonu için yaptıkları ödemelere ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/366)

365. — Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay'ın, ülkemizin tanıtılması amacıyla 1988 yılında Türkiye'ye hangi ülkelerden kaç kişi çağrıldığına ve bu amaçla ne kadar harcama yapıldığına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/448) (1)

366. — Burdur Milletvekili Fethi Çelikbaş'ın, Emlak Bankasınca 1.1.1987 tarihinden bugüne kadar gerçekleştirilen arsa alımlarına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/449) (1)

367. — Kars Milletvekili Mahmut Alınak'ın, Konya İli Çumra İlçesi kapatılan ülkü ocakları başkanının bugüne kadar yakalanamamasının nedenine ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/450) (1)

368. — Samsun Milletvekili Ali Eser'in, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığınca üretilen ve Rusya'dan ithal edilen doğal gaz miktarlarına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/367)

369. — Erzurum Milletvekili İsmail Köse'nin, Devlet eski Bakanı Yusuf Bozkurt Özal'ın yurt dışı seyahatler nedeniyle aldığı harcırah miktarına, Başbakanın tedavisi için yapılan harcamaya ve 1987 yılındaki yurt dışı seyahatlerde götürülen hediyelik eşyaların tutarına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/458) (1)

370. — İzmir Milletvekili Halil Çulhaoğlu'nun, küçük esnaf ve zanaatkârlara kullandırılan kredinin miktarına ve şartlarına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/452) (1)

371. — Gaziantep Milletvekili Abdulkadir Ateş'in, Emlak Bankasınca 12.9.1980 tarihinden bu yana üretilen konutlara ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/453) (1)

372. — Ankara Milletvekili Ömer Çiftçi'nin, Ankara Merkez Kapalı Cezaevi 4 üncü koğuşunda bulunan siyasî hükümlülere özel jandarma timi tarafından işkence yapıldığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/454) (1)

373. — Tekirdağ Milletvekili Enis Tütüncü'nün, ülkemizde mevcut Kur'an kurslarına ve özel vakıflarca açılan ve yönetilen öğrenci yurtlarına, özel okullara ve dersanelere ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/457) (1)

374. — Sakarya Milletvekili Ahmet Neidim'in, Sakarya Üniversitesi inşaatına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/422)

375. — Edirne Milletvekili Erdal Kalkan'ın, Köy - Koop. Merkez Birliği kurulması için yapılan girişimlerin engellendiği iddiasına ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/459) (1)

376. — Tekirdağ Milletvekili Güneş Gürseler'in, Şarköy Belediye Başkanlığı seçiminin iptali nedeniyle Valilikçe Belediye Başkanvekilliğine yapılan atamaya ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/461) (1)

377. — Adana Milletvekili Cüneyt Canver'in, Yusuf Bozkurt Özal ile Aydın Corporation A.Ş. arasında ilişki bulunup bulunmadığına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/463) (1)

378. — İzmir Milletvekili Fuat Kılcı'nın, Ödemiş'te üniversite veya yüksekokul açılmasının düşünülüp düşünülmediğine ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/425)

379. — İstanbul Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, spor tesisi yapma ve antrenör bulundurma zorunluluğunu yerine getirmeyen müesseselere karşı ne gibi önlemler alınacağına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/437)

380. — İstanbul Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, şehir içinde çalışan araçlara takograf zorunluğu getirilmesinin nedenine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/438)

381. — İstanbul Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, vatandaşların AİDS hastalığı hakkında aydınlatılmasına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/439)

382. — İstanbul Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, sahillerdeki okulların yaz aylarında, öğrenci gençlik tatil merkezleri haline dönüştürülmesinin düşünülüp düşünülmediğine ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/440)

383. — Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, İstanbul - Tuzla'da meydana gelen olay hakkında yanlış bilgi verildiği iddiasına ve olayın sorumlularına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/466) (1)

384. — Tekirdağ Milletvekili Enis Tütüncü'nün, tarım ürünlerinin 1989 yılı taban fiyatlarının tespitine ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/467) (1)

385. — Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay'ın, Siirt İlinde Belediye çöplüğü olarak kullanılan Kasaplar Deresinde bulunduğu iddia edilen cesetlere ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/468) (1)

386. — Manisa Milletvekili Hasan Zengin'in, 26 Mart 1989 tarihi itibariyle belediyelerin durumlarına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/469) (1)

387. — İstanbul Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, Devlet memurlarının konut sorununa ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/456)

388. — Adana Milletvekili Abdullah Sedat Doğan'ın, 26.4.1989 - 2.5.1989 tarihleri arasında gözaltına alınan kişilere ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/473) (1)

389. — Tekirdağ Milletvekili Güneş Gürseler'in, ayçiçeği ekiminde tohum kalitesinden kaynaklanan sorunlara ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/474) (1)

390. — Isparta Milletvekili İbrahim Gürdal'ın, ihraç teşvik priminin elma ürününden kaldırılmasının neden olduğu sorunlara ve bu konuda alınacak önlemlere ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/460)

391. — Zonguldak Milletvekili Köksal Toptan'ın, son beş yıl içinde ülkemizle ilgili olarak dış basında yer alan neşriyata ve bu nedenle yapılan ödemeye ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/481) (1)

392. — Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay'ın, 1 Mayıs gösterileri nedeniyle gözaltına alınanların sayısına ve bu olaylarda suçlu görülen kamu görevlilerine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/482) (1)

393. — Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan 1986 - 1988 yıllarında hangi illere ne miktar yardım yapıldığına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/483) (1)

394. — Samsun Milletvekili İrfan Demiralp'in, ilköğretim müfettişlerine ve müfettişlik için atama emri bekleyen öğretmenlere ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/484) (1)

395. — İstanbul Milletvekili Aytekin Kotil'in, belediyelere bütçeden yapılacak yardımlar için ne gibi ilkeler belirlendiğine ve 1989 yılında hangi belediyelere ne miktar yardım yapıldığına ilişkin Maliye ve Gümrük Bakanından sözlü soru önergesi (6/485) (1)

396. — İstanbul Milletvekili Yüksel Çengel'in, Güzel İstanbul Hizmet Vakfına yapılan bağışlara ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/486) (1)

397. — İstanbul Milletvekili Yüksel Çengel'in, Çocuk ve Tabiat Vakfına yapılan bağışlara ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/487) (1)

398. — İstanbul Milletvekili Yüksel Çengel'in, İstanbul Eğitim ve Kültür Vakfına yapılan bağışlara ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/488) (1)

399. — Bursa Milletvekili Abdulkadir Cenkçiler'in, ikinci ligde grubunda şampiyon olan Bursaspor Futbol Takımının birinci ligde oynayamayacağına dair Futbol Federasyonu kararına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/512) (1)

400. — Denizli Milletvekili Adnan Keskin'in, TEK Genel Müdürü ile yardımcılarından Kurum iştiraklerinde görev alanlar bulunup bulunmadığına ve bu Kurum için satın alınan güç trafolarına ilişkin Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/489) (1)

401. — Denizli Milletvekili Adnan Keskin'in, işkence yaptıkları iddia edilen Isparta İli Merkez Sanayi Karakolu görevlileri hakkında ne gibi işlemler yapıldığına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/490) (1)

402. — İstanbul Milletvekili Yüksel Çengel'in, Çocuk ve Tabiat Vakfına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/491) (1)

403. — İstanbul Milletvekili Yüksel Çengel'in, İstanbul Eğitim ve Kültür Vakfına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/492) (1)

404. — İstanbul Milletvekili Yüksel Çengel'in, Güzel İstanbul Hizmet Vakfına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/493) (1)

405. — Diyarbakır Milletvekili Fuat Atalay'ın, Diyarbakır Emniyet Müdürlüğünce gözaltına alınan vatandaşlara işkence yapılmasını önlemek için ne gibi tedbirler alınacağına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/494) (1)

406. — Denizli Milletvekili Adnan Keskin'in, Atatürk - Elbistan Ankara enerji nakil hattının yapımıyla ilgili olarak aktedilen sözleşmeye ilişkin Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/495) (1)

407. — İstanbul Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, Asil Nadir Şirketler Grubunun gümrüksüz ithalat yaptığı iddiasına ilişkin Maliye ve Gümrük Bakanından sözlü soru önergesi (6/513) (1)

408. — Bingöl Milletvekili İlhami Binici'nin, Bingöl İli Adaklı İlçesi Elmaağacı Köyünde orman katliamı yapıldığı iddiasına ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/462)

409. — Zonguldak Milletvekili Şinasi Altıner'in, Zonguldak - Eflani Yatılı Bölge Okulu inşaatının ne zaman biteceğine ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/508) (1)

410. — Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, Belediyeler Fonundan ve yedek ödenek faslından belediyelere yapılan ödemelere ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/509) (1)

411. — İzmir Milletvekili Birgen Keleş'in, M.T.A. Genel Müdürlüğüne ait maden sahalarından çıkardıkları ponza madenini naylon faturalarla sattıkları iddia edilen firmalar hakkında ne gibi işlemler yapıldığına ilişkin Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/510) (1)

412. — Hakkâri Milletvekili Cumhur Keskin'in, Van ve Hakkâri - Yüksekova belediyelerinin olağanüstü hal tazminatı ödeneklerinin kesildiği iddiasına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/514) (1)

413. — Adana Milletvekili Abdullah Sedat Doğan'ın, günlük bir gazetenin 31.5.1989 tarihli nüshasında yer alan «Özal'la İsviçre'de görüştüm» başlıklı habere ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/515) (1)

414. — Balıkesir Milletvekili İ. Önder Kırlı'nın, Muhammed Shakarchi ile İsviçre'de yapıldığı iddia edilen toplantıya ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/516) (1)

415. — İzmir Milletvekili Ahmet Ersin'in, bazı kişi ve firmalar tarafından M.T.A.'ya ait Nevşehir'deki Ponza Taşı Madeninden kaçak olarak üretim ve satış yapıldığı iddiasına ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/517) (1)

416. — Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in, Hınıs Spor Lokalinde 30.5.1989 tarihinde meydana gelen olaya ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/518) (1)

417. — Zonguldak Milletvekili Köksal Toptan'ın, Sosyal Sigortalar Kurumu Ankara Dışkapı Hastanesine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/464)

418. — İzmir Milletvekili Neccar Türkcan'ın, ikinci ve üçüncü ligdeki futbol takımlarının desteklenmesi için ne gibi tedbirler alınacağına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/519) (1)

419. — Niğde Milletvekili Mahmut Öztürk'ün, Niğde İlindeki toprak sulama kooperatiflerinin borçlarına ilişkin Enerji ve Tabiî Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/520) (1)

420. — Hatay Milletvekili Öner Miski'nin, fişleme ve buna bağlı pasaport vermeme uygulamasının ne zaman sona ereceğine ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/521) (1)

421. — Hatay Milletvekili Mustafa Murat Sökmenoğlu'nun, muhalefet milletvekillerinin gündem dışı konuşmalarına televizyonda yer verilmemesinin nedenine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/470)

422. — Hatay Milletvekili Mustafa Murat Sökmenoğlu'nun, Bulgar zulmüne maruz kalan soydaşlarımızın geleceğine ve Türk - Bulgar münasebetlerine ilişkin Dışişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/471)

423. — İstanbul Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, ortaöğretimde devamsızlık nedeniyle sınıfta kalan öğrenciler için af getirilmesinin düşünülüp düşünülmediğine ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/475)

424. — Hatay Milletvekili Mustafa Murat Sökmenoğlu'nun, Demir - Çelik işçilerinin grevine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/476)

425. — İstanbul Milletvekili Halil Orhan Ergüder'in, Sakarya - Hendek İlçesi Eski Bıçkı Köyünden bir vatandaşın bayat kuduz aşısı nedeniyle öldüğü iddiasına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/477)

426. — İçel Milletvekili Ekin Dikmen'in, Eskişehir Cezaevindeki siyasî tutuklu ve hükümlülerin Aydın Cezaevine nakledilmesinin nedenine ve nakil esnasında gerekli tıbbî tedbirlerin alınmadığı iddiasına ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/478)

427. — Hatay Milletvekili Mustafa Murat Sökmenoğlu'nun, Sultanahmet Camiinde meydana geldiği iddia edilen olaya ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/479)

428. — İstanbul Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, futbol müsabakalarındaki serbest bilet fiyatı uygulamasına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/480)

429. — İstanbul Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, KİT ürünlerinin zam yapılmadan piyasaya çıkarılmadığı ve çürümeye terkedildiği iddiasına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/496)

430. — İstanbul Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, emeklilere yakacak kredisi verilip verilmeyeceğine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/497)

431. — Zonguldak Milletvekili Güneş Müftüoğlu'nun, Rize bölgesindeki çay üreticilerine ürün bedellerinin ne zaman ödeneceğine ilişkin Maliye ve Gümrük Bakanından sözlü soru önergesi (6/498)

432. — Zonguldak Milletvekili Güneş Müftüoğlu'nun, Sabuncular Çay Fabrikasının bahçesindeki radyasyonlu çaylardan sızan artıkların şehir içme suyuna karıştığı iddiasına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/499)

433. — Zonguldak Milletvekili Güneş Müftüoğlu'nun, akrabalarını ziyaret için Sarp Sınır Kapısından geçen vatandaşlardan toplu konut fonu alınmamasının düşünülüp düşünülmediğine ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/500)

434. — Zonguldak Milletvekili Güneş Müftüoğlu'nun, Bayburt - Aşkale karayoluna ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/501)

435. — Zonguldak Milletvekili Güneş Müftüoğlu'nun, Sabuncular Çay Fabrikasının bahçesindeki radyasyonlu çaylar için ne gibi tedbirler düşünüldüğüne ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/502)

436. — Zonguldak Milletvekili Güneş Müftüoğlu'nun, Gümüşhane'de kurulan klinger öğütme tesisinin çimento fabrikasına dönüştürülmesinin düşünülüp düşünülmediğine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/503)

437. — Zonguldak Milletvekili Güneş Müftüoğlu'nun, Bayburt İlinde et kombinası açılıp açılmayacağına ilişkin Tarım Orman ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/504)

438. — Zonguldak Milletvekili Güneş Müftüoğlu'nun, öğretmensizlik nedeniyle kapandığı iddia edilen Bayburt İli Maden Kasabası Ortaokulunun bu öğretim yılında öğretime açılıp açılmayacağına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/505)

439. — Hatay Milletvekili Mustafa Murat Sökmenoğlu'nun, Güneydoğudaki illerimizde cereyan eden olaylara ilişkin Başbakandan sözlü soru önergesi (6/507)

440. — İstanbul Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, demiryolları ve denizyolları ile seyahat yapacak emeklilerden ücret alınmamasına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/511)

7

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. — Konya Milletvekili Mehmet Şimşek ve 5 Arkadaşının, 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanununun 27.5.1988 Tarihli 3455 Sayılı Kanunla Değişik Geçici 8 inci Maddesinin Dördüncü Fıkrasının Değiştirilmesi ile Maddeye Bir Fıkra İlave Edilmesine İlişkin Kanun Teklifi ve Millî Eğitim Komisyonu Raporu (2/97) (S. Sayısı : 228 ve 228'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihleri : 2.3.1989; 20.9.1989)

2. — 4759 Sayılı İller Bankası Kanununun 28 inci Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (1/586) (S. Sayısı : 270) (Dağıtma tarihi : 20.9.1989)